1990.
VI. évf. 2. (31.) szám
Ára: 49 Ft

video magazin

Intim videó

TESZT:

Akai, Panasonic képmagnók

Graffiti

MOZI

Budapest
VIII., József krt 63.

Kedves Olvasó!

Több szexfilmre lenne szükség a mozikban és videókazettákon – ezt vallja a budapestiek 16-18 százaléka. Elsősorban a középiskolát, egyetemet végzett, 29 év alatti férfiak néznének több szexet a filmvásznon, a képernyőn, míg az 50 év fölötti, alacsonyabb iskolai végzettségű nőket hagyja a leghidegebben a szexfilm. Mindez a Magyar Közvélemény-kutató Intézet munkatársainak egyik legutóbbi felméréséből derül ki. A főváros lakóit képviselő reprezentatív mintán 310 embert kérdeztek arról, mi a véleményük a szexpiac kínálatáról, alakulásáról, s mely termékeit vásárolnák.

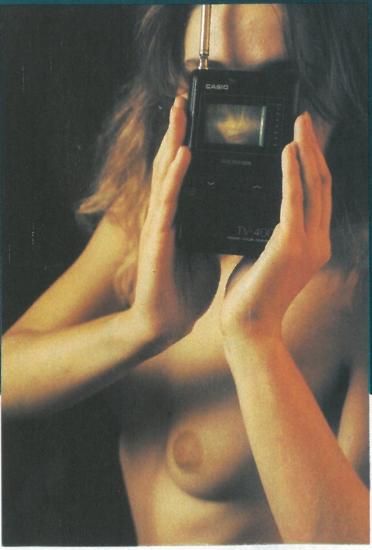
Négyoldalas intim-összeállításunkban részletesen is olvashat e közvélemény-kutatás legfőbb tapasztalatairól és tanulságairól. A Kedves Olvasó megismerkedhet a múlt év végén élénk érdeklődés mellett megnyílt első hazai szexshop videókazetta-kínálatával. Olvashat a Cicciolináról, Cicciolinával készülő legújabb magyar filmről is.

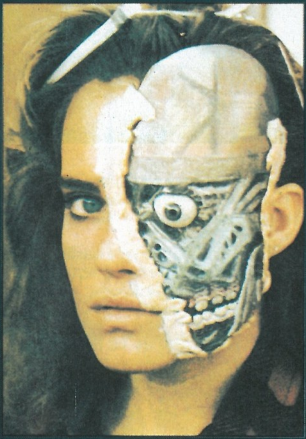
Az ideológiai nyitással egyidejűleg új, eddig ismeretlen vagy elfojtott igények kerültek előtérbe. Így vált a szex Magyarországon is nyilvános, legális árucikké, mely bizonyos értelemben a szabadság fokát is mutatja – érvelnek a szakértők. Ezzel együtt pedig a videó, mint eszköz, egyben ezen áru fontos hordozója is lett – tehetjük hozzá.

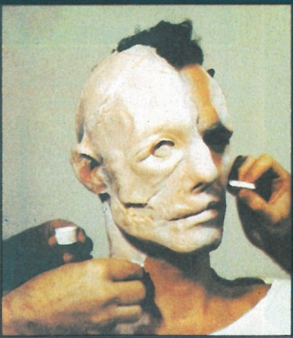
Ne keseredjenek el azonban azon kevesek, akiket nem érdekel a szex; magazinunkban e négy oldal mellett akad sok egyéb olvasnivaló is.

1990. február

Falus Tamás

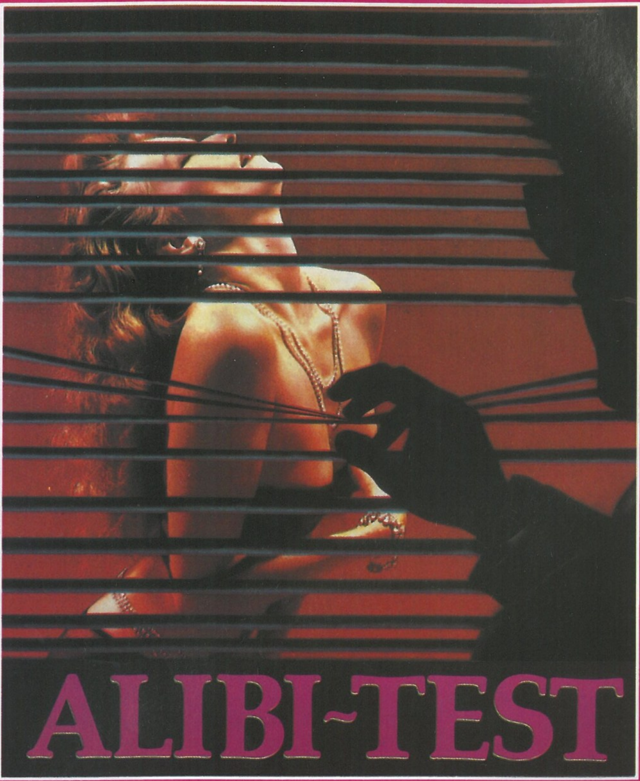

A lap korábbi példányai a 20. számtól korlátozott mennyiségben kaphatók a szerkesztőségben

Az UNIÓ kft magazinja · Felelős szerkesztő: Horváth Béla · Szerkesztő: Falus Tamás · Művészeti szerkesztő: Kerék Antal · Képszerkesztő: Kiss Árpád · Olvasószerkesztő: Berkes András · Tervező szerkesztők: Czifferszky Attila és Lázits Gyula
Szerkesztőség: Budapest XIII., Frangepán utca 50–56.
Levélcím: Budapest 1398 Pf 598 · Telefon: 131-0791, 111-0893, 111-9008
Kiadja az UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft.
A kiadásért felel: Horváth Béla ügyvezető igazgató
Kossuth Nyomda, Budapest 89.0602 · Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/a közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 sz. pénzforgalmi jelző számra.
Címlap: Horváth Péter
HU ISSN 0237-5141

Vámpírt is érhet baleset. Jake színész, és szerepe szerint éppen egy sírból kellene feltámadnia, de ez nem sikerül neki. Klausztrofóbiában szenved gyermekkora óta. Rendezője pihenni küldi, ám a peches Jake vámpírt kellemetlen meglepetés éri otthon. Barátnőjét barátján találja.

Összeismerkedik egy kollégájával, s az felajánlja egy barátja lakását, míg újat talál. A hollywoodi csodapalota ablakából távcsővel még egy gyönyörű nő magányos vetkőzőszámát is figyelheti. Észreveszi, hogy Gloriát egy rosszarcú indián követi, s a tengerparton el is rabolja a táskáját. Jake üldözőbe veszi, s így sikerül megismerkednie az asszonnyal.

Mikor hazatér, a szokott időben lesni kezdi Gloriát, és tehetetlen tanújává válik kegyetlen meggyilkolásának. Nyomozni kezd a könyörtelen gyilkos, az indián után. Meglepő felfedezésekre jut. Bepillant a pornóüzlet kíméletlen világába is, és majdnem elkapja a gyilkost.

A találkozás azonban nem marad el, s Jake kénytelen szembenézni a borzalmas valósággal. Egy haszna származik az egész ügyből, a sírgödör mélyén végre kigyógyul betegségéből. S ekkor következik az újabb, film során már ki tudja, hányadik meglepetés, s az elgyötört néző már semmit nem ért.

(Body Double)
Egyesült Államok, 1984

Főszereplők:
Craig Wasson, Gregg Henry, Melanie Griffith

Rendező:
Brian De Palma

110 perc
(Forgalmazza a MOKÉP)

Előkelő módon él Franciaországban Madame Claude. Befolyásos barátai közül sokan veszik igénybe szolgáltatását: call-girl hálózatában általa felkarolt és kinevelt „konzum" hölgyeket foglalkoztat jó pénzért, megfelelő részesedéssel. Az apácazárdában felnőtt Madame nem szereti a férfiakat, egy célja van csupán: hálózata révén uralkodni felettük.

David fiatal fényképész, aki jóban van Madame Claude lányaival. Bejáratos hozzájuk, s többüknek volt szeretője. Ismeri üzletfeleiket is: a neves politikusokat, a gazdag gyárosokat, az ügyes diplomatákat. A lányokat követi e találkákra, s titokban fényképeket készít róluk, gondolván, ebből idővel még nagy hasznot húzhat. Ám talán még ő sem tudja, miféle mesterkedések, titkos akciók folynak a lányok környezetében. Felmerül ugyanis a gyanú, hogy a csinos call-girlök barátai közül jó néhányan igencsak fontos szerepet játszanak a Lookheed néven ismertté vált megvesztegetési botrányban, s a bizonyítékok éppen David fotói lehetnek. A kétes hírű fényképész után egyszerre nyo-

1963-ban Kim Philby angol ügynök Moszkvába dezertált. 1968-ban Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió szerződést írtak alá a nukleáris fegyverek terjedésének megállításáról, s az egyezmény négy titkos záradékából egy a mai napig ismeretlen. Ezen egyezség alapján folyik az ördögi játszma, amelyben a KGB és az angol titkosszolgálat vetélkedik, mocskos módszerek felhasználásával.

A Frederick Forsyth bestseller regénye alapján készült kémtörténet éppen Kim Philby meggyilkolásával kezdődik. Főszereplője Michael Caine, az angol elhárító, akit kitűnő szimata egy amerikai légitámaszponthoz vezet Angliában. A páratlanul izgalmas filmben kirajzolódik egy nagyon is valószerű világ, melyben mindkét fél titkosszolgálatának vezetői saját kisszerű karrierjük építésével vannak elfoglalva, melyben semmi sem drága, akár ezreket is felrobbantanak egy nukleáris töltetű bombával, ha a pillanatnyi érdekek úgy kívánják, melyben pénz, szerelem, ha-

moz a francia rendőrség és a CIA is, így egy idő után menekülnie kell. (Eközben alaposan

megismerhetjük, miként is dolgoznak Madame Claude lányai.)

David napjai meg vannak számlálva, de hogy mit akar valójában a megszerzett fényképekkel, az csak az utolsó pillanatokban derül ki.

Franciaország, 1982
Főszereplők: Françoise Fabian, Murray Head, Dayle Haddon, Klaus Kinski

Rendezte: Just Jaeckin
110 perc
(Forgalmazza a MOKÉP)

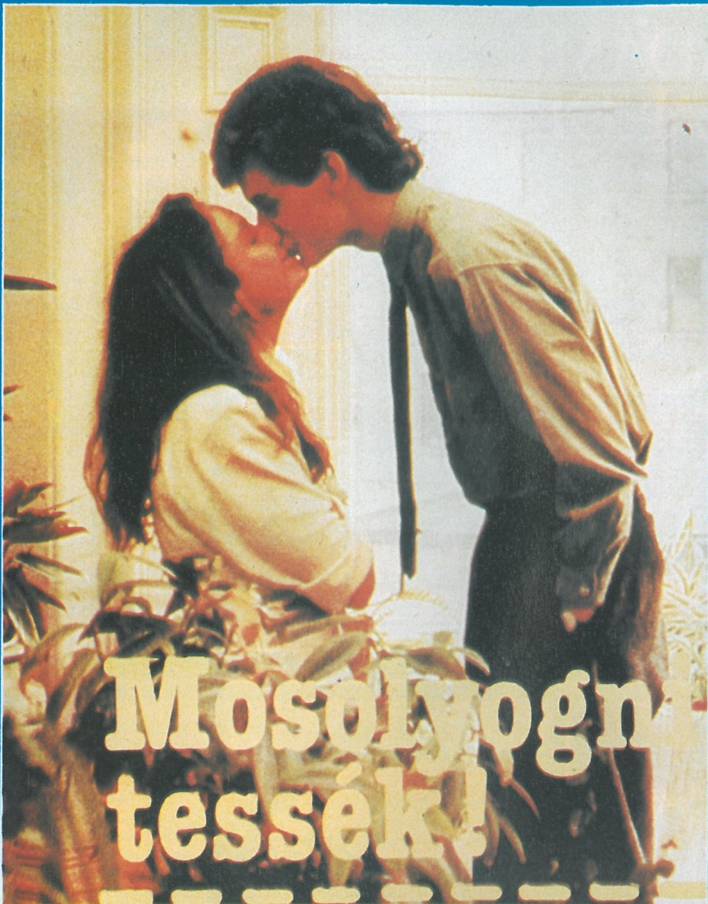
talom egyaránt a vak halál martalékává válik. A film – a műfaji szabályoknak megfelelően – happy enddel végződik, de okkal hagy bennünk kétségeket: nem történhet-e meg bármikor, bárhol a világon mindez, a politikának álcázott egyéni érdekek következményeként.

Főszereplők: Michael Caine, Pierce Brosman, Joanna Cassidy
Rendezte: John Mackenzie
119 perc

(Forgalmazza az Intervideo)

A NEGYEDIK ZÁRADÉK

(THE FOURTH PROTOCOL)

Mosolyogni tessék!

(GIRL IN THE PICTURE)

Egy angol kisvárosban játszódik a történet, ahol a huszonéveinek elején járó Alan egy kis fényképészüzlet munkatársaként eljegyzések, esküvők fotózásával keresi kenyerét.

Együtt él a szép, egyetemista Maryvel, ám kapcsolatuk már egyiküket sem elégíti ki. Miközben Alan hosszasan készül, milyen szavakkal is szakítson Maryvel, a lány váratlanul megelőzi őt, és barátnőihez költözik. A fényképész ekkor döbben rá, hogy valójában szereti volt élettársát, és megpróbálja visszaszerezni őt.

Eközben megismerjük a fényképészüzlet ügyefogyottnak tűnő asszisztensét, Kent, aki szerelmes lesz az általa előhívott fotón megpillantott lányba.

Az akciófilmekhez képest mérsékeltebb ütemben haladó cselekmény során Mary új barátra talál, majd idővel szakít vele, Ken álmaiból visszatér a földre és megismerkedik egy valóban hozzáillő kislánnyal, akire egy esküvőn koszorúslányként talál rá.

A vígjáték végül is – ki hinné? – happy enddel zárul, s mindenki egymásra talál.

Nagy-Britannia
Főszereplők: John Gordon-Sinclair, Irina Brook, David McKay
Rendezte: Cary Parker
91 perc
(Forgalmazza az Intervideo)

MENNYEI SZERETŐ

(CHANCES ARE)

Egyesült Államok, 1989
Főszereplők: Cybill Shepherd, Robert Downey Jr., Ryan O'Neal
Rendező: Emile Ardolino

Csak kétszer élünk – szokta volt mondogatni a jó öreg James Bond. Ám képzeljük csak el, hogy a reinkarnáció nem csupán mese, s valóban újjászületünk.

A film hőse fiatal, sikeres ügyvéd. Csinos felesége gyereket vár. Csupa boldogság az élet – ám elég egy meggondolatlan lépés, elgázolja egy autó, meghal. Vége mindennek. Azaz vége lenne, ha a mennyek ura kivételesen úgy nem döntene, hogy ad hősünknek még egy sanszot. Lelkét egy újszülöttbe plántálja.

Telnek az évek és hősünk – immáron Alex Finch néven – már húszéves, amikor beleszeret egy szép fiatal lányba. Alex természetesen semmire sem emlékszik előző földi életéből, így villámcsapásként éri a felismerés, hogy szerelme nem más, mint saját lánya, akinek az anyja az ő felesége volt – vagy talán még mindig az?

Merénylet

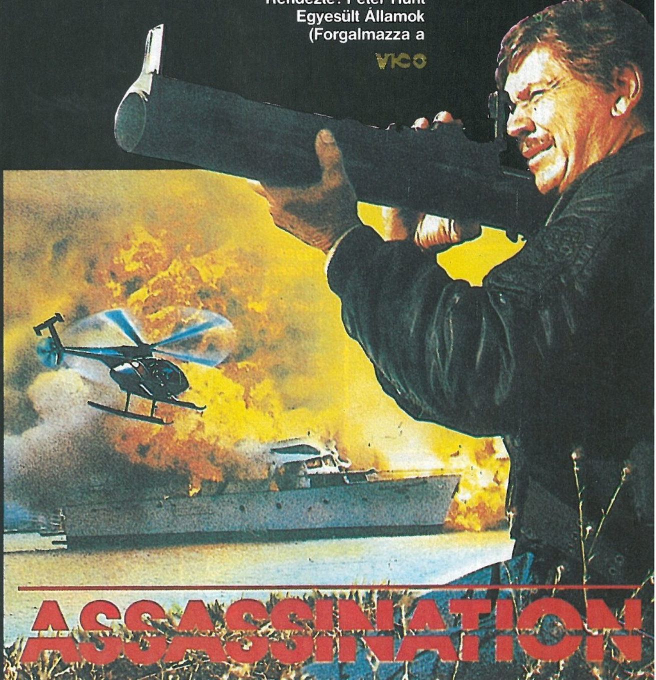
Jay Killian (Charles Bronson) testőr, méghozzá nem is akárhol. A szakma krémjéhez tartozik, a Fehér Ház urának biztonságáról gondoskodik. Hosszabb távollét után visszatér munkahelyére, ahol kellemetlen meglepetés éri. Az elnök helyett a „Fömama”, a First Lady életére kell ügyelnie. Senki nem irigyli, hiszen a csinos és még mindig fiatal Mrs. Craig amúgy kibírhatatlan feminista. Meglátni és megutálni egymást egy pillanat müve. Ha Killian azt mondja, zárt autóba üljön Amerika első asszonya, biztos lehet abban, hogy nyitott gépkocsiban indulnak el.

Killian azonban már ezen az első közös úton vészjósló jelre figyel fel. Váratlanul rendörmotoros ered a nyomukba, majd egy véletlen bukás után a motor felrobban. Jay hiába figyelmezteti kellemetlen védencét, az igyekszik megszabadulni tőle.

Killian rámenős kolléganőjével, a gyönyörű kínai lánnyal, Charie-val vigasztalódik, ám fönöke telefonja ismét rászabadítja a poklot, visszarendeli a First Ladyhez. A kellemesnek ígérkező hajókirándulás, hála Killian óvatosságának, nem végződik Mrs. Craig halálával. Az ismeretlen terroristák ugyanis felrobbantják a jachtot, melyen az elnök felesége kéthetes tengeri útra indult volna. Most már komolyan veszik a testör szavait, bár némelyek, felsö körökben, mindent megtesznek, hogy leállítsák Killiant.

A First Lady ügyes trükkel lerázza a biztonsági embereket, csak Killiannal nem boldogul, de éppen ez volt a célja. Most már ő kér segítséget az eddig utált testőrtől. Ketten szöknek tovább, azonban mindenhol nyomukban van egy profi bérgyilkos.

Föszereplök: Charles Bronson, Jill Ireland, Stephen Elliot
Rendezte: Peter Hunt
Egyesült Államok
(Forgalmazza a VICO

Frankenstein

avagy az őrültek kórháza

(Frankestein, or the General Hospital)

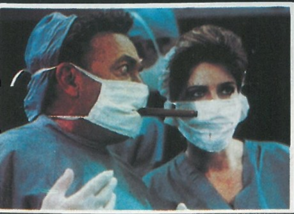
Furcsa dolgok történnek egy amerikai közkórházban. Skinhead doktor egy hét alatt öt beteget segít a túlvilágra. Hossz és Bessz doktorok részvényeket vásárolnak. Van, aki agynövesztő szérumot talál fel, van, aki hájleszívásból gazdagszik meg. A szórakozott nővér az ablakon dobja ki a betegeket, a buja pszichológusnő korbáccsal szereti a főigazgatót, a titkárnő gyógymasszázzsal lepi meg társait, a szép ápolónő a liftben teszi magáévá kis kedvenceit, az orvosokat. A betegek korán halnak. És gyakran.

A kórház alagsorában van egy titkos laboratórium, ahol az emberiséget megváltó kísérletsorozatot folytat dr. Frankenheimer – aki nem más, mint Bob Frankenstein, a nagyra becsült szörnyeteg ük-ükunokája. Tudományos csoda folytán szeretné megismételni legendás őse tettét: anyának akarja érezni magát, megteremteni Gólemet.

A dolog nem egyszerű. Nehéz összelopkodni a szerveket. Lelkes kis asszisztense szerez ugyan két jó minőségű futólábat, de sajnos mindkettő bal. Frankensteint ez sem tántoríthatja el céljától. Lopnak egy agyat: igaz, nem a kiszemelt zseniét, hanem egy kéjsóvár kamaszét – de Gólem végül is életre kél. Kicsit bamba, kicsit csúnya, kicsit kétballábas –, de mégiscsak Frankenstein teremtménye.

A kórházban közben minden változatlan. Már alig marad élő beteg. És ekkor elszabadul a Gólem. Hamarosan rátalál a buja, ám kéjsóvár pszichológusnőre és az agynövesztő szérumra. Így aztán konszolidálódik, házasságra lép a szőke korbácsos lélekbúvárral, megőrjíti a hitetlen orvosokat, és megszerzi a pénzt Frankensteinnek a további kutatásokra.

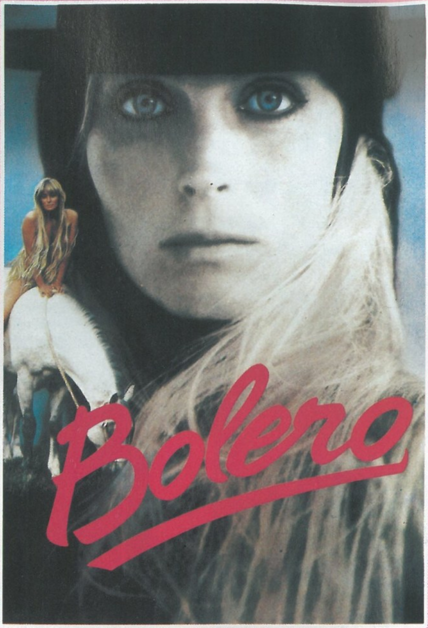
Hátha össze lehetne lopkodni egy női teremtményt is...

Egyesült Államok, 1989
Főszereplők: Mark Blaukfield, Leslie Jordan, Jonathan Fawell, Kathy Shower
Rendezte: Deborah Roberts
95 perc

(Forgalmazza a Hungaro-video)

A nyolcvanas évek közepének amerikai szexszimbólumává vált Bo Derek. Férje, John Derek e századunk húszas éveiben játszódó történetet feldolgozó szexfilm producere és rendezője. Bo Derek ezúttal egy sugárzóan szép, gazdag, fiatal angol lányt alakít, aki vizsgái befejeztével szeretne megismerkedni az ÉLET-tel. Kalandra, szerelemre vágyik, így barátnőjével és annak férjével nekivágnak a nagyvilágnak. A hősnő Afrikában egy ifjú arab költőt szemel ki magának arra, hogy megszabadítsa őt szüzességétől. Ám a vállalkozás kudarcba fullad. Így, némi tanakodás után, a forró vérű Spanyolországot választja következő úti céljának, ahol nem is kell csalatkoznia... Egy valódi bikaviador személyében nemcsak remek szeretőre talál, hanem igaz, nagy szerelemre is, ami nemcsak boldogságot, hanem fájdalmat is tartogat számára.

Egyesült Államok, 1986

Főszereplők: Bo Derek, George Kennedy, Andrea Occhipinti, Ana Obregon

Rendezte: John Derek
100 perc
(Forgalmazza a VICO

Bolero

Szép fiatal fiú és szép fiatal lány hancúrozik a tengerparton. A lány hirtelen rosszul lesz – és a kórházban kiderül, csak egy új szív segíthet rajta. Donor kell. Akár a feketepiacról. Pénz nem számít.

És beindul a szervátültető maffia. Mindjárt három lányt is rabolnak. A szép kislányok örökbe fogadott gyermekei Bucknak, a cowboynak, a legendás-békés farmernek, aki egész életét bővülő családjának szentelte. Az álmentőautó a szeme láttára viszi el szemefényeit. Buck nyomozni kezd. Ebben segítője a nyugdíjas rendőrtiszt, ma bártulajdonos, az élet kegyetlen felét ismerő Charlie.

A két férfi együtt járja Los Angeles utcáit. Keresik a lányokat. Közben filozofálnak az életről: hogy végül is ronda-e vagy sem. Buck a szépségben hisz, Charlie csak a szennyet látja. A lányok pedig a szervátültető bűnbanda hentesüzemében várnak iszonyatos sorsukra. Egyiküket, a fekete Sue-t utol is éri a végzet: szívét adja a fürdőző lánynak.

De a banda is fél. Mert Buck látta őket. Mert van tanú. Elküldik hát fő gyilkosukat nagytakarításra, aki „ijedtében" lelövi a család megmaradt tagjait. Ekkor Buck is úgy dönt, hogy ronda módszerekhez folyamodik. Rádöbben, hogy idealizmussal és szeretettel nem megy semmire. Fegyvert fog ő is, golyóálló mellényt ölt, aztán Charlie-val együtt elmegy a banda főhadiszállására, melynek címét egy korrupt rendőrtisztből szedték ki.

A lövöldözés eredménnyel jár. A banda szinte minden tagja otthagyja a fogát, két lány pedig épségben megkerül. Csak a szervezet kiagyalója, a vérszomjas Liz ússza meg. Ami újabb folytatást ígér.

ÚJJÁSZÜLETÉS

(B. O. R. N.), 1988

Egyesült Államok

Szereplők: Ross Hagen, P. J. Soles, Hoke Howell, Russ Tamblyn, William Smith

Rendező: Ross Hagen
100 perc

(Forgalmazza a Hungarovideo)

Az öreg gringó

(OLD GRINGO)
Egyesült Államok, 1989 · Rendező: Luis Puenzo
Főszereplők: Jane Fonda, Gregory Peck

Színhely Mexikó, időpont 1913, a forradalom éve. Izgalmas kalandok, romantikus találkozások a rettegett bandavezér, Tomas Arroyo tanyáján.

Először egy prűd, protestáns vénkisasszony érkezik Amerikából, akiről hamarosan kiderül, hogy nem is annyira vén és nem is annyira prűd; beleszeret ugyanis az ellenállhatatlanul férfias, kegyetlenségében is sármos, indián származású banditavezérbe.

A másik amerikai egy 71 éves, megkeseredett újságíró, aki azért indul a mexikói sivatagba, hogy ott meghaljon. Véletlenül köt ki a tanyán, s a forradalom ügyére felesküdött banditák közt ismét visszanyeri életkedvét. Jóvoltából a vezér és az amerikai hölgy közt bontakozó románc szerelmi háromszöggé bővül.

Két, földrajzilag szomszédos, ám alapjaiban különböző kultúra találkozik egymással az isten háta mögötti haciendán. Mindez olyan hollywoodi szupersztárok közreműködésével, mint Jane Fonda és Gregory Peck.

A különcök költője

Alan Parker

Egy kép a *Midnight Express*ből. A főhős, akit kábítószer-csempészés miatt zárnak börtönbe, eszelős tekintettel várja kínzója, a hatalmas kápó újabb ütését. Tekintete mániákusan jár körbe-körbe a csupasz szobában. Aztán visszatér a kínzástól boldog húshegyhez. Hirtelen fény lobban a szemében. Hihetetlen erőt szed össze váratlanul, és a falhoz csapja az óriást, a fogason veri szét annak koponyáját. Egy pillanatra megnyugszik, csak aztán néz a menekülés lehetősége után.

A kétségbeesésből fakadó váratlan erő, majd a másodpercekig tartó megnyugvás minden *Alan Parker*-filmben visszaköszönő kép, rezzenés, gesztus. Filozófia. Történetei ezekért a félelemből növesztett cselekvésekért léteznek. Krimiben vagy politikai fantáziában, thrillerben vagy zenés dramolettben, háborús vízióban vagy horrorban: mindig ez a kiáltó, megkeményedő rettegés varázsol el.

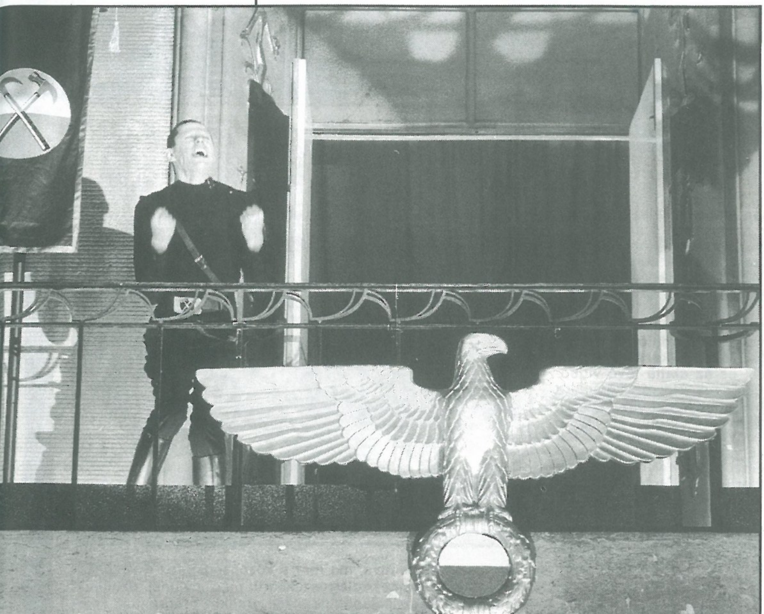
Mondják, minden valamirevaló művész saját magáról beszél. Ki közvetlenül, akár a történetek szintjén is, ki csak a filozófia hasadékain átkacsingatva. Parker mintha e gesztussal írná oda nevét a celluloidszalagokra. Hitchcock profilja csak játék a nagy mester filmjeiben – Parker kézjegye grafológiailag elemezhetőbb, komolyabb.

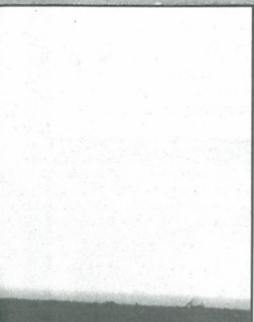
1944. február 14-én született Londonban. Mindenről, ami elé került, valahogy furcsán, a köznapitól eltérően gondolkodott. Nem azt látta meg a dolgokban, amit mások. Első munkahelyén, egy reklámügynökségen éppen ezt a képességét kamatoztatták. Ő persze többet és egészen mást akart. A film vonzotta: az a művészet, amelynek lényege éppen a másként látás. Első, sikeres kísérleteként barátja, David Putman számára megírta a *Melody* című film forgatókönyvét, majd felfigyelt rá a televízió. 1970-ben Alan Marshall producerrel együtt megalakította az Alan Parker Film Companyt, mozi- és reklámfilmek forgatókönyvét írta, dokumentumfilmeket rendezett a BBC-nek. Volt, amely Emmy-díjat hozott neki, volt, a mely brit akadémiai jelölést. De az igazi lehetőség, a nagyjátékfilm egyre késett.

Ezen a látszólagos egyívű pályán talán ezekben az években alakulhatott ki a dac, a gyors és váratlan cselekvés kényszere Parkerben.

Aztán 1976-ban a cannes-i filmfesztiválon óriási sikert arat egy gengszterfilmpersziflázs. A címe *Bugsy Malone,* és a húszas évek stílusát teszi idézőjelbe – csípőskedvesen, sok zenével és gyerekszereplőkkel. (Az egyik kis tizenéves sztárt *Jodie Foster*nek hívták...) A film nyolc brit akadémiai jelölést és öt díjat kapott – a rendező elindult a világhírnév felé.

De már azokban a dacos kis gyerekgengszterarcokban föltűnt valami hajlíthatatlan keménység. Hogy aztán a következő filmben egyértelműen győzedelmeskedjék. Ez volt a *Midnight Express* (Éjféli expressz), a legfeszültebb kalandfilmek egyike. Valóságos történetet dolgozott föl benne Parker: egy amerikai srácot élete első kábítószer-„csempészete" alkalmával lekapcsolja a török rendőrség – és iszonyatos körülmények közé, börtönbe zárva próbálja megtörni. Parker kezében kibővül a történet hatósugara. Számá-

ra nem az a fontos, hogy izgalmasan elmesélje csupán a fiú szökésének hiteles meséjét. Őt az izgatja inkább, hogy a sodródó-belekeveredő emberből hogyan születik meg a más, az új minőség, a cselekvőképes, az ütni tudó, az életéért harcoló-tevő ember.

Parker, úgy tűnik, nemigen szíveli a lehajtott fejjel járókat. Azokért a különcökért lelkesedik, akik

- – 1976 Bugsy Malone
- – 1978 Midnight Express (Éjféli expressz)
- – 1980 Fame (Hírnév)
- – 1982 Shoot The Moon (Lőj a Holdra)
- – 1983 Pink Floyd – The Wall (A fal)
- – 1985 Birdy (Madárka)
- – 1987 Angel Heart (Angyalszív)

küzdenek az életükért, a megismerésért, a kiteljesedésért. Gengszterként, börtönben, színészképzőben vagy zenészként.

A harmadik film, a *Fame* (*Hírnév* címmel ezt láthattuk idehaza először, a televízió jóvoltából) egy New York-i színésziskola mindennapjaiba nyújt bepillantást. Ha tetszik: zenés film. Ha tetszik: fejlődésfilm. Ha tetszik: szerelmesfilm. Mindez és egyik sem. Parker néhány tizen-huszonéves történetét meséli el, akik úgy hiszik, hogy ők tehetségesek, hogy többre hivatottak, hogy érdemes belevágni, hogy a karrier kötelez, hogy ember csak akkor vagyok, ha megtaláltam a helyemet. Ha nem más helyét bitorlom. Mindez sodró lendülettel, zenében, profin. És egy olyan iskolamodellt bemutatva, hogy… nos, a filmet annak idején hazai moziátvevőink azzal utasították el, hogy mit szólna ehhez a mi Színművészeti Főiskolánk…

És közben Parker sztárokat teremt: a már említett Jodie Fosteren kívül *Ian Holm* is az ő szülötte, a Fame majd minden palántájával sztárként találkozunk az elmúlt hat-hét évben. Néha persze megelégszik kész sztárokkal is: az 1982-es nagy siker, a *Shoot the Moon* főszereplői Diane Keaton és Albert Finney. Furcsa párosítás, amelyben a fáradó bölcsesség és a virágzó intellektus adnak randevút egymásnak.

A nagy botrány: *The Wall,* A fal. A Pink Floyd-film. Kísérlet arra, hogy látvánnyá öltöztessen egy filozofikus mesét, hogy a mozivalóságot animációs fantáziával tágítsa a végtelenségig, hogy egyszerre vonja bűvkörébe a rockrajongókat csakúgy, mint a fiatalság művészetét eleve elutasítókat. Az alkotás gyönyörű lidércnyomás egy művészről, aki undorodik a saját demagóg szerepétől, akit nem elégít ki, hogy – Parker szavaival – „megmutathatja a nem gondolkodó többség feletti hatalmát".

Óriási belső utazás a film: időben és térben bolyongunk a saját lidérces történelmünkben és Pink, a főhős magát újjászülni igyekvő flash backjében. Hogy lerombolhassuk végre a magunk és mások által rakott falakat.

Ez szokott a legnehezebben sikerülni. Legalábbis a kudarcról szól a legpoétikusabb Parker-film, a méltatlanul keveset dicsért *Birdy* (Madárka). Ismét az ismerős elemek: lidérces, döbbenetes, háború pettyezte valóság, elszárnyaló, kétségbeesett fantázia. A tét ezúttal is a megváltás. Akár a madárlétben, az emberhez méltó, lehetetlen repülésben. (A zeneszerző Peter Gabriel.)

Igaz, a zuhanás a küzdelem végén: maga a pokol. Ezt bizonyította legutóbb horrorparafrázisában, az *Angelheart*ban (Angyalszív). Mert ez a film sem egyéb – hiába az ördögi kellékek –, mint egy ember küzdelme önmaga megismeréséért, magára találásáért. Csakhogy Angyal úr eladta lelkét Mr. Lucifernek. És ez a kötés mindennél erősebbnek bizonyul. A modern Faust elkárhozik, nemigen jut neki megváltó Margit sem. Nincs kiút?

Parker mind sikeresebb és mind keserűbb filmrendező. Filmjei sokáig azzal a hittel kecsegtettek, hogy az életet küzdelemnek tekintő különc ember megváltást remélhet. Ma már mintha éppen az ellenkezőjét bizonyítaná.

Sajnos, olyan jó filmekkel, hogy cinizmusa, dacos elkeseredettsége éppúgy meggyőz, mint egykori vicsorgó győzni tudása.

Már csak az a kérdés: hová vezet Alan Parker útja a pokolra szállás után?!

Bányai Gábor

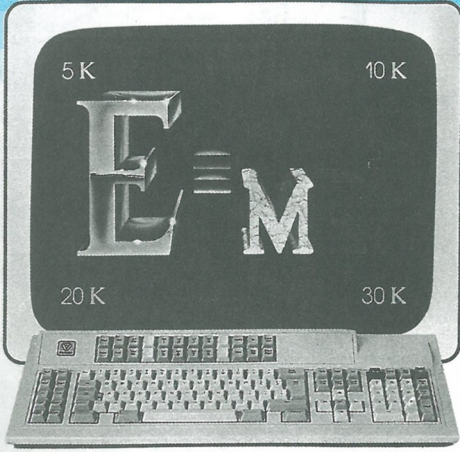

Feliratozó

A feliratok szerkesztése a videóban alapvető feladat, és úgy látszik, örökzöld téma most már nemcsak a grafikusoknak (nekik – úgy tűnik – egyre kevésbé), hanem a komputergrafikusoknak is. Mert mi sem egyszerűbb, mint ceruza, ecset meg mindenféle ragacs helyett egy színes képernyő előtt gombokat nyomogatni és válogatni a betűk, számok meg mindenféle jelek között. Az első feliratozók igen korlátozott írástudása (némelyik épp hogy fel tudta mondani az angol ábécét) ma már a múlté, és a röpködő, perdülő, térhatású és különböző színű jelek sokasága áll rendelkezésre ahhoz, hogy velük a képernyőt beborítsuk, és az alatta levő videóanyagot tökéletesen érdektelenné tegyük. No, de komolyra fordítva a szót, attól még messze vagyunk, hogy egy új, elektronikus kalligrafikus művészetről beszéljünk. Az elsőrendű igény azért egyelőre az, hogy egy-egy címet és feliratot készítsünk elfogadható és olvasható formában a képernyőre, illetve bele a már meglevő, előzőleg rögzített videóképbe. Igaz, hogy ezt a feladatot egy Commodore gép is el tudta végezni (némi gen-lock után talán a kép is összeállt), de ma már ez nem elég.

Nagyon jól tudja ezt a Dubner cég is az Amerikai Egyesült Államokban, amelyik egyszerű, mindössze 5 K memória-kapacitású feliratozó számítógéptől kezdve egészen 30 K-ig kínál ilyeneket a videós szakembereknek. Utóbbi kétcsatornás kivitel, azaz amíg egyik grafikával foglalkozik az egyik, a másikon már a következő készülhet. Híradók anyagainál egy ilyen pótolhatatlan szolgálatokat tehet, amikor az anyag az utolsó pillanatban érkezik be, és nincs mód az editálásra.

A Dubner feliratozógépének képességeiről némileg tájékoztat a mellékelt ábra. A kiszedett feliratok, grafikák, illetve szekvenciák floppilemezen tárolhatók, és egy pillanat alatt előhívhatók.

Az igazat megvallva, ma már a közönséges (ez a közönségesség azért sajnos elég szűkkörű még nálunk) személyi számítógépekhez is kaphatók olyan grafikus programok, amelyek hasonló képességek birtokába juttatják a számítógépet a program betöltése után. Több stúdió használ nálunk IBM PC-ket ilyen célra. Ennek az az előnye is megvan, hogy a PC néha igen nagy memóriakapacitása rendelkezésre áll, ami sokkal több, mint a Dubner-féle feliratozóé; azonkívül a szabadidőben a PC egyéb feladatokra is használható, mivel ritka az az eset, amikor állandóan készenlétben kell lennie a stúdióban.

Hordozható stúdióképmagnó

Kevesen tudják, hogy a Panasonic nemcsak a kommersz, hanem a profi videótermékek piacán is jelentős tényező. Nevéhez fűződik az MII formátum, amely az egyik első komponensrögzítő rendszer volt.

Itt látható két készüléke a legmagasabb profi képrögzítési igényeket is kielégíti. A nemes egyszerűséggel AU–60 névre keresztelt stúdiógép magában foglal egy TBC-t is, és minden olyan funkcióval fel van szerelve, amely a stúdióhasználathoz elengedhetetlen, beleértve természetesen az editálást is. Bár analóg rendszerben rögzít, ennek ellenére számos másolat (generáció) készíthető a szalagról lényeges minőségromlás nélkül.

Csaknem minden rendszerhez illeszthető: S–VHS, U–matic, Beta és Beta–SP gépekkel is képes együttműködni.

A hordozható AU–500 típusú gép hagyományosnak mondható a rendszertechnika szemszögéből. 90 perces felvételt tud készíteni egy kazettára. A hifi hang és az időkód természetes tartozékai ennek a felvételi szintnek. Komoly követelményeket támasztó felvételek esetén, többkamerás rögzítésnél nem szabad e szint alá menni – állítja a Panasonic. Az ár viszont meglepő: míg a legtöbb hasonló gép jóval 20 000 dollár feletti összegbe kerül, a Panasonic AU–60 ára nem éri el ezt a kritikus határt.

High-band Sony

A japán Sony újabb csodával lepte meg a világot: forgalomba hozta a high-band rendszerű, 8 milliméteres kamkorderét. Az amatőr videózás ezáltal újabb hatásos eszközzel gyarapodott, melynek neve EVO–9100. Talán ez lesz az a készülék a videózás történetében, amely teljesen lerombolja a falat a profi és amatőr videótechnika között? Ugyanis bevallottan arra számítanak, hogy a profi videózás is használatba veszi. Ennek érdekében felszerelték időkódtechnikával is, amely a profi alkalmazásokban ma már nélkülözhetetlen. Részletes mérési adatok, tesztek nem állnak még rendelkezésre, de valószínű, hogy ennek a készüléknek a visszajátszott képén több mint 400 függőleges sort lehet megkülönböztetni. A profi minőség mellett a készülék súlya kevesebb mint három kiló.

A dologhoz tartozik még persze a kazetta is, amely ez esetben Hi8 Metal-P névre hallgat és ugyanúgy mint az S-VHS-nél, itt is különleges minőségű. Kis méretéhez képest meglepő, hogy kétórányi felvételt képes rögzíteni.

A kamkorder nyolcszoros varióval készül (11–88 mm, f1,4). Az automatikák kikapcsolhatók, ami az igényesebb felvételtechnika szintjén alapkövetelmény. A kezelőszervek elhelyezése praktikus; a beállításokat a nyomógombok fölötti mezőben az LCD kijelzőn lehet nyomon követni. A sztereó hifisávok mellett a bal oldalon narrátormikrofont szereltek a készülék házába, amely egy nyomógomb révén kapcsolható, és amennyiben szükséges, segítségével kommentárszöveget vehetünk fel a normál audiósávra. Minőségi hangfelvétel persze az ilyen és hasonló beépített mikrofonoktól nem várható, mert nagyon érzékenyek a gépben keletkező zajokra is (szalagorsók csévélése, forgó fejdob zaja, varió, autofókusz). Hififelvételt csak jó minőségű, távol elhelyezett és a géphez csatlakozott mikrofonokkal lehet készíteni.

Az EVO–9100-on is megtalálható az a gomb, melynek megnyomásával minden beállítás alaphelyzetbe megy vissza és az automatikák bekapcsolódnak. Ez arra való, hogy ha hirtelen adódik felvételre érdemes esemény, egy pillanat alatt, ha nem is optimális, de elfogadható beállítást lehessen elérni (Push Auto jelű gomb).

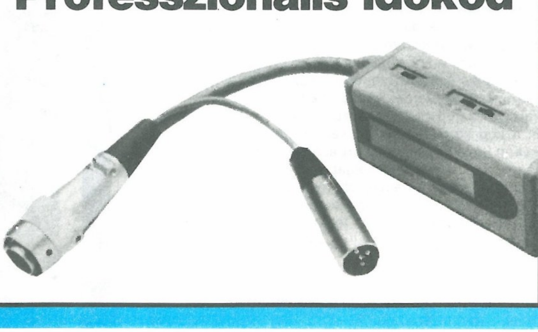
Ennek a kamkordernek van egy nagyobb rokona, az asztali Hi8 rendszerű EVO–9800 típus. Ez is több, mint egy normál otthoni készülék, amit az is mutat, hogy időkódot tud kezelni, dub módban képes másolni, és el van látva azzal a szabványos távvezérlő-csatlakozóval, amely editáló távvezérlőhöz való csatlakoztatást biztosít. Nem véletlenül: Az EVO–9800 valóban használható editálószetben – igaz, hogy csak bejátszó gépként. De ez sem kevés, sőt a profi technikában elegendő is, mivel lehetővé teszi, hogy a Hi8 formátumban (pl. az EVO–9100 kamkorderrel) készített felvételeket U-matic rendszerben lehessen editálni. Ez, mint tudjuk, adásba menő anyagok készítésére is alkalmas. Az EVO–9800-ban található még egy digitális zajcsökkentő áramkör is, amely tovább javítja az esetleges zajos Hi8 felvételek minőségét. A PCM rendszerű hangfelvétel minden minőségi igényt kielégít.

Tavaszra ígérik egy olyan dokkolható (kamerával összecsatlakoztatható) Hi8-as képmagnó megjelenését, amely a közismert DXC–325 típusú kamerához lesz illeszthető. Itt megint a kameraoldal erősítése a cél, amit ennek a három CCD-vel működő kamerának segítségével valószínűleg el is érnek. Ezzel a Hi8 belépett a profi technika területére...

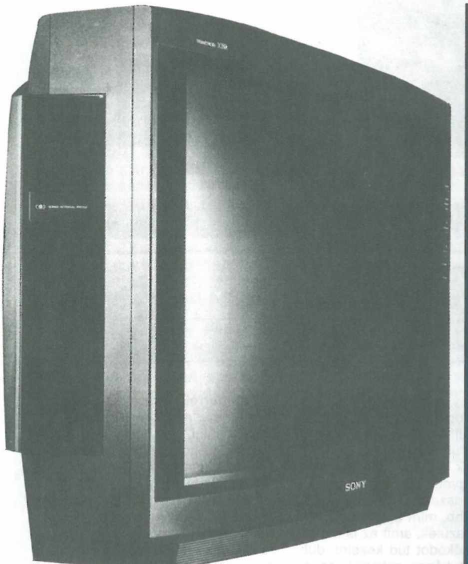
Professzionális időkód

Korszerű rendszerekben az editálás nem képzelhető el időkód (time code) nélkül. A kódot egy speciális digitális generátor állítja elő, ezt a szalag szélén rögzítik, és editáláskor ennek alapján lehet a szalag bármelyik részét fél kép pontossággal igen gyorsan megtalálni. Az automatikus editáló rendszerek mind hasonló elven működnek, és egyre több nem professzionális megoldás is az időkódhoz fordul megoldásért.

A legtöbb kommersz képmagnó és kamkorder azonban nincs felszerelve időkóddal. A Fast Forward Video nevű amerikai cég siet az ilyen készülékek tulajdonosai segítségére a mellékelt ábrán látható pici P–1 nevű készülékével, amely egy olyan időkód-generátor, amelyet a kamera kimeneti csatlakozója és a kamerakábel közé lehet beiktatni. A videó- és egyéb jelek zavarása nélkül előállítja az időkódjeleket, és azokat a képmagnó a megfelelő sávon rögzíti. Az egység olyan készülékekhez kapcsolható, amelyek 14-pólusú kameracsatlakozóval vannak felszerelve.

SRS – már megint a Sony

A képen látható Sony tévé nemcsak kívánatos, kellemes formája miatt keltheti fel minden videós érdeklődését, hanem azzal is, ami a képen nem látszik: a hangjával. Végre eljutott a videótechnika oda, hogy a hanggal is törődik – mondhatná valaki; és már megint a Sony...

A két méretben – 27 col és 32 col, azaz 67 cm és 80 cm – gyártott tévének több változata van. Igazában egy családdal van dolgunk, amely az XBR névre hallgat.

Az SRS (Sound Retrieval System) áramkör a sztereó felfedezése óta a legnagyobb előrelépés a hangtechnikában – állítja a Sony. Lényege abban van, hogy a hangjelet egy speciális eljárással úgy formálják, hogy annak térhatása sokkal tökéletesebb lesz és nem korlátozódik egy viszonylag szűk területre a készülék előtt, ahogy ez a hagyományos sztereó hangvisszaadásnál lenni szokott. Az SRS eljárás ezenkívül javítja a dinamikát is. Mindezt anélkül valósítja meg, hogy további, bonyolultan elhelyezett hangszórókat kellene alkalmazni a készülékben vagy azon kívül.

A készülék másik különlegessége az, hogy két hangolóegységet (tunert) tartalmaz. A második tuner arra szolgál, hogy míg a kiválasztott műsort nézzük a képernyő nagyobbik részén, a kép körül hét kis kockában, hét másik adóból vett állóképen követhetjük a műsort azáltal, hogy e második hangolóegység ciklikusan kapcsolgat a programok között. Mindezt a beépített képtárolók teszik lehetővé. Ezek egyébként további tárolási funkciókat is meg tudnak valósítani. Az egyes programokat indexszámokkal lehet ellátni az azonosítás végett. A készülék kívánságra kiírja a képernyőre a beállítással kapcsolatos összes adatot.

Amatőr Steadicam

Aki a mellékelt ábrára tekint, talán első pillantásra nem tudja, mit lát a képen. Pedig igen jelentős segítség az amatőrök számára. Korábban már ismertettük azt a nagyon speciális szerkezetet, amely a Steadicam névre hallgat, és arra szolgál, hogy kézből is szinte tökéletes kameramozgást lehessen megvalósítani. Ennek a készüléknek az ára azonban sok ezer dollár, és felszerelése, használata külön szakképzettséget kíván. Amikor megtervezték, egy valamirevaló (profi) videókamera súlya kb. tíz kilogramm volt. Ma egy amatőr kamera vagy kamkorder alig több mint egy kiló – a különbség óriási, így érthető, hogy új megoldást kellett keresni. A megoldást ugyanaz a csapat dolgozta ki, amelyik a Steadicamet megalkotta; Personal Steadicam néven hozza forgalomba a Cinema Products nevű cég az USA-ban.

A szerkezet lényege az, hogy a kamkorder és a fogantyú egy csuklós szerkezet segítségével kapcsolódik egymáshoz. A kettő közötti kapcsolatot egy kiegyenítőtömeg biztosítja. Ebbe építették be a pici (kb. 9 cm-es) LCD monitort, amely a kereső szerepét átveszi, ugyanis ilyen esetben a kamkorder keresője nem használható, mert a készülék nem a vállunkon van. Ez a kamkorder videókimenetéről kapja a jelet. A felvételt indító gomb sem használható, mert nincs a kezünk ügyében, ezért a kamkorder távvezérlő csatlakozó aljzatába dugaszolt rövid kábel végén levő kapcsolóval lehet indítani a készüléket.

Az amatőrök legtöbbje nem szeret állványt cipelni magával; esetleg nincs is olyan kameraállványa, amivel minőségi mozgást lehetne végezni. Azonkívül az állvány helyhez köti az embert. Sokkal izgalmasabb a kézből készített felvétel – ha nem remeg vagy táncol a kezünkben a kamera.

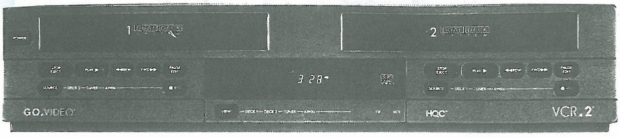
Tény, hogy a Personal Steadicam használata szokatlan, és bizonyos esetekben nehézkes, a felszerelése is időt vesz igény be. Ráadásul külön meg kell tanulni a kezelését. Azok számára ajánlható, akik kényesek arra, hogy az általuk kézből készített felvételek is kifogástalan kameramozgást mutassanak.

A dologban az az izgalmas, hogy mindössze 550 dollárba kerül, tehát gyakorlatilag bárki megveheti magának, aki egy kamkordervásárláson már túlesett, és alapvető jártasságot szerzett a videófelvétel-készítésben.

Újabb iker-képmagnó

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: MÁRCZI IMRE

A képen látható iker-képmagnó az USA-beli Go-Video vállalat terméke. Azt mondják, hogy hiába várták, hogy a Sony, JVC vagy a Panasonic készítsen hasonlót, ezért ők csinálták meg. (A *Videó Magazin* 1987. novemberi számában írtunk a Sharp VC–5W20 jelű, dupla kazettás készülékéről, amely szerzői jogvédők körében nagy felháborodást keltett. Mintha másképp nem lehetne másolni...) Mint tudjuk, a kérdés elsősorban nem technikai, hanem jogi; ez a készülék ugyanis ellenállhatatlanul csábít mindenféle videóanyag másolására – beleértve a jogilag védett anyagok másolását is. Ennek érhető okokból nem örülnek a műsoroskazetta-gyártók, és ebből kifolyólag ez ideig sikerrel akadályozták meg az ilyen és hasonló képmagnók forgalmazását. Pedig egy ilyen készülék számos előnyt kínál két közönséges asztali géppel szemben azok számára, akik a szabályokat betartva kívánják a készüléket videókazetta-másolásra felhasználni. Először is sokkal kisebb helyet foglal el, ami sok készülék összekapcsolásánál nagy előny. Nincs szükség összekábelezésre a két gép között. Azután adva van az a lehetőség, hogy direkt módon (dub) lehessen másolni a két gép között, ami szinte minőségromlás nélküli másolatokat eredményez. A szerkesztés (editálás) sokkal egyszerűbb.

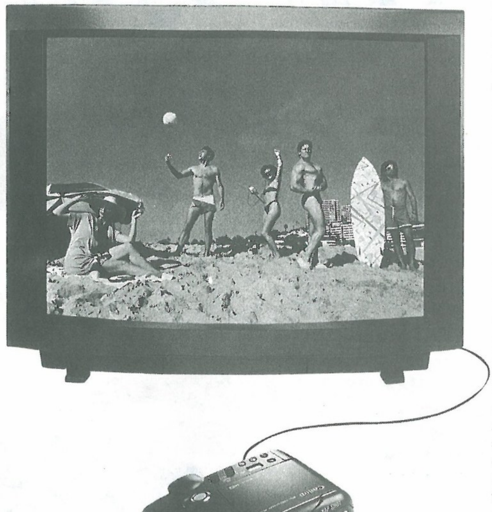
Az a tény azonban, hogy a gépben hangolóegység és időzítőegység van, azt mutatja, hogy elsősorban otthoni, amatőr használatra szánták. Egyébként nemcsak egy, hanem két tuner található benne, tehát a két magnóegység egyszerre tud felvételt készíteni két különböző forrásból.

Elegendő egyetlen monitort csatlakoztatni a géphez, mivel a monitorra kerülő forrás távvezérlővel választható.

Can Still Video

A still videó – magyarul talán videófényképnek lehetne mondani – nem ismeretlen már olvasóink előtt. Az eddig bemutatott készülékek olyanok voltak, amelyek elkészítik ugyan a felvételt, de annak visszajátszására nem alkalmasak; ahhoz egy külön lejátszó szükséges, hogy a tévé képernyőjére varázsolják a képeket. A Canon Xapshot névre keresztelt videó-fényképezőgépe feleslegessé teszi a külön lejátszót, mivel maga a felvevő vissza is tudja olvasni a kétcolos floppilemezre vett színes állóképet. Egy-egy lemezre ötven felvételt lehet készíteni. A rosszul sikerült vagy felesleges felvételeket ugyanezzel a készülékkel törölni lehet.

A Canon Xapshot automatikusan állítja be a fehéregyensúlyt (hogy is lehetne másképp, hiszen ez az egy „nagyon amatőr" készülék), az expozíciót, és vezérli a beépített vakut, ha a környezeti megvilágítás nem elegendő minőségi felvételek készítésére. Önkioldóval is felszerelték, így akár önmagunkról is készíthetünk felvételt. A készülékben az ún. „high-band still video" technikát alkalmazták, annak érdekében, hogy a készített felvételek vízszintes irányú bontása a lehető legnagyobb lehessen.

Az egyre dráguló filmanyagok világában talán azzal fog nyerni a videó-fényképezőgép, hogy néhány tucat lemezzel akár egy évtizedre biztosíthatjuk a hordozót felvételeink számára – különösen a szakmai felhasználásokban, ahol sok esetben a felvételek feldolgozása után azokat le lehet törölni. Más kérdés, hogy ez a technika egyelőre a tévésorok korlátozott száma miatt meglehetősen rossz bontású képet ad és ez a legtöbb szakmai célra nem felel meg.

A Canon Xapshot jelenleg NTSC változatban kapható – mert a videófénykép ugyanúgy a tévérendszerhez van kötve, mint a videó. Az immár világszabványnak tekinthető kisfilmes fényképezőgépekkel szemben ez is komoly hátrány. Az igazi megoldás az lesz, amikor a készülék lapjába beépítenek egy jó felbontású színes LCD képernyőt (vagy netán videóprintert...). Persze ne feledjük, hogy a felvételek digitális feldolgozása, másolása, rendszerezése stb. ma már nemcsak szakmai követelmény, és mindenképp egységes formátumot kíván. Talán a nagy felbontású tévé megszületésével ezen a téren is kialakul a megoldás.

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumábam készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

Magnó van kétfejű, háromfejű, négyfe[j]

Tesztrovatunkban eddig is azt a gyakorlatot követtük, hogy elsősorban azokat a készülékeket mutassuk be, melyek a legnagyobb számban tűnnek föl a kereskedelemben. Most is olyan mintákat tettünk a laborasztalra, melyek a tavaly karácsonyi kínálatot jellemezték. Így választottunk egy kétfejes Akait, a VS 23 EDI-t, egy háromfejes készüléket ugyanettől a gyártótól, a VS 465 EDG-t és egy négyfejes készüléket, a Panasonic NV–L25 EE típusát. Hogy hol van a sőt...? Nos, sztereó-hifi videó nem gazdagította a kínálatot, tehát nincs mit tesztelni...

Vegyesre sikerült összeállításunk első ránézésre talán kevésbé sejteti az összevetésre kínálkozó alkalmat, mégis egy-egy típus kapcsán igyekszünk olyan sajátosságokat bemutatni, melyek már ismert készülékekhez megadják az összevetési alapot.

Két Akait ígértünk a bevezetőben, a VS 23 EDI-nél mégis pontosítanunk kell. Ez a készülék, mely Európában 1988 második felében jelent meg, hátlapján a Loks Industrial Co. Ltd. gyártói jelzést viseli. A forgalmazótól függően egyik-másik készülék előlapján AKAI-Egron felirat utal a nem tiszta japán származásra, de láttunk olyan kivitelt is, amelyen ez sem szerepel. A kezelési útmutató hátlapján lévő pontos cím azonban egyértelműen tájékoztat minket arról, hogy készülékünk Hongkongban látta meg a napvilágot.

Az előlapon található feliratok sem szűkszavúak: számos tulaj-

MŰSZAKI ADATOK ÉS MÉRÉSI EREDMÉNYEK

	AKAI–Etron VS 23 EDI		AKAI VS–465 EDG		PANASONIC NV–L 25 EE	
	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért
RF bemenet	VHF 1–12 UHF 21–69	VHF 41–100,5 MHz 110–233 MHz UHF 425–890 MHz	VHF 1–12 UHF 21–69	42–98 MHz 117–228 MHz 451–876 MHz	VHF 1–12 és kábelcsatornák UHF 21–69	VHF 39–117 MHz 92–300 MHz UHF 452–900 MHz
RF érzékenység (20 dB jel/zajra)	–	200/µV	–	140/µV	–	160/µV
RF kimeneti csatornák	30–39	545–630 MHz (30–41 csat.)	30–90	541–632 (30–41 csat.)	36 ± 4	552–629 (31–41 csat.)
RF kimeneti szint	–	2 mV	–	1,8 mV	–	2 mV
impedancia	75 ohm	50 ohm	75 ohm	84 ohm	75 ohm	67 ohm
Videó bemeneti szint	0,5–2 V_{cs-cs}	1,1 V_{cs-cs}	0,5–2 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}
impedancia	75 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm
Videó kimeneti szint	1 V_{cs-cs}	1,1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1,05 V_{cs-cs}
impedancia	75 ohm	68 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm	72 ohm
Hang csatlakozás impedanciája bemeneten kimeneten	50 kohm 1 kohm	100 kohm 700 ohm	50 kohm 1 kohm	20 kohm 660 ohm	50 kohm 1 kohm	47 kohm 670 ohm
Videó jel/zaj viszony	jobb mint 45 dB	43 dB	jobb mint 45 dB	42 dB	43 dB	44 dB
Hang jel/zaj viszony	jobb mint 40 dB	50 dB	jobb mint 40 dB	50 db	43 dB	SP: 48,5 dB LP: 46 dB
Sorbontás	jobb mint 250 sor	250 sor	jobb mint 250 sor	260 sor	240 sor	SP: 260 sor LP: 230 sor
Hangfrekvenciás átviteli sáv	70–10000 Hz	75–12000 Hz	70–10000 Hz	3–11000 Hz	80–10000 Hz	SP: 38–11000 Hz LP: 45–6300 Hz
Nyávogás	–	±0,2%	–	0,3%	–	SP: 0,16% LP: 0,18%

donságot rögtön tudomásunkra hoznak, így a kazettafészek ajtaján a gyors funkcionális működésre, a technikára és a felvételi és lejátszási rendszerre utalnak. A programozással és beállításokkal kapcsolatos kezelőszerveket fedő ajtó felirata sem hagy kétséget afelől, hogy egy „Interactiv Monitor System"-elv szerint felelgető magnóval van dolgunk, vagyis a funkciók egy része, a beállítások a képernyőről is leolvashatók.

Végül az előlap információja az is, hogy a számláló (Real Time Counter) a valós időt mutatja. A típusjelölésben jártasak pedig a betűjelekből a 6,5 MHz-es hazai (D) és 5 MHz-es angol (I) hangkülönbségi normára ismernek rá. Ez viszont azt jelenti, hogy mind a vételi, mind a tv-hez történő csatlakoztatás szempontjából ezeket a hangnormákat veszi és adja tovább a videó. Az utóbbival még nincs baj, hiszen a hátlapon lévő kapcsolóval átállítható a hazai rendszernek megfelelő „D" normára, a gond vételi oldalon jelentkezik. Az általunk látott készüléket már gyárilag átalakították és ezt a típusjelzés mellett I. jelzéssel jelölik, de lehetséges hazai áthangolás is más megkülönböztető jelöléssel.

Nézzük azonban a további tulajdonságokat is. A készülék VHF 1–12 és UHF 21–69 csatornák vételét biztosítja, vagyis a kábelcsatornák vételére nem képes, de az összes hazai adót veszi. Hangolása feszültségszintézeres, és előre 62 adóállomás programozható be. A beállított csatornák közül a memóriaegységbe 4 program írható be, és lehetőség van naponkénti és hetenkénti azonos időben történő felvételre is. A készülék szolgáltatási körébe tartozik a kétszeres sebességű lejátszás, a lassítás 1/10 sebességre – ami gyakorlatban szakaszos léptetést jelent – és az állókép.

Kétszeres sebességnél a zavarcsíkok nem szüntethetők meg, míg lassításnál és állóképnél a tracking állítással szinte zavaroktól mentes kép biztosítható. Igazán jónak mondhatnánk a képminőséget, ha a függőleges képremegés teljesen „kihúzható" lenne. A gyors képkeresés 7-szeres, és az áttekercselési idő is igen jó, annak ellenére, hogy a „Quick Start" rendszer miatt állandóan be van fűzve a szalag. Ilyen rendszerről a korábbiakban már szóltunk a Fisher FVH P–200 DK esetében, és elgondolkoztunk azon, hogy jó-e a szalagnak az állandó teljes befűzés vagy sem. Most sem vagyunk meggyőződve, hogy ez így a legtökéletesebb, de úgy tűnik, egyre több gyártó választja ezt az utat a szolgáltatások körének bővítése miatt. Így biztosítható ugyanis a gyorscsévélés alatt is az aktív műsoridő kijelzése, figyelemmel lehet kísérni, hogy hol ér véget a felvett műsor, mert a track-jelek megszüntével az időszámláló is leáll. Így biztosítható az indexkeresés (minden felvétel elejére egy jelzés kerül, így könnyen megtalálhatók a felvételkezdetek), és az „Intro Scan" rendszerben történő keresés. Ennek az a lényege, hogy a képmagnó gyorstekercselésben indít, és minden indexjel észlelésekor 8 mp-re normál lejátszással „belenéz" a műsorba, majd újra gyorstekercselésre vált a következő indexjelig, és ismét bekukucskál a műsorba.

Az előlapon található gombok közül szólni kell még az „edit" kapcsolóról, amely kikapcsolt állásában megakadályozza az interaktív rendszerből következő feliratok felkerülését másoláskor vagy felvételkor a szalagra. Néhány gondolat erejéig idézzük fel, hogy mi is a rendszer lényege. Egyes beállításoknál, pl. amikor a helyi időt beírjuk vagy programozunk, a tv képernyőjén jelennek meg a beállított időpontok és a beállítással kapcsolatos utasítások. Műsor közben is kiírható a pontos idő, az eltelt szalagidő (óra, perc, másodperc) és a programtárban lévő műsorok. A helyi idő egyébként a kikapcsolt videó kijelzőjén is látható. Az külön specialitás, hogy 23 és 6 óra között fényerejét felére csökkenti.

Végül még egy sajátosságot érzünk említésre méltónak, a hozzáférés-letiltást, ami távszabályzón keresztül valósítható meg, és távszabályzóval oldható. Maga a megoldás nem bonyolult; a stop gombot kell 8 mp-ig nyomva tartani, így nem árt, ha a távszabályzót el is dugjuk, ha biztosra akarunk menni.

A sorbontásábra nézésekor 240 sor felett zavaró rajzolat tette lehetetlenné a kiértékelést, ami a visszaadott műsor finomabb részleteinél is érezhető volt. A jel-zaj viszonyt kategóriájában jónak ítéltük képben és hangban is. A hangfrekvenciás átvitel alsó tartományban az átlaghoz képest szűkebb volt, a magasabb összetevőket viszont jól átviszi a készülék. A 0,2%-os súlyozott nyávogás e kategóriára jellemző érték.

A készülék burkolata egy Akai főszerelvényekből felépített mechanikát és elektronikát takar. Az áramkörök elsősorban hagyományos technológiájú alkatrészekkel működnek, a készülék áttekinthető. Mégis el tudtuk volna képzelni, hogy a fejszerelvény felett egy védőlemezt helyezzenek el. A fedőlapon ugyan a szellőzés biztosítására nincs sok felesleges kivágás, de a befűzött és használaton kívüli szalag mégis jobban szennyeződik. Éppen ezért a szalagot csak addig célszerű befűzve tartani, amíg az szükséges. ▶

jű, sőt...

A TESZTBEN SZEREPLŐ KÉSZÜLÉKEK RÉSZLETES TÁBLÁZATA

Típus	AKAI–Etron VS–23 EDI	AKAI VS–465 EDG	PANASONIC NV–L 25 EE
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK			
Vételi színnormák	PAL/SECAM	PAL/SECAM	PAL/SECAM
Vételi hangnormák	CCIR/ORIT	CCIR/OIRT	CCIR/OIRT
Forgófejek száma	2	3	4
Hálózati feszültség	200–220 V 50 Hz	220 V 50 Hz	220 V 50 Hz
Méretek (szél. × mag. × mélység) (mm)	425 × 84 × 340	425 × 82 × 310	380 × 82 × 344
Tömeg (kg)	5,5	5	5
SZOLGÁLTATÁSOK			
Játékidő (E 240-es kazettával)	240 perc	240 perc	240/480 perc
Áttekercselési idő (E 180-as kazettával)	275/275 mp	260/260 mp	290/295 mp
Gyorskeresés előre/hátra	7 × /7 ×	5 × 15/5 × 15	9 × /9 ×
Lassítás	szakaszos 1/4–1/20	1/6–1/20	
Gyorsítás	2 ×		2 ×
Állókép	×	×	×
Képről képre léptetés	×	×	×
Képbevágás			inzert
Utóhangosítás			×
Képélesség-állítás	×	×	×
Visszafelé lejátszás			×
PROGRAMOZHATÓSÁG			
Óra kvarcvezérléses	×	×	×
Napi programok száma	4	8	8
Programozható napok száma	1 hónap	1 év	1 hónap
Naponta ismételhető program	×	×	×
Hetente ismételhető program	×	×	×
Programban csatornaválasztás	×	×	×
Azonnali felvétel	×	×	×
AUTOMATIKÁK			
Digitális tracking		×	×
Memóriastop	×	×	×
Szalagállásstop		×	×
Visszatekercselés	×	×	×
Ismétlés szalag elejétől		×	
Indexkeresési rendszer	×	×	×
Eltelt idő kijelzése	×	×	×
Kazettaazonosítás			
Gyorsbefűzés	Quick start	Quick start	azonnali lejátszásnál
KÜLÖNLEGESSÉGEK			
Sztereó hang (állófejes)			
Zajcsökkentő			képben
Hifi-sztereó hang			
Biztosítás hálózatkimaradás esetén	1óra	1 óra	kb. 30 perc
Hozzáférés-letiltás	×	×	
Távszabályozható funkciók (magnó)	×	×	×
+ csatornaváltó	×	×	×
+ programozás	×	×	
+ LCD kijelzés			×
+ kódolvasó			×
CSATLAKOZÓK			
Antenna be	75 ohm koax	75 ohm koax	75 ohm koax
ki	75 ohm koax	75 ohm koax	75 ohm koax
Video be	RCA	RCA	RCA
ki	RCA	RCA	RCA
Hang be	RCA	RCA	RCA
ki	RCA	RCA	RCA
Kamerastop			3,5 mm jack

▶Egy gondolat a távszabályzóról; bár felépítése hagyományos, mi több, nem túl kecses, de jól kezelhető.

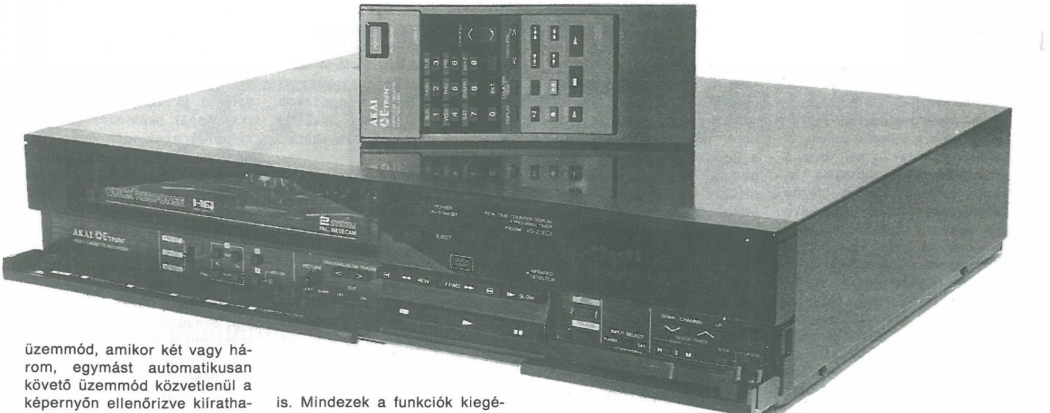
Az Akai VS–465 EDG már az újabb család tagja. Az előlapján látható „DX_3 Head" felirat a háromfejes kivitelre utal, sejtetve, hogy igényesebb kivitelű készülékkel van dolgunk. A Quick Start, az Interactiv Monitor System, az Index Search már a VS 22-nél megismert tulajdonságok. A Digital Tracking Control felirat automatikus beállítást jelent, és a lejátszás alatt optimalizálja a track jelek és a fej viszonyát.

A VS–465 EDG – most már egyre többet tudva, hogy mit is jelentenek a betűkódok – 6,5 MHz (D) és 5,5 MHz (G) különbségi frekvencia szerint sugárzott kísérőhangok vételére alkalmas. Tunerje VHF és UHF sávban lévő adóállomások vételére alkalmas (a kábelcsatornák hiányoznak).

A hangolóegység 60 adóállomás beprogramozását teszi lehetővé feszültségszintézeres automatikus vagy manuális hangolással. Az interaktív rendszerből következően a videómagnó displayén kívül a képernyőn is megjelenik a végrehajtás alatt álló művelet, a sáv, melyben a hangolási folyamat történik és egy balról jobbra haladó vonal, melynek hossza attól függ, hogy a keresés sávon belül milyen frekvenciaértékek felé tart. Egészen addig, míg a kívánt programhelyre a beírás nem történt meg, a képernyőn az „Empty" (üres) felirat olvasható.

A VS-465 EDG-n egy éven belül 8 program állítható be, de lehetőség van naponta és hetente azonos időben történő felvételre is. E beállítások is és a programtár is ellenőrizhető a képernyőn. Sajátosság a Next

üzemmód, amikor két vagy három, egymást automatikusan követő üzemmód közvetlenül a képernyőn ellenőrizve kiíratható, beállítható és a funkciósorozat elindítható. E készüléknek azonban számos egyéb sajátossága is van. A felvétel normál lejátszásán kívül lehetőség van annak megállítására, előre és visszafelé történő képkeresésre 5- és 15-szörös sebességgel, képléptetésre, valamint szakaszos lassításra a normál sebesség 1/4-1/20-áig.

A különleges szolgáltatások közül meg kell említeni az előbbiekben már említett quick startot, az indexkeresést, a célkeresést (index scan), az élességállítást és a hozzáférés-letiltást, mely hasonló elven működik, mint a VS 23 EDI-nél.

Magán a készüléken az üzemi kapcsoló, a kazettakidobó gomb, a közvetlen magnófunkciók nyomógombjai, a timer, a gyorsfelvétel-beállító és az állomásléptető található, de itt helyezték el az általános törlés (System Reset) nyomógombját is. Mindezek a funkciók kiegészítve a programozáshoz, változtatható sebességhez, trackinghez, órabeállításhoz, gyakorlatilag a videó összes funkciójának működtetéséhez, beleértve a kazettakivetést is, megtalálhatók és üzemeltethetők a távszabályzón keresztül is.

A VS–465 EDG összességében igényesen kivitelezett, sokszolgáltatású készülék, mely belső felépítésében, kialakításában is áttekinthető, és úgy tűnik, jól kezelhető. Kár, hogy videó be- és kimenete csak RCA rendszerű (a tesztünkben szereplő valamennyi készüléket csak ilyen csatlakozással látták el). Mindkét Akai egyébként az UHF sáv 30–39-es csatornáján adja ki a jelet a tv-készülék felé.

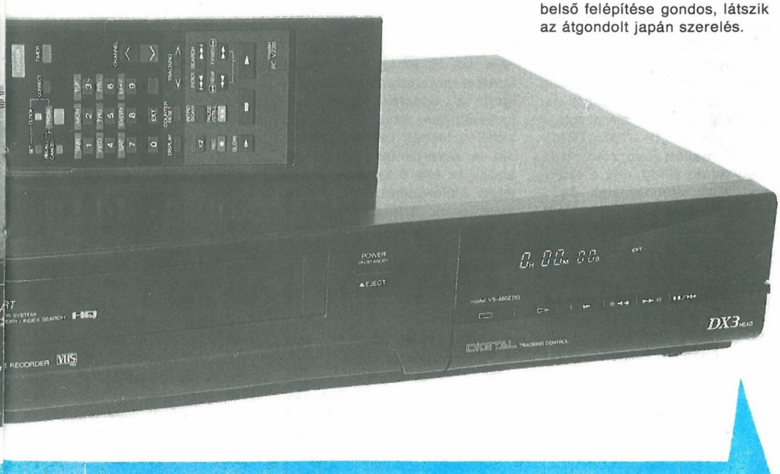
Néhány gondolatban tapasztalatainkról. A visszaadott képet, színátvitelt jónak értékeltük. A jel-viszony értéket 42 db körüli értékben határoztuk meg, míg a sorbontás vizsgálata során a 255–260 vízszintes bontást biztosan ki lehetett értékelni. Hatásos volt a képélesség-állítás is, és a digitális tracking biztosan húzott be. Szubjektíven igen jónak, szinkronstabilnak találtuk az állóképet, azonban a magasabb frekvenciás összetevőknél, finomabb rajzolatoknál ilyenkor zavaró moaré jelent meg a finomabb részletekben. Gyorsításnál, lassításnál a képtartalom jól értékelhető, de a zavarcsíkok természetesen láthatók. Szintén jó képet láttunk az egyes képléptetésnél is. Quick Start üzemben, amíg a fej forgásával készenlétben van – ilyenkor ég a Quick Start felirat – kb. egy másodperc kell a kép megjelenéséhez.

Nem találtuk rossznak a hangfrekvenciás átvitelt, a jel-zaj viszonyt súlyozva mérve átlagosnak éreztük, gyengébb volt azonban a nyávogás, ami hallható mértéket is elér. A készülék belső felépítése gondos, látszik az átgondolt japán szerelés.

Végül lépjünk tovább még egy fejjel és vegyük közelebbről szemügyre a Panasonic NV–L25 EE típusát. A készülék metálos fényű, sötétszürke színű, nemesen egyszerű megjelenésű. A kijelző ablaka mellett feliratok hívják fel magukra a figyelmet. Ilyenek a „Super 4 Head" (vagyis a négy fej), az „Audio Dub" (utóhangosítás) és a „Digital Tracking", melyről az előbbi készüléknél is volt szó.

Az egyszerűségérzet azonban rögtön tovatűnik, ha a kazettafészek alatti ajtót kinyitjuk. Az utóhangosításhoz a mikrofon csatlakozóját baloldalt helyezték el, a kezelőgombok pedig két sorban találhatók.

A felső sorban a magnófunkciók, az utóhangosítás és a képszerkesztés funkció gombjai, valamint a programválasztó léptetőjének és a gyorsfelvételi programnak idő indító és leállító nyomógombjai vannak. Az alsó sorban balról jobbra haladva először a képélesség-állító tolópotenciométert találjuk, melyet a zajszűrő/átjátszás funkciót váltó kapcsoló követ. Ezután a venni kívánt rendszerválasztó kapcsolója következik, melynek középső állásában automatikus a normaválasztás, míg a két szélső helyzethez a PAL/SECAM CCIR, illetve a SECAM OIRT rendszerek tartoznak. Szintén tolókapcsolóval működik a digitális tracking (sávkövetés) ki-be kapcsolója és a nyomógombos normál/félsebességű felvételi kapcsoló. A normál (SP) vagy félsebességű ▶

(Long Play „LP") lejátszás a felvett anyagnak megfelelően automatikusan kiíródik a kijelzőn. Végül a programozással és a manuális szalagkövetés-beállítással kapcsolatos nyomógombok következnek.

S ha már a kezelőszervekről esett szó, külön ki kell térni a távvezérlő specialitásaira is. Annak ellenére, hogy kézbe simuló, számos tudománya van, sőt LCD kijelzővel is rendelkezik, és jobb alsó sarkának csúcsban végződése és az emellett olvasható Digital Scanner felirat egyértelművé teszi, hogy kódolvasóval is rendelkezik. Ez nem újdonság a rendszeres tesztolvasónak, hiszen két számmal korábban a kisebb Panasonic kapcsán már zengedeztünk e készségről. És ami külön előny, nem kell olyan rádióújság, ahol az idők vonalkódosak. A készülék használati útmutatójához ugyanis mellékelnek egy két lapból álló kódsorozatot, mely tartalmazza az évszámok, hónapok, napok, be- és kikapcsolási órák, percek vonalkódjait. Ezek felett végighúzva a távvezérlő érzékelőjét, az időpont rögzítése szinte addig tart, amíg elolvassuk a kezdési és befejezési időt. Az olvasó minden rögzített időpontot egy „pip" jellel nyugtáz és az LCD kijelzőjén is megjeleníti. Amikor mindent beolvastunk, akkor a „transmit" gomb megnyomásával a teljes kódsorozatot be lehet vinni a videóba. Természetesen a magnóvezérlő funkciók, a csatornaválasztó nyomógombok mind megtalálhatók, és lehetőség van ismétlésre, indexjel szerinti keresésre, a „Time Search" gomb és az időpont beadásával perc, másodperc pontosságú célrafuttatásra is.

Egy „Monitor" feliratú gomb azt is biztosítja, hogy magnónézés közben bekukkantsunk a tv műsorába is. A szolgáltatások széles köre szinte nem is teszi lehetővé a teljes tárgyalást, mint ahogy a táblázatunk összeállításánál is gondban voltunk, hogy a készülékek állandó fejlődésével felborítsuk-e a korábbi rendszert. Nem tagadjuk, egyelőre csak kisebb módosításokat tettünk, de foglalkozunk az új sajátosságoknak megfelelő táblák kialakításával.

Mielőtt a villamos tulajdonságokkal és laboreredményekkel foglalkoznánk, vessünk még egy pillantást az előlapra. A kijelzőablak mellett három LED kijelzőt látunk. A legfelső mellett az INSERT felirat olvasható, ebben az üzemben lehetőség van képrészletek beillesztésére úgy, hogy a szalagon lévő hang az eredeti marad. Ha új kísérőhangot akarunk felvenni, akkor az „AUDIO DUB" gombot is be kell nyomni, és kigyullad ennek a kijelzője is. Lehetőség van önálló alkalmazására is. Az előbbi két LED piros volt, a harmadik a „DIGITAL TRACKING" mellett lévő zöld jelző, mely addig villog, míg a szalagon lévő szinkronjelek és a forgó fejek helyzete nem lesz optimális. Ezt követően folyamatosan világít.

A készülék tunerje kábelcsatornák vételére is alkalmas, memóriaegysége 99 adóállomás tárolását teszi lehetővé automatikus feszültségszintézeres hangolással. A timer 1 hónapra előre 8 programra állítható be, de lehetőség van naponta, hetente, sőt meghatározott napokon történő azonos időintervallumú műsorok felvételére is. A megszokott lejátszási funkciókon kívül a készülék visszafelé is képes lejátszani.

Vételi színnormái természetesen PAL és SECAM rendszer szerintiek, hangnormái CCIR és OIRT szabványok szerinti adások feldolgozását tudják venni. Ezek kapcsolóval is válthatók, de automatikus helyzete is van. A jelrögzítés PAL és MESECAM rendszerben történik (ezek azok a rögzítési rendszerek, mlyeket Európában használunk). Mindezt azért hangsúlyoztuk, hogy jobban aláhúzzuk a video NTSC lejátszási tudományát. Az NV–L25EE nem NTSC (Egyesült Államokban, Japánban használatos színrögzítési eljárás) magnó, tehát így felvenni nem tud, de az így felvett műsorokat zavartalanul lejátssza. Igaz, a speciális lejátszási funkciók nem használhatók, és képillesztésnél, utóhangosításnál is zavarok lehetnek, mint ahogy az eltérő szinkronizálás miatt előfordulhat, hogy a tv függőleges szinkronjához is hozzá kell nyúlni. Tapasztalataink szerint olyan tv-készülékkel, melyeknek széles tartományú szinkronautomatikájuk volt, stabil, jó képet lehetett biztosítani.

Az NV–L25EE vételkészsége jó, színvisszaadását hasonlóképpen jónak találtuk. Normál lejátszás esetén sorbontása 260 sor, félsebesség esetén 230 sor körüli. Zajszűrője, képélesség-állítója hatásosan csökkenti a zajokat, befolyásolja a rajzolatot. Normál sebesség esetén 44 dB-es jel-zaj viszonyt tapasztaltunk, ami jó érték. Az állókép minősége szintén jó volt, a szakaszos lassításnál esetenként állítani kellett a trackingen és a függőleges szinkront állító V-Lock potenciométeren. Az inzert képbevágás jól illesztette be az új felvételt.

Néhány sorban a hangról. Normál üzemben az átvitel jó és egyenletes, félsebességnél azonban – és ez természetes – különösen felső frekvenciákon beszűkül. Ami viszont a jó mechanikát mutatja, a nyávogási értékek alig változnak, és összességében igen jó értékeket mutatnak.

S ha már a mechanikáról esett szó, öntött alaplemezre épülnek fel az alkotóelemek. A felvétel ellen védett kazettát azonnal befűzi és elkezdi lejátszani. A jelölés nélküli kazettából azonban csak kihúzza a szalagot, nem fűzi a fej köré, hanem vár a következő parancsra. Ez a lazán kifűzött és a trackfej előtt elvezetett szalag biztosítja, hogy gyorscsévéléskor is érzékelje a már eltelt műsoridőt, és az indexjeleket. Mivel a fedőlapon nincsenek szellőzőnyílások, a szalag szennyeződésével kevésbé kell számolnunk. A csatlakozók itt is RCA rendszerűek, mint az NV L 20EE-nél is voltak, külön csatlakozó szolgál kameráról történő átvétel esetén szinkronindításra.

Összességében az NV-L20EE igen sok szolgáltatású, jó minőségű képmagnó, igaz – ahogy a teszt készítésekor tapasztaltuk –, kis híján 60 000 forintos ára is erre predesztinálja.

(Ki)szolgáltató -ipar

Ami elromolhat, az el is romlik – mondja Murphy törvénykönyve, ez alól a videók sem kivételek. Tizennégy (múlt számunkban közölt) szerviz cím-, nyitvatartás- és telefonjegyzékével vágok neki a fővárosnak, hogy megtudjam, hányadán állnak a dolgok a videók javítása körül. De előbb – jobb a békesség felkiáltással – telefonon próbálkozom.

ÜLLŐI ÚT 81. ELEKTROCOOP KISSZÖVETKEZET:

– A videók szervizelését megszüntettük – mondja a bájos hangú hibafelvevő kisasszony.

– És a szövetkezet másik részlegénél érdemes még próbálkoznom? – kérdem immár kissé elbizonytalanodva.

– Mi felhagytunk ezzel a tevékenységi körrel – zárja le a beszélgetést a hölgy.

Sebaj, gondolom magamban, van még cím a tarsolyomban. Útra kelek.

MAJAKOVSZKIJ UTCA 19. ELEKTROMOS SZÖVETKEZET:

– Sajnálom, de mi nem a kereskedelemben forintért kapható készülékeket javítjuk – mondja Szakács Sándor részlegvezető –, így én csak arról tudok beszámolni, mi a helyzet a valutás videókkal.

Ha már itt vagyok, nem fogok sarkon fordulni – mondom magamban –, ha nem is tipikus a példa, mégis megkérem a vezetőt, mondjon néhány szót a videószervizelésnek erről a sajátos ágáról.

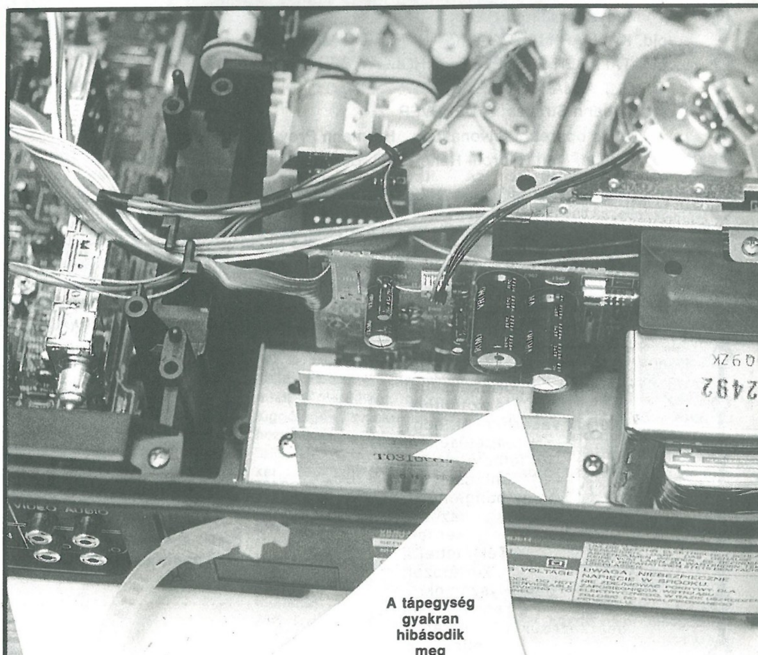
– A mi helyzetünk annyival nehezebb, mint másutt, hogy még nincs kellő szerviztapasztalat – magyarázza a részlegvezető. – Bekerülnek hozzánk olyan készülékek is, amelyeket az ügyfelek kintről hoznak be, s jószerivel semmit sem tudunk a működésükről. Ilyenkor már az is nagy munka, hogy egyáltalán tisztázzuk, milyen szerkezettel állunk szemben. Így aztán nehéz lenne általánosítani. Egy-egy márkából olyan kis tételszám fut be hozzánk javításra, hogy ennek alapján azt mondani erről vagy arról a típusról, hogy rossz, felelőtlenség lenne. Mi mindent megteszünk azért, hogy a készülékeket kijavítsunk. Mivel az alkatrészeket nekünk is dollárért kell beszereznünk, a javítás sokszor nem olcsó mulatság.

A szövetkezet vevőszolgálatánál készségesen adnak felvilágosítást. Még tanácsokat is kapok:

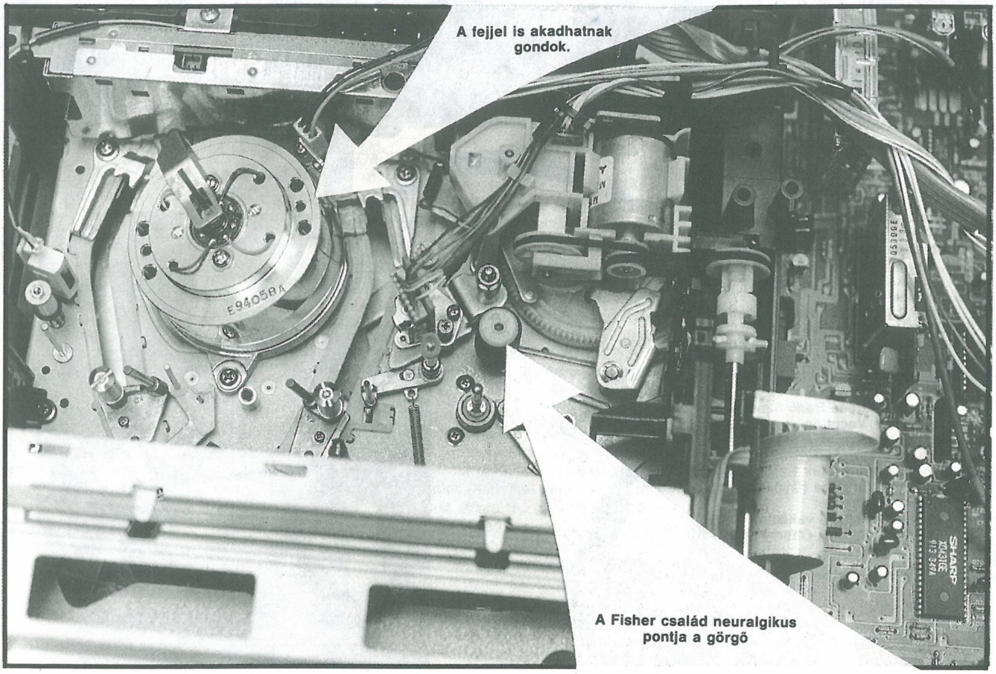
– Higgye el, nem érdemes konkrét márkák konkrét hibái után érdeklődni – mondja az ügyfélszolgálat alkalmazottja – hiszen megnézheti magát az a szerviz, amelyik rosszat mond valamelyik termékről. Már másnap megfosztanák attól a lehetőségtől, hogy az adott cég termékeit szervizelje. Azt kellene inkább megnézni, hol az igazi hiba. Megmondom én: a szolgáltatások még mindig a régi elveken nyugszanak. Mi egy nyugati típusú kereskedelmet akarunk csinálni, amikor a szolgáltatás még délalbán színvonalon áll. De ez képtelenség. Rosszak a rendeletek, rossz az eszközellátottság, s ami még ennél is nagyobb baj, hiányzik a megfelelő műszaki kultúra. A kereskedők vidáman eladnak, a szervizek meg dühönghetnek. Mint vevőszolgálatosnak az a feladatom, hogy védjem a gyártót. De hát épp ez a dolog rákfenéje, hiszen ami rossz, az rossz. Mert milyen lehet egy hajón összeszerelt videó – kérdem én? A magyar vevő meg megveszi. Aztán legyen türelme a szervizesnek magyarázni, hogy képtelenség a rosszból jót csinálni. A kedves ügyfél mégis minket hibáztat...

A RÁVISZ VIDEÓSZERVIZÉBEN Gergely Béla meséli tapasztalatait:

– A legnagyobb baj, hogy az emberek jó része azt hiszi, maga is el tudja végezni a javításokat a videóján. Aztán nekilát például a fej megtisztításának, elővesz a hokedlit és pucolja. Mígnem az egész fej letörik. Ekkor jövünk mi, s a vevő csodálkozik a végső számlán. Nyugaton az emberek 350 márkát is kifizetnek egy szakszerű fejbeállításért. Ők már tisztában vannak azzal, nem kidobott pénzről van szó. Érdemes megnéznie, milyen tipi-

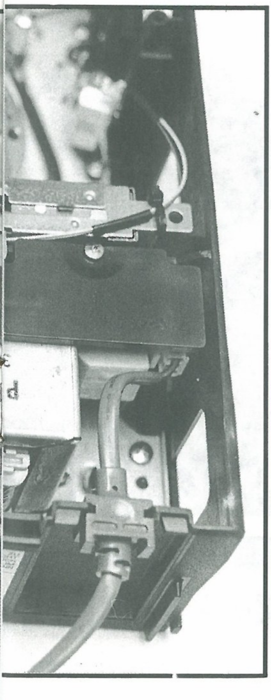

A tápegység gyakran hibásodik meg

A fejjel is akadhatnak gondok.

A Fisher család neuralgikus pontja a görgő

kus hibákkal találkozik a műszerész munkája során. Például az előbb említettekkel.

Másnap kettőkor ott állok a Lenin körúti üzlet ajtaja előtt. A lehúzott rács mögött tábla hirdeti: a szerviz közgyűlés miatt zárva.

– A pártok sem a munkahelyen gyűléseznek – mondja mellettem kissé haragosan egy fiatalember –, miért éppen munkaidőben kell ezeknek is értekezniük. Én például szabaddá tettem a délutánomat, hogy ide elérjek. Hát tessék, ezt nevezik az ügyfelek megnyeréséért folytatott küzdelemnek...

A GELKA HÍRADÁSTECHNIKAI SZERVIZRÉSZLEGÉNEK VEZETŐJE, Magyar Vendel őszintén beavat a gondokba. Nem titkolózik, márkaneveket, típusokat emleget:

– A legtöbb gond a csak lejátszásra szánt videókkal van. Ezt követik a koreai készülékek. Újabban viszont egyre többször találkozunk a Fisher család régebbi típusaival. A 700-as szériaváltozatoknál szinte mindig a szalagtovábbító-görgőkkel van baj. A gumi egy-két éves használat után bekeményedik és képtelen a normál csévélésre. Mostanában gyakran hoznak be JVC termékeket is. Az egyébként jó minőségű videókban általában a fej hibásodik meg. De igen gyakori, hogy a programszíj megnyúlása, megkeményedése okozza a rendellenességeket. Típusoktól függetlenül a szervizelt készülékek 70 százalékánál a tápegység meghibásodására panaszkodnak az ügyfelek. Ezt követik rangsorban a szalagcsévélési gondok.

A legkevesebb probléma talán a Panasonickal van. Úgy tűnik, ez a típus alkalmazkodik legjobban a hazai videósok mentalitásához. Persze vannak olyan márkák, amelyekkel szinte elvétve találkozunk a szervizben.

Nagy nehézséget jelent viszont az alkatrészellátás. Nemritkán azzal kell visszaadnom a javításra szánt készüléket a tulajdonosának, hogy csak akkor vállaljuk a javítást, ha beszerzi az alkatrészt. Bizony sokan vannak, akik már úgy ismerik a bécsi Luxemburg Strassét a maga kis videóalkatrész-üzleteivel, mint a pesti Váci utcát.

Bár közeleg a zárási idő, úgy vélem, nem hagyhatom ki a sorból a **RAMOVILL VIDEÓSZERVIZÉT** sem. Sietek a feltüntetett címre, a Sörház utca 3–5-be. Még időben érkezem, de a kirakatban felirat adja tudomásomra: az üzlet átköltözött a Belgrád rakpartra. Rohanás a megjelölt címre. Patinás üzlet fogad, ám a szervizeléssel nem itt foglalkoznak – tájékoztat az eladó, hanem a régi üzlettől egy sarokra a Sörház utca 5–7-ben. Irány vissza. Csapzottan érkezem meg a Ramovill pincehelyiségben kialakított új szervizéhez. Fél négy múlt. Az üzlet sötét, a rács lehúzva. Az ajtón tábla hirdeti: nyitva.

Este van mire hazaérek. Lerogyok a fotelba, s azon veszem észre magam, kezdem megérteni azokat, akik maguk fognak hozzá elromlott videójuk megjavításához

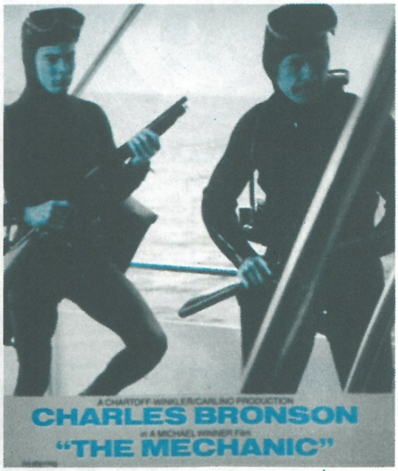
D. J.

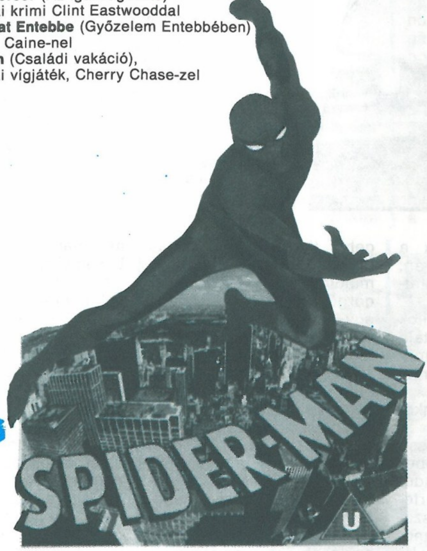
1989. éves

INTERVIDEO

SIKERLISTA

1. **The Mechanic** (A mestergyilkos)
   amerikai krimi Charles Bronsonnal
2. **The Spy Who Loved Me**
   (A kém, aki szeretett engem)
   amerikai James Bond-film Roger Moore-ral
3. **Piranha**
   amerikai katasztrófafilm Bradford Dillmannal
4. **Dirty Harry** (Piszkos Harry)
   amerikai krimi Clint Eastwooddal
5. **The Bourne Identity** (A Bourne rejtély)
   amerikai bűnügyi film Richard Chamberlainnel
6. **Live and Let Die** (Élni és halni hagyni),
   amerikai James Bond film Roger Moore-ral
7. **European Vacation** (Európai vakáció) amerikai vígjáték Cherry Chase-zel
8. **The Enforcer** (Az igazságosztó)
   amerikai krimi Clint Eastwooddal
9. **Victory at Entebbe** (Győzelem Entebbében)
   Michael Caine-nel
10. **Vacation** (Családi vakáció),
    amerikai vígjáték, Cherry Chase-zel

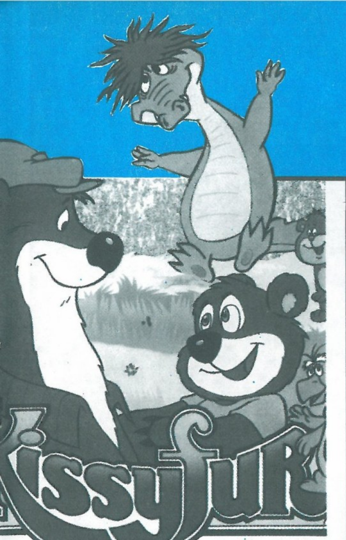

MOKÉP

1. **Pókember**
   (amerikai sci-fi)
2. **Christine**
   (amerikai horrorfilm)
3. **Navarone ágyúi**
   (amerikai kalandfilm)
4. **Mélység**
   (amerikai kalandfilm)
5. **Amerikai rémregény**
   (amerikai horrorfilm)
6. **Lámpaláz**
   (olasz horrorfilm)
7. **Grizzly**
   (amerikai horrorfilm)
8. **Agyfürkészők**
   (amerikai horrofilm)
9. **Gyújtogató**
   (amerikai sci-fi)
10. **Ágyról ágyra**
    (amerikai erotikus vígjáték)

SIKERLIS

HUNGARO-VIDEO

1. **Kissyfur** (amerikai rajzfilm)
2. **Dögölj meg, kedvesem!** (amerikai vígjáték)
3. **Antiterrorista csoport** (amerikai akciófilm)
4. **Punky Brewster** (amerikai fantasztikus rajzfilm)
5. **Meztelen vakáció** (olasz–spanyol erotikus vígjáték)
6. **Lányok átlátszó bugyiban** (olasz–spanyol erotikus film)
7. **Szadománia** (NSZK–spanyol erotikus film)
8. **Menekülés a semmibe** (amerikai akciófilm)
8. **Tengerészakadémia** (spanyol vígjáték)
10. **Gyilkossá válni** (amerikai bűnügyi film)

TELEVIDEO

(az eladások alapján)

1. **Süsü, a sárkány kalandjai** (magyar bábfilm)
2. **Vizipók-csodapók I–XIII.** (magyar rajzfilmsorozat)
3. **A nagy ho-ho-ho-horgász I–VI.** (magyar rajzfilmsorozat)
4. **Időben vagyok** (Nagy Bandó András műsora)
5. **Gálvölgyi János I.** (paródiagyűjtemény)
6. **Magyar évszázadok** (történelmi sorozat)
7. **Másfél millió lépés Magyarországon** (magyar honismereti sorozat)
8. **Tizenkét hónap az erdőn** (magyar természetfilm)
9. **Zoltán Erika** (klipgyűjtemény)
10. **A Mézga család** (magyar rajzfilmsorozat)

STA

havi 1990. SIKERLISTA

HUNGAROVIDEO

1. **Frankenstein, avagy az őrültek kórháza** (amerikai filmkomédia)
2. **Meghasonlás** (amerikai játékfilm)
3. **Újjászületés** (amerikai bűnügyi film)
4. **Hullámlovagok** (amerikai filmvígjáték)
5. **Meghalok érted** (amerikai romantikus vámpírtörténet)
6. **Gonosz mélység** (amerikai bűnügyi film)
7. **Szörnyetegklub** (amerikai horrorfilm)
8. **Menekülés** (amerikai bűnügyi film)
9. **Az acél fiai** (amerikai sci-fi)
10. **Cserbenhagyás** (amerikai bűnügyi film)

VICO

1. **A szakaszvezető** (amerikai háborús film)
2. **Delta kommandó** (amerikai akciófilm)
3. **Boleró** (amerikai szexfilm)
4. **Merénylet** (amerikai akciófilm)
5. **Hercules** (amerikai film)
6. **A Ninja színre lép** (amerikai akciófilm)
7. **Drakula utolsó éjszakája** (amerikai horrorfilm)
8. **Aladdin** (amerikai ifjúsági film)
9. **Lady Chatterley szeretője** (amerikai film)
10. **Szahara** (amerikai kalandfilm)
11. **Amerikai ninja I.** (amerikai akciófilm)
12. **Murphy törvénye** (amerikai film)
13. **USA invázió** (amerikai akciófilm)
14. **Szökevényvonat** (amerikai film)
15. **Walt Disney összeállítás** (amerikai rajzfilmek)
16. **Gilda** (olasz szexfilm)
17. **Megtorló** (amerikai akciófilm)
18. **USA akció** (amerikai akciófilm)
19. **Gyilkos fegyver** (amerikai szex-horror film)
20. **Kukkoló** (amerikai szexfilm)

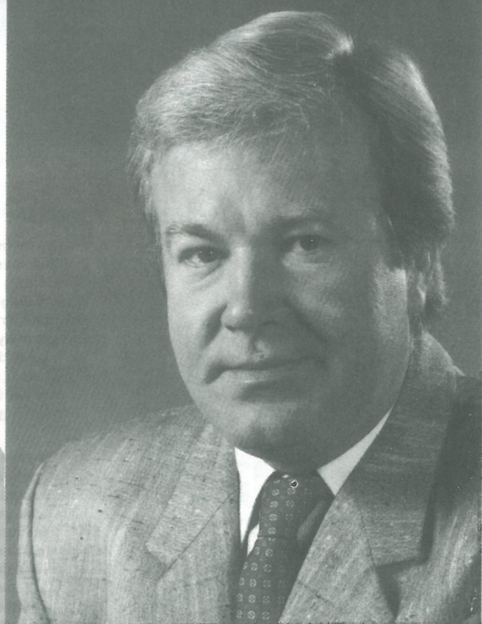
INTERVIDEO

1. **Szfinx** (amerikai krimi Leslie Annedownnal)
2. **Mr. Majestic** (amerikai krimi Charles Bronsonnal)
3. **Juggernant** (amerikai akciófilm Omar Shariffel)
4. **Exodus** (amerikai dráma Paul Newmannel)
5. **Moonraker** (amerikai James Bond-film, Roger Moore-ral)
6. **Frisco Kid** (A friscói fickó) amerikai western, Harrison Forddal
7. **Straight Time** (Kiszámított percek) amerikai dráma, Dustin Hoffmannal
8. **Hospital** (Kórház) amerikai dráma, George C. Scottal
9. **Go for It** (Nyomás utána!) olasz vígjáték, Bud Spencerrel, Terence Hill-lel
10. **Risky Business** (Kockázatos üzlet) amerikai vígjáték, Tom Cruise-zal

MOKÉP

1. **Fegyvere van, veszélyes!** (amerikai bűnügyi vígjáték)
2. **Sheena, a dzsungel királynője** (amerikai kalandfilm)
3. **Szenvedélyes bűnök** (angol pszichológiai dráma)
4. **D. A. R. Y. L.** (amerikai sci-fi)
5. **A hallgatás törvénye** (amerikai akciófilm)
6. **Tragacsparádé** (amerikai vígjáték)
7. **Navarone ágyúi** (amerikai kalandfilm)
8. **Hőhullám** (amerikai horrorfilm)
9. **Pókember** (amerikai sci-fi)
10. **Esélylesők** (amerikai pszichológiai krimi)
11. **La Bamba** (amerikai életrajzfilm)
12. **Folytassa a sikoltozást** (angol vígjáték)
13. **Ingerlő idomok** (amerikai erotikus film)
14. **Az Odessza ügyirat** (amerikai kémfilm)
15. **Mulató a sztrádán** (amerikai vígjáték)
16. **Vakrémület** (amerikai bűnügyi film)
17. **Éjféli expressz** (angol pszichodráma)
18. **Christine** (amerikai horrorfilm)
19. **Szép kis kalamajka** (amerikai vígjáték)
20. **Bíborsivatag** (angol háborús dráma)

Gálvölgyi új kazettája

A Televideo Kiadó eddigi legsikeresebb műsoros kazettája Gálvölgyi János műsora volt, melynek nemrégiben megjelent a folytatása. A másfél órás, videósoknak szánt kazettán maga a színész-parodista konferálja műsorszámait, amelyek közül ezúttal tizenkettő látható.

Az első felvétel az 1986-os Szuperbolából ismert Rabszolgasors paródiája. (A felvételen látható az az epizód is, amelyben az Isaurát alakító Santos kisasszony nevet a paródián, s a riporterhez, Juszt Lászlóhoz fordulva kérdezi tőle, vajon ő-e a parodista.) Régi emlék a Filléres fesztivál című darab a hetvenes évek második feléről: Gálvölgyi itt népszerű slágerszövegeket szaval el Gábor Miklós, Latinovits Zoltán, Mensáros László, Rajz János, Feleki Kamill hangján és stílusában. 1979-es felvétel a Tv Zenés Kínháza, majd következnek a nyolcvanas évek: egy orosz és egy amerikai dalparódia után jönnek a tévés személyiségek. Déri János, Bálint György paródia az *Ablak*ból, Vágó István kifigurázása a *Van benne valami* barkochbajáték kapcsán. Két hosszabb kabaréjelenetben is látjuk Gálvölgyit. A *Társbérlet*ben Pécsi Ildikó és Kern András a partnere, az *Eszti néni*ben Szacsvay László és Kovács Zsuzsa. *A Szó, Zene, Kép* műsor ismert átköltésében Baranyai Ferencre és néhány jellegzetes értelmiségi figurára ismerhetünk rá.

A TV2 Napzárta műsora elé tart görbe tükröt az utolsó vidám darab, amelyben Kállai Gyula Kossuth Lajost alakítva nemigen juthat szóhoz a politológus-házaspár kérdései és visszaemlékezései mellett. Gálvölgyi ezúttal a feleséget alakítja, míg a férj Körmendi János.

A kazetta utolsó perceiben a színész másik arcát is bemutatja, egy szép anyák napi verssel zárja műsorát.

Ezer új film a tékákban!

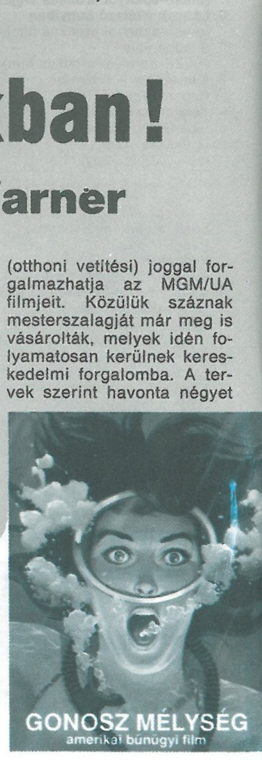
Columbia, Cannon, MGM, Warner

Rövid őrjáratunk során arra voltunk kíváncsiak, vajon az eddig kínált – és a sikerlistákon is szereplő – filmek mellett idén milyen újdonságokat kínálnak a hazai műsoroskazetta-kölcsönzők, -forgalmazók.

A Mokép több mint ezer műsort ajánl tékáiban (melyek közül a legújabb Debrecenben nyílt meg a múlt év végén). Ezek csaknem fele tőkés országokban gyártott alkotás, a 470 filmből azonban mindössze másfél száz az igazán piacképes. 1989-ben ezek hozták a kis- és nagykereskedelmi bevételek 80 százalékát. A cég idén 335 újdonság megjelentetését tervezi. Tavaly szeptemberben dobta piacra az amerikai Columbia Pictures cégtől vásárolt filmcsomag első darabjait. Az év végéig ötven játékfilmmel gyarapodott a Mokép-kínálat, számos meglepetéssel. Idén jön az újabb ötven alkotás, melyek többsége a nyolcvanas évek első felében készült. A Moképnél azonban videóforgalmazásban újnak számító filmek többsége mozikban már vetítettekből áll majd, aminek megvan a maga előnye, ám ugyanakkor hátránya is. A tőkés kínálat jelentős bővítését változatlanul gátolja a devizahiány és az a tény is, hogy az amerikai és nyugat-európai mamutforgalmazóktól az állami vállalat általában csak százalékos részesedés ellenében tud videójogot vásárolni, fix jogdíjért nemigen, ami pedig számára jóval szerencsésebb lenne.

A Kerszi Kulturális Televideó Leányvállalat, ismertebb nevén a Hungarovideo három esztendeje foglalkozik műsoros kazetták forgalmazásával. A cégnek a múlt év végén sikerült megállapodnia az amerikai Metro-Goldwyn-Mayer/United Artists céggel. Ennek értelmében a Hungarovideo Magyarországon kizárólagos home (otthoni vetítési) joggal forgalmazhatja az MGM/UA filmjeit. Közülük száznak mesterszalagját már meg is vásárolták, melyek idén folyamatosan kerülnek kereskedelmi forgalomba. A tervek szerint havonta négyet

dobnak piacra. E száz alkotás között sok fantasztikus film, de megtalálható az első csomagban a *Csillagok háborújá*nak paródiaváltozata, vagy a nagy sikerű *A piszkos 12* folytatása, Telly Savalasszal.

Az első MGM/UA művek már meg is jelentek. Közöttük van A komplett *Beatles* című százhúsz perces összeállítás. A kazettán sztereó-felvételen hallható-látható a legendás zenekar jó néhány színpadi fellépése, válogatás az *Egy nehéz nap éjszakája* és a *Segítség* című filmekből. A *Rózsaszín párduc* amerikai rajzfilmsorozat kilenc epizódja nézhető egy másik műsoros kazettán. Lucas filmprodukció a *Harc az Endor bolygón* című fantasztikus játékfilm, mely az *E. T.*, az *Indiana Jones...* és a *Jedi visszatér* stílusában készült.

A Hungarovideo az MGM/UA alkotások mellett továbbra is megjelentet eddigi forrásaiból, így többek között az amerikai NBC-től vásárolt filmjeiből is.

A VICO cég az 1989-es alakuló év után idén másfél száz film megjelentetését tervezi, mindegyiket magyar szinkronnal. Megkötött szerződésük értelmében ezerötszáz Cannon-produkció közül válogathatnak, melyiket mikor kínálják eladásra a videókölcsönzőknek. Bíznak abban, hogy a játékfilmek mellett sikert aratnak majd Magyarországon még nem látott világhírű rajzfilm-összeállításaik is.

Az 1985-ben alakult Televideo gondozásában eddig ezer műsor látott napvilágot, idén kétszáz új kazettával kívánnak jelentkezni. Ezek fele a televízióban készült és látott produkció lesz, másik fele viszont szerkesztett vagy koprodukcióban született alkotás és külföldi film. A Televideo az egyetlen hazai videóforgalmazó, amely nagyobb mennyiségben jelentkezik magyar művekkel a honi videópiacon. A gyerekeknek már ismert rajzfilmeket mesejátékokat ajánl erre az esztendőre, például a Lego Grouppal együttműködve készített *Eduárd és barátai* bábfilmsorozatot, a fiataloknak clipösszeállításokat hazai előadókkal. A *Csináld magad* sorozat keretében *A biokert művelése* rész kerül hamarosan a tékákba, s kazettán lesz látható a *Nemzetközi szakácskönyv* sorozat. A magyar történelmet a *Századunk* sorozat rövidített változata, valamint egy 1956-ról szóló műsor felvétele képviseli az 1990-es kiadói tervekben. Jönnek a sportkazetták is: a kosársuli, a pingpongsuli és a tollassuli. A cég bővíti azoknak a műsorainak a számát, amelyek idegen nyelvű alámondással kaphatók. Így már kapható például a 12 hónap az erdőn című sorozat német nyelvű változata.

Az Intervideo tavaly hatszáz filmmel jelentkezett, melyek többsége Warner Brothers-alkotás. A régi klasszikus külföldi művek és háború előtti magyar játékfilmek közül százhúszból állt a kínálat. A vegyes vállalat ebben az esztendőben minden napra legalább egy új filmet ígér, vagyis minimum 365-öt. A kiadó szerződést kötött a patinás angol Rank forgalmazó céggel: tavaly öt, idén tizenöt Rank-film kerül forgalomba, melyeket nemcsak kölcsönözni, hanem vásárolni is lehet. Izgalmasnak ígérkező akciófilmek érkeznek a nagy amerikai független forgalmazó cégtől, az Omegától is.

Az Intervideo megvette a *Denevérember* videójogát, – így a hazai bemutatót követő hat hónap elteltével, vagyis június végén a *Batmant* immár otthon is meg lehet nézni. Szintén haza lehet majd vinni a moziban már látott *Csibészeket* (Goonies), a *Szörnyecskéket* (Gremlins), vagy a *Vérbeli hajszát* (Inner Space). Az év végéig a *Rendőrakadémia* mind a hat része kölcsönözhető lesz. Ezenkívül az Intervideo szeretné megszerezni az eddig csak bérelhető Warner-filmek eladási jogát is. Négy alkotás már most is megvásárolható: egy James Bond-történet, *A kém, aki szeretett engem;* a *Mi újság Cicamica?* Peter Sellersszel és Woody Allennel, a Leon Uris regényéből készült híres *Exodus*, valamint a *Tapsi Hapsi és Gyalog Kakukk* című rajzfilm.

Az öt nagy hazai videókiadó tehát 1990-ben több mint ezer filmmel csábítja a tékákba a filmkedvelőket, a videóbarátokat.

F. T.

TÉKA Videótéka

Kazettát a könyvesboltból! Ez lehetne a szlogenje a TÉKA Könyvértékesítő Vállalatnak, amelynek vezetői – a magánvállalkozókhoz hasonlóan – fantáziát látnak a kazettakölcsönzésben. Az elsősorban könyvterjesztéssel foglalkozó cég az elmúlt években építette ki saját üzlethálózatát, s jelenleg több mint negyven könyvesboltja van. Ezek közül nemrégiben négy fővárosi és két vidéki boltban kezdték meg műsoros kazetták kölcsönzését. Az Intervideo kivételével valamennyi hazai kiadó műsorait forgalmazzák. A napi kölcsönzési díj 75-től 150 forintig terjed. A legolcsóbbak az oktatófilmek, míg a legdrágábbak a népszerű amerikai alkotások, így például a Mokép Columbia Pictures filmjei. A bérléshez nem szükséges letét, egy szerződés kitöltésével automatikusan, díjmentesen lehet bárki tagsági igazolvány birtokosa.

A TÉKA új videótékái:
Kardos György Könyvesbolt:
Budapest IV., Rezi Károly u. 9.
Könyvértéka:
Budapest V., Honvéd u. 5.
TÉKA Könyvesbolt:
Budapest X., Orbán László sétány 2.
TÉKA Könyvesbolt:
Budapest, XVIII., Kondor Béla sétány 15.
TÉKA Könyvesbolt:
Nagykanizsa, Lenin u. 8.
TÉKA Könyvesbolt:
Tatabánya, Gál István ltp. 714. épület

Következő számunk tartalmából

- **Az ördög mozija**
- **A 80-as évtized sikerfilmjei**
- **Teszt: Canovision, Minolta Sharp kamkorderek**
- **Földi csillagvadászat**

Videós vállalkozások vidéken

Az elmúlt hónapban két fővárosi magán-videókölcsönzőt mutattunk be, ezúttal két vidéki város a helyszín, ám megismerkedhetünk egy országos vállalkozás terveivel is.

Pécs:

Fénypont Video Center

Pécsett 1987 közepe óta működik Tálas Jánosnak és feleségének Fénypont Video Center nevű magánkölcsönzője. Az emeletes épület földszintjén lévő 50 négyzetméteres kölcsönző mind nagyobb forgalmat ér el. De ne vágjunk a dolgok elébe. Beszéljen az alakulás körülményeiről Tálas János.

„1986-ban vettem egy videót magamnak, de nem igen tudtam műsoros kazettához jutni. A feketepiac volt az egyetlen, amely működött akkoriban. Elhatároztam, létrehozok egy olyan kölcsönzőt, amely – persze sok más mellett – videokazettákkal is foglalkozik." Mindössze 200 ezer forintos alaptőkéje volt, amellyel nagyjából sikerült helyrehozni a megvásárolt helyiséget. Különféle hiteleket, kölcsönöket vettek fel. 1987 nyarára még csupán videókészülékek adásával-vételével foglalkoztak, csak 1988 nyarán kezdtek kapcsolatba lépni a nagy fővárosi forgalmazókkal. Elsőként a Televideóval tárgyaltak, és meg is állapodtak 1987 augusztusában. A kezdeti megállapodás úgy szólt, hogy a Televideo 30 kazettát adott át a Fénypontnak, amiért Tálas Jánosék meghatározott összeget fizettek. 1988 végére körülbelül 50-re emelkedett a kölcsönözhető filmek száma, de egyelőre a forgalom, a kereslet szerény volt. Mindössze napi 4-5 kölcsönzést bonyolítottak le. Haszon sem igen volt ekkoriban a Fénypont tevékenységében.

Ráadásul meggyűlt a bajuk a gazdasági rendőrséggel; zaklatták őket, mondván: nem legális a tevékenységük, mert nincs rajta a Művelődési Minisztérium pecsétje. 1987-ben még más viszonyok uralkodtak Magyarországon, mint manapság! A rendőrség csak akkor hagyta békében őket, amikor a Művelődési Minisztérium igazolta: nincs szükség minisztériumi jóváhagyásra.

1989 elején aztán már újabb megállapodásokat is kötöttek Tálasék, a Moképpel, a Hungarovideóval és másokkal is. Nem sikerült viszont megegyezniük az Intervideóval, ami Tálas János szerint az Intervideo merev álláspontja miatt következett be. Mindenesetre tény, hogy a megegyezések eredményeképpen a fővárosi forgalmazók szívesen adnak filmet kölcsönözni Pécsre, s így a kazettakészlet mára 500 fölé emelkedett. Ennyiféle filmből válogathatnak azok a pécsiek, akik fölkeresik a Fénypont Video Centert.

Milyen filmek viszik a prímet? Természetesen itt is az akciófilmek. Tálas János ebben semmi kivetnivalót nem talál. „Természetes, hogy az embereket ma a kalandos témák érdeklik. Én szívesen kiszolgálom ezeket az igényeket, és persze közben magam sem szeretnék rosszul járni. Tervem az, hogy a Magyarországon forgalmazott filmek java része kapható, kölcsönözhető legyen egy helyen nálunk. Jó lenne azonban, ha a forgalmazók közötti érdekütközések miatt nem a kölcsönzőkön csattanna az ostor."

Tálas János szolgáltatását egyértelműen helyi jellegűnek tartja. Három boltja már működik Baranya megyében (Villány, Mohács, Bóly), de újabbak nyitását tervezi Siklóson és Szigetváron. Minden vagyonát ezekbe a vállalkozásokba fektette be, s az igazi hasznot majd csak jövőre-jövő utánra remél belőlük.

A pécsi, illetve a baranyai közönség haszna pedig nyilvánvalóan az, hogy helyben, sokfajta filmet találhat, viszonylag olcsón. Toplistájukon novemberben a Murphy törvénye vezetett és ezt az USA-invázió című Chuck Norris-film követte.

Ez a téka még Bécsben található...

Tatabánya:

Reform Videótéka

Tatabányán a Centrum Áruházban működik a Reform Videótéka. Vezetője Tivadari János, aki 1989 májusában indította be az üzletet hitelből, mindössze 125 ezer forintos alaptőkével. Készpénze még ennél is kevesebb volt. A céget azóta is főként bankhitelekből működteti. (A Magyar Hitel Bank 24 százalékos kamatra ad számára hitelt.) Nem mehet rosszul a bolt, mert a hitel mára milliós nagyságrendű, van tehát bizalom, s a bizalom mögött nyilván a Reform téka növekvő népszerűsége és forgalma áll.

Tivadari János – már korábban bemutatott kollégáihoz hasonlóan – nem szívesen beszél az indulás körülményeiről. Arról, hogy hova, milyen kérelemmel fordultak, hogy állt föl a bolt. Anynyit azért megtudunk, hogy mindennel együtt nyolc hétre volt szükség ahhoz, hogy az engedélyeket beszerezzék. A korábban esztergályosként dolgozó fiatalember nagy lendülettel vetette bele magát a szervező munkába. „Bosszantott, hogy korábban nagyon nehezen jutottam olyan videókazettákhoz, amelyekhez szerettem volna. Vagy nem sikerült, vagy csak sok várakozás után. Gondoltam: miért ne mutathatnám meg, hogy tudok olyan kölcsönzőt szervezni, ahol minden egy helyen van s nem kell napokat, heteket várni egy-egy kazettára. Azt is szerettem volna bebizonyítani, hogy alapvetően másként kell kezelni a vevőket. Korábban e téren nem sok jót tapasztaltam. Gyatra, unott kiszolgálást, nem pedig segítőkészséget, vevőcentrikusságot. Új stílust szerettem volna meghonosítani a vásárlók kiszolgálásában is".

A szándékok komolyságát bizonyítja, hogy ezeket az elképzeléseket meg is valósítják. Jelenleg három fiatal hölgy alkalmazottja van a Reformnak, akiket a fenti szempontok szerint választottak ki. Tivadari János szerint a bolt forgalmának alakulásában legalább ötvenszázalékos súllyal esik latba a kiszolgálók hozzáállása. Az eladók megfelelő reagálása ugyanis nagyon fontos. Ha például nincs benn egy film, akkor kötelessége az eladónak helyette más filmeket ajánlani. A vevő nem érezheti csalódottnak magát.

Az eladók jövedelemérdekeltségi rendszerben dolgoznak, a bent lévő állomány harmincöt százalékát kell megforgatniuk ahhoz, hogy a fizetésüket megkapják. Minden többletforgalom a prémium nagyságát növeli. Tatabányán háromszáz kazettából áll a készlet, ezzel kell az eladóknak jól sáfárkodniuk.

De nem pusztán a személyzet kiválasztásában próbálnak színvonalra törekedni, hanem a filmek kiválasztásában is. Klubtagjaik „elitjének" filmjeiket előzsűrizésre adják ki, akik 1-től 10-ig osztályozzák a látottakat, s a bolt eladói már az előzsűrizés eredményeit is ismertetni tudják vevőikkel. Jó szívvel ajánlják azokat a filmeket, amelyek magas osztályzatot kaptak, és külön is fölhívják a figyelmet arra, ha egy film gyenge minősítésű. Nem akarnak zsákbamacskát árulni, tárgyilagos ítéletekre törekednek. A tapasztalatok szerint a kölcsönző közönsége hálás ezért és igényli az ilyen előzetes tájékoztatást. A filmek választékáról egyébként a minden klubtag számára ingyenes bőrkötéses katalógusból tájékozódhatnak az érdeklődők.

A Reform Videótéka terjeszkedik is. Tivadari János már Tatán és Oroszlányban is nyitott üzletet, és jelenleg az ország összes Centrum Áruházára kiterjedő videókölcsönző rendszer kiépítésén munkálkodik. Ebben fő partnere Martosné Csákvári Éva, aki maga is létrehozott már egy kölcsönzőt Székesfehérváron: Siker Videótéka néven. Nemrégiben szerződést kötöttek a Centrum Áruház vállalattal, és létrehozták a Videómenedzser Betéti Társaságot, amelynek az a funkciója, hogy az ország 15 Centrum Áruházában mielőbb megalakuljanak a tatabányaihoz hasonló kölcsönzők. A Társaság feladata lesz az eladók kiválasztása, filmekkel való ellátása, a munka ellenőrzése.

A cél az, hogy az egész ország területén működjenek olyan videókölcsönzők, amelyek a minőséget képviselik, elsődlegesnek a vevőt tekintik, s amelyet nem szégyellik, hogy üzleti alapon működnek.

Cs. E.

Maszek számok – házi használatra

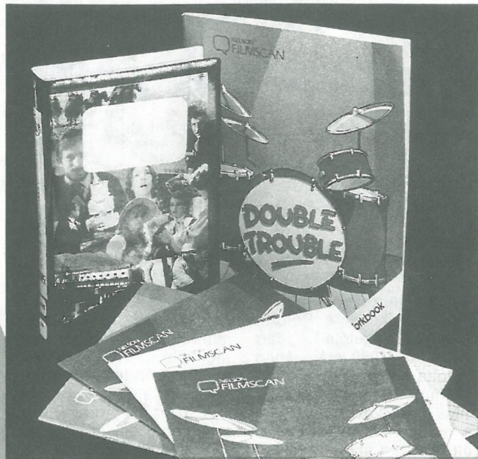
A VICO videóforgalmazó cég számításai szerint egy jó kölcsönző kínálatának 70 százalékát nézi meg szívesen egy videózó. Ahhoz, hogy hetente számára egy-egy új filmet tudjon nyújtani egy videótéka, egy esztendőben legalább 75 filmre van szükség, folyamatosan, az év végéig. 30 film alatti választékkal a cég nem tanácsolja a kölcsönző nyitását. Ha valaki például idén májusban nyitja meg tékáját, az első hónapban körülbelül 35 filmre és 160 kazettára van szüksége. Ez emelkedhet aztán decemberre 75 műsorra és 320 kazettára. A tavaly alakult vegyes vállalat tapasztalatai alapján úgy véli, egy kisebb kölcsönző nyitásához 600 ezer forint befektetés már elegendő.

Íme – tájékoztató jelleggel – egy számítás arról, miként alakulhat egy ötszáz videókészülék vonzáskörzetében megnyitott kis kölcsönző várható forgalma, májusi nyitást feltételezve, az első évben:

Hónap	Készlet	Videónkénti kölcsönzések száma	Havi kölcsönzés videó	Napi kölcsönzési díj forintban	Havi bevétel/ 1000 Ft
Május	**35 film : 160 kazetta**	**havi 1**	**1**	**150**	**75**
Június	**45 film : 200 kazetta**	**havi 2**	**2**	**150**	**150**
Július	**45 film : 200 kazetta**	**havi 3**	**3**	**150**	**225**
Augusztus	**55 film : 240 kazetta**	**havi 3**	**3**	**150**	**225**
Szeptember	**55 film : 240 kazetta**	**heti 1**	**4**	**150**	**300**
Október	**65 film : 280 kazetta**	**heti 1**	**4**	**150**	**300**
November	**65 film : 280 kazetta**	**heti 1**	**4**	**150**	**300**
December	**75 film : 320 kazetta**	**heti 2**	**8**	**150**	**600**

NYELVLECKÉK IV.

Múlt év őszén indult sorozatunk folytatásaként ezúttal két, a MOKÉP által forgalmazott angol videónyelvleckét elemez a Videó Magazin felkérésére Asbóth László, az Eötvös Loránd Tudományegyetem angol tanszékének tanársegéde.

Országomat egy gitárért...

Double Trouble

Egy régi angol szólás szerint akkor jó, ha a gyerekeket *látni* lehet, de *hallani* nem. Nos, a *kezdő szintű* tananyag szerzője, Jack Lonergan szerint e szólás fölött már eljárt az idő, az ő hősei általában annyi zajt csapnak, hogy talán bizonyos részeknél nem árt a tv-készülék hangját halkabbra venni, ha nem akarjuk, hogy a szomszéd osztályteremben esetleg éppen dolgozatot író nebulókat zavarja a sok decibel.

Ám lehet, hogy éppen a zaj az a motívum, amelytől „életszagúbbá" válik a történet, és az *általános iskolás korú* gyerekek szívesen veszik, ha az angolórán láthatják a két testvér, Bob és Penny és kis barátnőjük, Pat néha rendkívüli, néha mindennapos kalandjait. A nyolc, egyenként körülbelül 10-10 perces összefüggő történet vezérfonala arról szól, hogy a *két rosszcsont* (lásd a címbeli szójátékot) és Pat, a harmadik, popzenekart akar alakítani. Ez persze egyáltalán nem megy könnyen, például azért sem, mert bár Pennynek van dobfelszerelése, Bob gitárja mindjárt a történet elején összetörik. És ez az a lendítő erő, egy új gitár megszerzése, amely az egyes epizódokat előreviszi, míg a sok különféle sikertelen próbálkozás után kis hőseink eljutnak a végső győzelemig – az utolsó képsorokon azt látjuk, hogy a háromtagú popegyüttes a színpadon, villódzó színes fényekkel megvilágítva, egy jó, ritmusos számot intonál, hatalmas lelkesedéssel.

De addig még sok-sok víz lefolyik a Temzén, és a gyerekeknek sokszor kell azt mondaniuk: „sorry", miután próbára tették a szülők idegeit, akik azért egész türelmesen viselik a megpróbáltatásokat. Már az első epizód tele van megoldandó konfliktussal.

Lármás idill közepette találkozunk először a családdal, ahol teljes a munkamegosztás: a papa mosogat, a mama füvet nyír, Bob a kertben focizik, Penny pedig a dobokat nyüstöli, míg az apja meg nem unja a lármát, és el nem hallgattatja. Ekkor mindkét gyerek a tv-t akarja nézni. Igen ám, de két csatornán egyidőben megy egy focimeccs és egy popkoncert. Hangos vita kezdődik arról, hogy mit nézzenek: Bob természetesen a focit választaná, Penny a zenét, végül pénzfeldobással (az epizód címe „Fej vagy írás") döntenek. Bob nyer, de nem sok öröme telik a meccsben, mert veszít a csapata. Ekkor visszatérnek a zenéléshez, Penny a dobokat püföli, az öcsi meg a gitárt nyúzza, és ehhez még a lemezjátszó is szól – na, ez már sok a két szülőnek, akik most mindketten a kertben foglalatoskodnak.

A mama a kezében lévő locsolóslaggal véletlenül alaposan lefröcsköli a hitvesét, majd mindketten berohannak a házba – legen már végre csend! Lesz is, mert ahogy az ajtót nagy lendülettel kinyitják, fellökik a kisfiút, aki gitárostól hasraesik, és a zeneszerszámból aprófa lesz. A második epizódban sajnos kiderül, hogy a hangszerboltban nem tudnak újat venni, mert túl drága, viszont születik egy kiváló ötletük: csinálnak egyet otthon. Az ötletet főleg a lányok tartják megvalósíthatónak: a két lány a garázsban addig dolgozik a fűrésszel és a ragasztóval meg a faanyaggal, amíg sikerül egy gitár formájú alkotmányt összeeszkábálniuk, és a kerti asztal lábait törpe-rövidségűvé lefűrészelniük. Mikor a mű elkészül, Bob éppen délutáni pihenőjét tölti szunyókálással, a két lány pedig meglepetésként a gitárt a hasára teszi, „hogy fog örülni, mikor felébred!" Nos, amikor arra ébred, hogy a gitár a ruhájához ragadt, és felkel, a gitárszerű képződmény elemeire esik szét, a kerti asztal méreteinek forradalmi változása miatt pedig néhány pohár is leesik, és eltörik – ismét teljes a káosz, de mindezt a *keep smiling* elvén nevelkedett angol család igen derűsen veszi tudomásul.

„There is no royal road to success", azaz a sikerhez rögös út vezet, ezt a kis nebulók is tudják, és alkalmi munkát keresnek, hogy pénzre tegyenek szert a gitár megvásárlásához.

A hetedik epizódban már elérhető közelségbe kerül az áhított cél, a zenekari próba egy *kölcsöngitárral*, de az iskolaudvaron a gyerekek egy *rounders* nevű krikettszerű labdajátékot játszanak, és Penny keze megsérül, be kell fáslizni, nem tud dobolni, és a baj most sem jár egyedül, mert Pat, az „énekesnő" is telefonál, hogy megfázott, berekedt, és fuccs a próbának. Szerencse, hogy már csak egy epizódot kell várnunk a boldog befejezésre.

Az iskolában vagy nyelvtanfolyamon használt törzsanyag mellé *kiegészítőnek* szánt tananyag kedves, hangulatos, jól használható. A bemutatott anyag szókincse és nyelvtana egyaránt egyszerű, a kezdők és újrakezdők számára hasznos, jól feldolgozható, nem terheli a gyerekeket nehéz, monoton gyakorlatokkal. Az epizódok metodikailag jól átgondoltan egymásra épülnek, a fokozatosság elvének figyelembevételével íródnak, és sok nyelvtani szerkezet, lexikai egység tudatosan ismétlődik az egyes leckéken belül, és aztán „visszaköszön" a későbbi leckékben.

A diákok munkáját egy „megtekintési útmutató" nevű *diákkönyv* segíti, amely minden epizódhoz kapcsolódóan négy-öt egyszerű feladatot tartalmaz azzal a nem titkolt céllal, hogy a tanulók *aktívan* nézzék meg a videós leckét, és ne olyan *passzívan*, ahogy otthon a tv-t szokták.

A *tanári kézikönyv* két részből áll, a második fele teljesen azonos a diákkönyvvel, az első fele pedig rengeteg hasznos tanácsot ad az egyes leckék feldolgozásához. Továbbá nagyon értékes az a sok *országismereti* információ, amely ebben a könyvecskében megtalálható, és a diákokkal is megismertethető. Tökéletesen egyetértek a szerzővel abban, hogy sokszor érdemes használni a kimerevített képet a tanórán, és elbeszélgetni a diákokkal olyan részletekről, amelyek fontosak, de az adott szituációban nem állnak éppen a figyelem középpontjában.

Az anyaghoz tartozik még további három könyvecske Jocelyn Neuman tollából: az epizódokban elhangzó párbeszédeket tartalmazó valóságos *forgatókönyv* (tapescript) a helyszínek és események leírásával, valamint egy *munkafüzet,* amely tele van az anyaghoz kapcsolódó sok érdekes gyakorlattal, fotóval, rajzzal, képpei, keresztrejtvénnyel, hajtogatós feladattal, fényképekből álló képtörténettel, kutyával, macskával, szóval mindennel, ami egy éppen csak tizenéves figyelmét felkeltheti. A készlet utolsó tagja pedig a fentemlített ifjú számára megnyugvást és munkafüzet feladatainak megoldását nyújtó, úgynevezett *kulcs.*

Összefoglalva: a *Double Trouble* kis Beatles- (vagy már talán inkább Dire Straits-, esetleg Madonna-) palántái szeretetreméltóan csintalan angol gyerekek, akiktől kellemes dolog angolt (és Angliát) tanulni. Jack Lonergan jó érzékkel ragadja meg a tanításhoz leginkább használható motívumokat, háttereket, a gyerekszereplők pedig felnőtthöz méltó gyönyörű kiejtéssel mondják a párbeszédeket. A Nelson Filmscan kiadó ismét jó lóra tett az anyag első kiadásával 1984-ben. Kívánom, hogy minden magyar általános iskolának legyen lehetősége arra, hogy Penny, Bob és Pat kalandjaival színesítse az angolórákat.

Női autóvezetők ne nézzék meg az 5. leckét...

Let's Watch

A Sturtridge, White és Williams szerzőtrió munkája a Nelson Filmscan kiadó gondozásában először 1983-ban jelent meg, de az elmúlt hat évben szerencsére semmit sem vesztett aktualitásából, hiszen az utazás, a csináld magad mozgalom vagy Angliában az eső, örökzöld témák.

A készlet négy darabból áll: diákkönyv, tanári kézikönyv, 60 perces videókazetta és egy magnókazetta, amely az összes epizód párbeszédeit tartalmazza. Az anyag a szerzők szerint is kiegészítőnek készült *középhaladó* szintű nyelvtanulók számára. Külön ajánlom kollégáim szíves figyelmébe a tanári kézikönyvet, amely igen sok hasznos tanácsot ad az anyag használatához. Kiemeli, hogy ez a tananyag igen alkalmas olyan tanfolyamokon is, ahol még nem volt lehetőség videós anyag használatára.

A szerzők a tanári könyv elején külön fejezetet szentelnek annak elemzésére, milyen különbségek vannak a hagyományos hangos anyag (a magnókazetta) és a videós anyag használata között, mennyivel nyújt többet a videószalag, és hogyan aknázhatók ki azok az előnyök, amelyek abból származnak, hogy a kép és a hang egyszerre jön ki a „dobozból".

Hasznosnak bizonyul, ha a tanórán követjük a könyv által javasolt lépéseket az egyes egységek feldolgozásánál:

1. gyakorlatok az epizód megtekintése előtt; 2. a videós lecke megtekintése és megértése; 3. a megétrés ellenőrzése; 4. nyelvtani és szókincsfejlesztő gyakorlatok; 5. videós nyelvi gyakorlatok; 6 „kiterjesztés" (további, a témához kapcsolódó gyakorlatok, párbeszédek stb.); 7. párbeszéd nélküli (némajátékszerű, csak képi információn alapuló) gyakorlatok.

Az egész tananyag kilenc epizódból áll: az elsőben megismerkedünk a szereplőkkel, a többi nyolc lecke sorrendje viszont a szerzők szerint akár fel is cserélhető, mivel ezek sem tartalmilag, sem nyelvi-nyelvtani koncepciójukban nem épülnek szorosan egymásra. Ez, kiegészítő anyagról lévén szó, fontos információ, hiszen ha saját törzsanyagunk mellett használjuk, akkor azt a témát „húzhatjuk elő", amelyik éppen aktuális. Tanárkollégáim nyilván egyetértenek velem abban, hogy a tanári kézikönyvben rendkívül praktikus, hogy minden lecke címénél van egy üres zárójeles hely, melynek a jelölése: „a számláló állás ...-tól ...-ig". Ezt csak egyszer kell kitöltenünk, és ettől kezdve már gyerekjáték megtalálni a kérdéses helyet a videókazettán; ez azért is igen fontos, mert köztudomású, hogy a videómagnónak lényegesen több idő kell a gyorscsévélésről a lejátszásra való átkapcsoláshoz, mint elődjének, az audiokazettás magnetofonnak, és a tanóra ideje nemcsak hogy pénz, de igen drága pénz manapság.

És még egy szakmai megjegyzés az úgynevezett *videós gyakorlatokról*, amely elnevezés mögött nem más rejtőzik, mint nyelvtani vagy szókincsfejlesztő drill, képpel gazdagítva. De ez az álló- vagy mozgóképi többlet igen lényeges, mert sokat enyhít azon, hogy a hagyományos három- vagy négyfázisú drill könnyen válhat mechanikussá vagy unalmassá. Mégiscsak más a képernyőn látható személyekről vagy szinte azokkal „beszélgetni".

Történet? Az nincs, illetve összefüggő eseménysor nincs, de nem is kell. Az epizódok főszereplői a Webster család jellegzetesen angol külsejű és jellemű tagjai (nyilván nem véletlen a névválasztás, a szótárt minden angolul tanuló ismeri). Amikor megismerjük őket, éppen új házba költöznek, aztán a második leckében a fiatalok elmennek egy étterembe, majd moziba, de a ruhatárban felejtik az *esernyőt*, és bőrig áznak; egy további epizódban utazásra készülődik a család, és, ahogy mondani szokás, csak éppen a spejzajtót nem akarják magukkal vinni a kocsi csomagtartójában.

Talán a legszórakoztatóbb a negyedik és az ötödik epizód. Az előbbiben a papa és a fia egy széket állít össze gyári darabokból, de a tudálékos atya fölöslegesnek tartja, hogy elolvassák az összeszerelési utasítást: „Semmiség az egész, akárki össze tud rakni egy széket!" Ezután következik a burleszkszerű, felgyorsított mozgásos ügyetlenkedés, négykézláb a padlón. Ebben a részben annyi a humor, hogy még az is megbocsátható, hogy olyan szavakat kell cserébe megtanulni, mint *dowel* = facsap, pecek és *bolt* = faszeg, csapszeg.

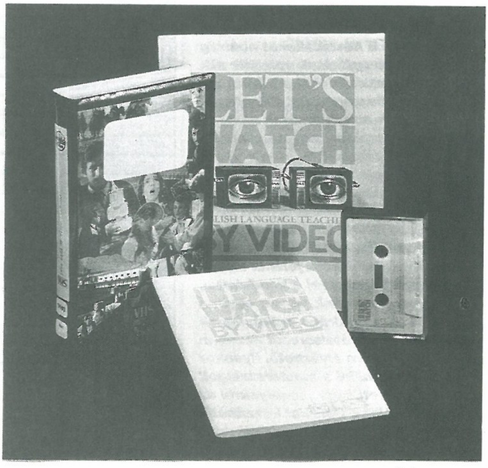
Sértődékeny női autóvezetők nem rajonganak az ötödik epizód tartalmáért, amelyben a család ifjú hölgytagja vezetni tanul a bátyja és a barátja segítségével. Kiválasztanak egy csendes, félreeső utcát, ahol „nem történhet semmi baj." A lány első ténykedése az, hogy feldönt egy kukát, majd pedig a hátramenet gyakorlása közben egy vödör festéket. Természetesen a két fiúnak kell a kidöntött szemetet összeszedni, és a festék árát a mérges tulajdonosnak kifizetni. Csoda-e, ha ezután a lány hiába kéri őket, hogy délután is menjenek gyakorolni?

De, kérdem én, nem jó az, ha a diákok érzelmeit pozitív vagy negatív irányban felkeltjük, és ezektől az érzelmektől átfűtve gyakoroljuk az egyszerű múlt és folyamatos félmúlt nevű igeidőket...?

Akik az informatívabb epizódokat kedvelik, örömüket fogják lelni az angol postáról vagy a beaulieu-i Montague-kastélyban lévő autókiállításról szóló leckékben, amelyek szintén hangulatosak, és hasznos szókincset tartalmaznak.

Hadd térjek ki a *párbeszéd nélküli* (csak képi információn alapuló) gyakorlatok hasznosságára. Az a lényegük, hogy egy rövid történetet látunk, de a szereplők nem beszélnek. Például: a kislány a kertben tollaslabdázik, és a labda fönnakad egy faágon, és sokszori (bottal, hosszú bottal, két összekötött bottal, létrával való) próbálkozás kell, hogy levegye onnan; vagy egy másikban az asztalon otthagyott kolbász és a jólnevelt kutya esetét látjuk, kedves humorral eljátszva. A képi információ alapján a tanulóknak kell elmesélniük, mit láttak; ez a gyakorlat rendkívül hasznos a szókincs aktivizálására.

Végezetül felhívom a diákok figyelmét, hogy a könyv végén az összes epizód minden párbeszéde megtalálható. De egyben hadd intsem is őket önmegtartóztatásra: higgyék el, nem érdemes előre elolvasni a szöveget, mert akkor megfosztják magukat attól a lehetőségtől, hogy gyakorolják azt, ami szerintünk, tanárok szerint, nagyon fontos, és úgy hívják: hallás utáni megértés.

Böngésző

Ma már csak nosztalgiával gondolhatunk azokra a vámszabályokra, amelyek a csúcskategóriába tartozó videómagnók behozatalát is kedvezővé tették. Mégis, úgy érezzük, ezekről a készülékekről is kell néhány szót ejtetni.

Az NSZK-beli Video című lap – amelyből táblázatunkat átvettük – a VHS és hifikészülékek minősítését nem változtatta számottevően. Közülük egy-egy videó, mint például a Panasonic NV–FS 1, a JVC HR–S 5000 a hazai bizományi üzletekben is feltűnik időnként. Viszont itthon is igen könnyen elérhető az ITT Nokia VR 3988, amely a hifimagnók között változatlanul előkelő helyet foglal el.

A Selectronic jóvoltából a közeljövőben módunk lesz tesztelni a hazai piacon első alkalommal megvásárolható S–VHS készüléket is, amely ITT cégjelzést visel majd.

A monó videómagnók között a Panasonic NV L–28 foglalja el az első helyet. E család két másik tagját, az NV L–20-at és az NV L–25-öt már teszteltük, s azok a konstrukciók is igen kiválóaknak bizonyultak. Az NV L–20-as szerényebb helyezését a kevesebb szolgáltatás indokolta, míg az NV L–25-ösnél a digitális funkciók – például a kép a képben – maradnak el. E családnál azonban sikerült jó kép- és hangminőséget elérniük a gyártóknak.

Új típusok a Telefunken A 935 SV és a Lowe OC 635, amelyek áruk, de kép- és hangminőségük alapján is a középmezőnybe kerültek.

A kamkorderek S–VHS c által vezetett élmezőnye nem változott, új típusként mindössze a JVC GR S 707 jelent meg közöttük, de teljesítményével nem szárnyalja túl a többi készüléket. Bár hat hellyel hátrább került, még mindig az élbolyhoz tartozik a Canon E 80-as képmagnó. E készülékeket nemrég alaposabb vizsgálatnak vetettük alá, tapasztalatainkat a következő számban összegezzük. Előzetesen csak annyit árulunk el, hogy e pozícióvesztéssel egyetértünk. Az S–VHS–C készülékek után a Video 8-asok foglalják el a legelőkelőbb helyet a képmagnók között. Nagyobb felbontásra, jobb hang megszólaltatására képesek, mint a többi típus. Az örök dilemmát kazettájuk lejátszása jelenti. Nehéz megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy kameránk legyen egyben a videónk is, s túl drága mulatságnak is látszik. A felvételsorozat azonban vágás nélkül nem élvezhető. Ilyenkor kell kihasználni a mesterszalagok adta lehetőséget, amelyekről az átlagosnál jobb másolat készíthető. A nagyobb tudás sajnos az árában is jelentkezik.

Típus	Rendszer	Ár/DM	Hang	Kép	Szolgáltatás	Felszereltség	minősítés
SUPER-VHS KÉPMAGNÓK							
Grundig VS 680	S–VHS	4000	39	18	15	7	kiváló
Blaupunkt RTV–920	S–VHS	3000	38	17	15	6	kiváló
Panasonic NV–FS 100	S–VHS	3000	38	17	15	6	kiváló
Blaupunkt RTV–910	S–VHS	2500	38	18	15	5	kiváló
JVC HR S 500 EG	S–VHS	3300	37	18	15	5	kiváló
Mitsubishi HS–E70	S–VHS	3000	37	18	15	5	kiváló
Panasonic NV–FS1	S–VHS	2500	38	18	14	5	kiváló
Hitachi VT–S 85	S–VHS	3000	37	18	14	4	kiváló
Philips VR 6948	S–VHS	3000	38	18	13	4	kiváló
Saba VR 6480	S–VHS	3100	37	18	13	5	kiváló
Telefunken A 1200	S–VHS	3000	37	18	14	4	kiváló
Nordmende V 5000 S	S–VHS	2990	37	18	14	4	kiváló
Akai VS–S 99 EOG	S–VHS	3000	35	18	13	5	kiváló
ITT Nokia VR–3799	S–VHS	3000	36	17	14	4	kiváló
NEC DS 6000 G	S–VHS	3000	37	16	13	4	jó
Sanyo VHR–D 4980 G	S–VHS	3000	35	17	14	4	jó
Siemens FM 619	S–VHS	3000	36	17	13	4	jó
Hifi-sztereó KÉPMAGNÓK							
Panasonic NV–F 70 EG	VHS	2000	32	18	15	5	jó
Fisher FVH–D 55 HV	VHS	2400	32	17	14	4	jó
ITT VR 3998	VHS	2400	32	17	14	4	jó
Sanyo VHR–D 700 G	VHS	2400	32	17	14	4	jó
Akai VS–A 77 EOG	VHS	1900	30	17	15	4	jó
Loewe OC 570 H	VHS	2700	30	18	13	5	jó
Sanyo VHR–D 4710	VHS	2400	32	16	14	5	jó
Universum 2186	VHS	1898	30	17	15	4	jó
Hitachi VT-585 E	VHS	2700	29	17	14	5	jó
Toshiba V700	VHS	1850	32	17	13	3	jó
Blaupunkt RTV–800	VHS	1900	29	17	13	3	jó
Siemens FM 586	VHS	1900	26	16	15	5	jó
Sony EV S650	VHS	2300	32	17	11	2	jó
NEC DX–4000 G	VHS	2200	28	16	14	3	jó
Telefunken A 980P	VHS	1900	30	19	10	2	jó
Telefunken A 990P	VHS	2300	31	18	10	2	jó
Philips VR 6970	VHS	2000	30	19	9	2	jó
Braun a/d/s VC 4	VHS	3000	27	17	13	2	jó
NEC DX–2000G	VHS	1700	28	15	13	3	közepes
Universum VR 4378B	VHS	1098	22	15	8	2	közepes
MONÓ KÉPMAGNÓK							
Panasonic NV–L28	VHS	1700	31	11	14	4	jó
Akai VS–3811 Top	VHS	1650	30	11	14	4	közepes
Grundig VS 550	VHS	1900	30	13	13	3	közepes
Mitsubishi HS–E20	VHS	1300	32	11	13	3	közepes
Mitusbishi HS–E30	VHS	1400	32	11	13	3	közepes
Philips VR 6880	VHS	2000	32	11	13	3	közepes
ITT Nokia VR 3929	VHS	1150	33	11	13	1	közepes
JVC HR–D700	VHS	1600	31	11	12	4	közepes
Panasonic NV–L20	VHS	1200	31	11	14	2	közepes
Philips VR 6285	VHS	1200	32	11	13	2	közepes
Mitsubishi HS–E10	VHS	1200	32	11	12	2	közepes
Philips VR 6180	VHS	1050	32	11	13	1	közepes
Sharp VC–810C	VHS	1900	30	11	13	3	közepes
Siemens FM 603	VHS	1200	31	11	13	2	közepes
Sony SLV–402	VHS	1600	29	11	14	3	közepes
Telefunken A935SV	VHS	1100	28	9	16	4	közepes
Akai VS–22EOG	VHS	1100	31	12	11	2	közepes
Fisher FVH–P210KV	VHS	1200	31	11	12	2	közepes
Loewe OC635M	VHS	1300	31	10	12	3	közepes
Panasonic NV–D48	VHS	1800	30	11	12	3	közepes
Sanyo VHR–4300	VHS	1300	31	11	12	2	közepes
Toshiba V300	VHS	1250	29	11	14	2	közepes
Blaupunkt RTV–660	VHS	1500	30	11	11	3	közepes
Blaupunkt RTV–720	VHS	1800	30	11	11	3	közepes

Típus	Rendszer	Ár/DM	Hang	Kép	Szolgálta-tás	Felsze-reltség	minősítés
Panasonic NV-G45	VHS	1500	30	11	11	3	közepes
Sharp VC-A605	VHS	1400	30	11	12	2	közepes
Sharp VC-T410	VHS	1100	29	11	13	2	közepes
Universum VR 2181	VHS	1098	30	12	11	2	közepes
Blaupunkt RTV-560	VHS	1098	30	12	11	2	közepes
Blaupunkt RTV-560	VHS	1300	30	11	11	2	közepes
Grundig VS-460	VHS	2000	28	11	12	3	közepes
Hitachi VT-M625E	VHS	1000	30	10	13	1	közepes
ITT Nokia VR 3719	VHS	1100	31	10	12	1	közepes
JVC HR-D320	VHS	1100	31	10	11	2	közepes
Normende V 1000M	VHS	1100	29	11	13	1	közepes
Panasonic NV-G40	VHS	1300	30	11	11	2	közepes
Philips VR 6185	VHS	1100	28	11	13	1	közepes
Sanyo VHR-4100G	VHS	1100	30	10	12	1	közepes
Sharp VC-A202	VHS	1100	26	11	14	2	közepes
Blaupunkt RTV-520	VHS	1100	30	11	10	1	közepes
Grundig VS 510	VHS	1300	27	10	13	2	közepes
Loewe OC-510M	VHS	1100	28	11	11	2	közepes
Grundig VS 505	VHS	1150	29	10	11	1	közepes
Loewe OC-630M	VHS	1400	30	11	9	1	közepes
Grundig VS 520	VHS	1500	24	10	13	3	közepes
Grundig VS 440	VHS	1200	26	10	12	2	közepes
Hitachi VT-535E	VHS	1200	27	10	11	2	közepes
Grundig VS 500	VHS	1100	27	10	10	1	közepes
Sony SLV-202	VHS	1400	24	10	12	2	közepes
Funai VCR 6600	VHS	850	27	11	8	1	közepes
Orion VH 2150 RC	VHS	1000	27	10	9	1	közepes
Orion VH 1070	VHS	700	27	10	9	0	közepes
Goldstar GHV 1290	VHS	1200	24	10	10	1	gyenge
Samsung SVX 305	VHS	800	23	9	11	1	gyenge
Goldstar GHV 1243P	VHS	900	22	10	8	1	gyenge
Amstrad VCR 6100	VHS	1200	23	9	8	0	gyenge
Goldstar GHV 1248P	VHS	800	22	10	8	0	gyenge
Samsung SVX 301	VHS	700	22	9	9	0	gyenge
Samsung SVX-303	VHS	700	22	9	9	0	gyenge
KAMKORDEREK							
JVC GF-S1000	S-VHS	6000	37	18	11	6	nagyon jó
Philips VKR 9500	S-VHS	6000	37	18	11	6	nagyon jó
Bauer VCC 656	S-VHS-C	4000	36	17	14	4	nagyon jó
Blaupunkt CR 6000 S	S-VHS-C	4000	36	17	14	4	nagyon jó
Grundig S-VS-C 80	S-VHS-C	4000	36	17	14	4	nagyon jó
Metz 9636	S-VHS-C	4000	36	17	14	4	nagyon jó
Panasonic NV-MS50	S-VHS-C	4000	36	17	14	4	nagyon jó
Sony CCD-V200 Pro	Video-8	4500	33	18	14	6	nagyon jó
Canon A1	Video-8	4000	32	17	16	5	jó
JVC GR-S707	S-VHS-C	4500	34	17	13	6	jó
Mitsubishi C40	S-VHS-C	3900	38	12	14	5	jó
Bauer VCC 626	VHS-C	3000	33	17	14	4	jó
Loewe Profi 820	Video-8	3000	32	17	15	4	jó
Sharp VL-S 860	S-VHS-C	3500	37	11	14	5	jó
Canon E808	Video-8	3000	32	13	16	4	jó
Sony CCD-V95	Video-8	3700	33	15	13	4	jó
Bauer VCC 550	S-VHS	4300	36	12	10	5	jó
Bauer VCC 836	Video-8	3500	33	14	11	5	jó
Blaupunkt CR-2000S	S-VHS	4500	36	12	10	5	jó
Blaupunkt CR-8080	Video-8	3500	33	14	11	5	jó
Canon E640	Video-8	3000	32	14	13	4	jó
Canon E80	Video-8	2800	32	13	15	3	jó
Chinon C8-C80 E	Video-8	3500	33	14	11	5	jó
Grundig S-VS-180	S-VHS	4300	36	12	10	5	jó
Hitachi VM-S7200	S-VHS	4500	36	12	11	4	jó
Metz 9630	Video-8	3500	33	14	11	5	jó
Panasonic NV-MS1	S-VHS	4500	36	12	10	5	jó
Sony CCD-V20061	Video-8	5500	33	15	12	3	jó
Canon E-780	Video-8	3700	32	12	13	5	jó
Hitachi C-52	VHS-C	3500	32	11	15	3	jó
ITT Nokia S-VMC 3699	S-VHS-C	3700	35	11	12	3	jó

Videó '90

A romló forinttal egyre kevésbé tud mit kezdeni az állampolgár. Ki hogy tudja, úgy fekteti be. Sokan – jobb híján – szórakoztató elektronikai termékekbe mentik pénzüket. Így mostani kitekintésünk nem csupán a hagyományos célú vásárlásokhoz nyújthat segítséget, hanem hasznos információkkal szolgálhat azok számára is, akik pénzük értékének megőrzésén fáradoznak. A legnagyobb hazai videóforgalmazó cégek közül kerestünk fel néhányat, hogy megismerjük 1990-re szóló elképzeléseinket.

A *Centrum-Quelle-Forrás* összefog a sikeresebb piaci küzdelem érdekében. Várhatóan forintért kínálnak az idén sok, a Quelle-katalógusból ismert híradástechnikai berendezést. Lapzártakor konkrét típusokat, árakat nem tudtak mondani, csak annyi bizonyos, hogy az ismert és kevésbé ismert árukat a Centrum hálózatában értékesítik.

A *Skála* 1990-ben is széles áruskálával harcol a vevők kegyeiért. A már jól ismert Funai VCR 5800-as képmagnót 30 900-ért, ifjabb testvérét, a VCR 5803-as LCD kijelzős távszabályozóval valószínűleg 31 500–32 000 forintért kínálják. A Hitachi VR 517-es videókészülék 36 500 forintba kerül, s amíg a raktárkészlet tart, a valutaárfolyam-változásoktól függetlenül, ennyi is marad az ára.

Az ITT VR 3520-as típusjelzésű berendezés 32 900 forint. Az igényes és tehetős videórajongók bizonyára örömmel fogadják az ITT VR 3998-as digitális készüléket még a 79 900 forintos szép summáért is.

A márkák vetélkedőjébe bekapcsolódik a Philips is. Az ára az előzetes számítások szerint 35 ezer forint felett lesz. A Skála gondoskodik a videók „etetéséről" is. A Raks E–180-as kazetták 320 forintért, a HG jelűek 370-ért kaphatók. A Philips cég is helyet követel magának kazettapiacon, s az ígéretek szerint 400 forint alatt lehet majd hozzájutni. Fontolgatják azt is, hogy 195 és 240 perces kazettákkal bővítsék kínálatukat.

A népszerű és olcsó Schneider tv, 70 centis képcsőátmérőjével, sztereó hanggal és teletexttel, „csupán" 56 900 forint. Az ITT készülékek 37-től 70 centiméteres átmérőig, 26 500-tól 79 900-ig vásárolhatók. A 82 centis digitális, sztereó, kép a képben, állványba épített hangszórókkal ellátott szuper ITT tv ára is szuper: ▶

180 000 forint. Az új Videoton-sztárnak: a Precision 2000-nek még nincs ára, de a gyár és a kereskedők is nagyon bíznak az új termék népszerűségében. A kispénzű vevőkre gondolva, a Skála 30 ezerért adja az NDK-gyártmányú, 67 centis képátmérőjű Colotront.

A decemberi 10 százalékos forintleértékelés a *Ravill* kereskedőit is nehéz helyzetbe hozta. Ezt már nem „nyelhetik" le – mondják –, mint az 1989 első negyedévi 5 százalékot. Vagyis az árak kicsit magasabbak lesznek, mint ahogy még egy-két hónapja tervezték. Idén három-négy fajta videót kínálnak, 30–45 ezer forint között. A Daytron lejátszó 22-23 ezerért akar gazdára találni, a rekorder ennél természetesen többe kerül majd. A Grundig VS 500-ast követi a 600-as család, a távszabályzó digitális kijelzővel, várhatóan 41 ezer forintért.

A többi videómárkával kapcsolatban, hivatkozással a vetélytársak éles hallására, nem adtak pontos információt. Csupán annyit sikerült megtudnunk, hogy a távol-keleti 2-4 fejes készülékeket 30-38 ezer forintért fogják értékesíteni. A nyugat-európai típusokat 35 ezer forint körüli összegért ajánlják a vevőknek.

A Raks E–180-as kazetta 340, a 195-ös várhatóan 410 forintba kerül. Amennyiben rendelnek a Panasonic E–180-asból, úgy valószínűleg 450 forint alatt marad az ára.

A Grundig televíziók 1990-ben is tartják biztos helyüket a Ravill üzleteiben. Az 51 centiméteres átmérőjű készülék 51–52 ezer, a teletextes, 55 centiméteres 54 ezer, a 70 centiméteres (szintén teletextes) ára 66 ezer forint körül lesz. Hacsak újabb leértékelés nem húzza keresztül a kereskedők és vásárlók elképzeléseit. **B. T.**

A Posta szolgáltat

Széchenyi-hegyi égi jelek

Napjainkban a szellemi vasfüggöny is összeomlóban. Néhány éve a posta rádió- és televízióműszaki igazgatósága ugyan kiépítette az AM-mikro műsorszétosztó rendszert, ám csupán a nagy budapesti szállodák számára. A zárt hálózat megvédte az egyszerű magyar állampolgárt a nyugati mételytől.

Mindez már a múlté. A Posta az AM-mikro rendszert, szolgáltatásként immár, kiterjeszti a főváros egész területére. A domborzati viszonyok miatt ugyan jelentős területek, főleg Budán, kimaradnak az égi áldásból, de elvileg így is több mint egymillió ügyfélre számíthatnak.

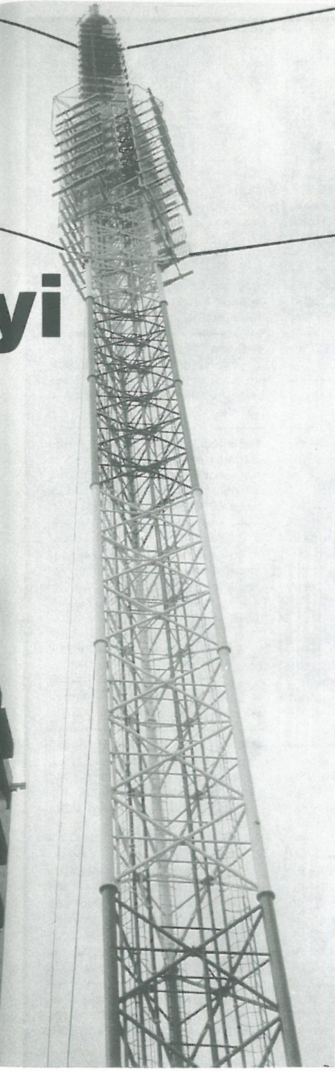
A műsorvevő és -szétosztó hálózat központja a Széchenyi-hegyi tv-állomáson található. A Finommechanikai Vállalat fejlesztésében olyan vevőantennák készülnek, melyek 3–15 kilométeres körzetben, nagyjából azonos méretűek, 1,2–1,5 méter átmérőjűek, s azonos minőségben képesek a műsort továbbítani.

Jelenleg öt műsort sugároznak, a Sky Channel, az MTV Europe, a Super Channel, az ORF 1 (osztrák tv) és a francia TV 5 programját, de már idén az első negyedév végéig további hét-nyolc csatornával bővül a kínálat. (Köztük lesz egy rádióműsorokat is közvetítő csatorna.) További két-három év múlva érik el a tervezett húsz csatornát. Elsősorban német nyelvű adásokra lehet számítani, de nem kizárt a Sat-sorozat vétele sem. A világ talán legjobb híradóműsorát, az amerikai CNN-t, anyagi okokból, egyelőre még nélkülözni kénytelen az angolul jól beszélő igényes közönség. A Postának ugyanis napi 7 dollárcentet kellene fizetnie háztartásonként. Valamivel reálisabbnak tűnik a luxemburgi székhelyű RTL-lel kötendő megállapodás.

A jó minőségű vételhez szükséges berendezéseket vagy a posta telepíti, és a tulajdon az övé marad, vagy egyénileg, illetve közösségként lehet beszerezni a paraboleantennákat, fejeket. A kifejezetten profi Hirschmann antennák valószínűleg csak egy szűk kör számára megfizethetők. A Finommechanikai Vállalat kínálatában szerepel a nagyobb közönségek számára 100 ezer forintért, néhány száz vagy tucat összefogó előfizetőnek 50 ezer, és egyéni érdeklődőknek 20 ezer forintért megfelelő minőségű vevőkészülék.

Ha a Posta tulajdona az antenna és a szétosztó hálózat, akkor öt műsorig havi 45 forint az előfizetési díj, és minden további műsor újabb öt forintba kerül.

yi

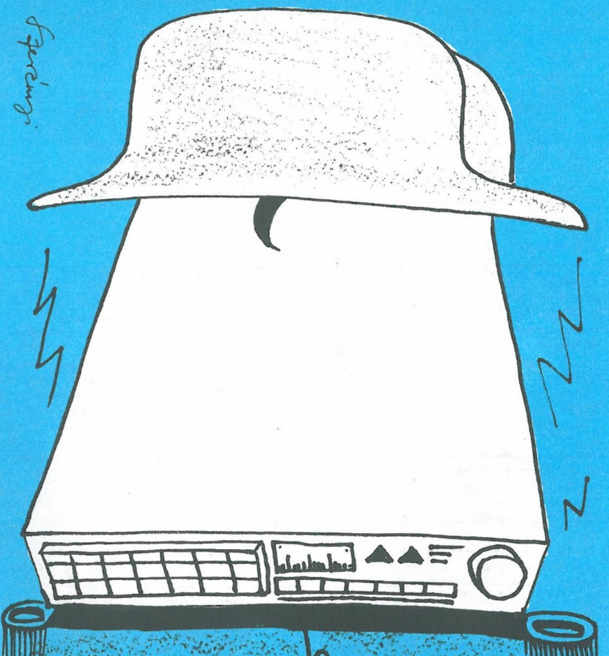
Saját készülék esetén ennek a díjnak 60 százalékát kérik műsorszolgáltatás fejében.

A Posta illetékesei szerint százon fölül lehet az illegális „műsorcsapolók" technikailag nyilván alaposan felkészült csapata. Elvileg akár tízezer forintig terjedhető bírsággal is sújthatják őket, feltéve, hogy rájuk bukkannak. Az illegális nézőknek azonban alig van esélyük a lebukásra, hiszen a budapesti parabolaantenna-rengetegben szakértő legyen a talpán, aki megmondja, melyikkel fognak csak engedélyezett műsorokat és melyikkel nem...

B. T.

Hódító videó

Több mint százezer videókészüléket adtak el tavaly Magyarországon a kereskedők. Ez a szám is elhangzott a videógyártókat, -eladókat, -kiadókat és -terjesztőket tömörítő videótanács egyik legutóbbi nyilvános ülésén. Ugyan 1989 elején a kereskedők még bizonytalannak ítélték meg a piacot – elsősorban a bécsi bevásárlóturizmus miatt –, de a képmagnók iránti kereslet nem csökkent, különösen az áprilisi vámszigorítást követően. Mérséklődött a készülékek ára is, mivel az importliberalizáció révén közvetlenül a gyártóktól sikerül beszerezni a termékeket. A hazai szakemberek a jövőben a kamkorderek iránti kereslet fokozottabb növekedését várják, amelynek csupán e berendezések 100 ezer forint körüli ára szab határt. Az Ofotért múlt évben hatszáz darabot adott el, s erre a hónapra, vagyis februárra ígéri az új típusú Toshiba kamkordert. A Videoton tavaly másfél-kétezer JVC-t dobott piacra, és idén is változatlanul háromezer Akai magnót szerel össze, s 120 ezer Precision 2000 színes televíziót szán a honi kereskedelemnek.

Kereskínál

Rovatunkban ingyen közzétesszük magánszemélyek 100 szótagnál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Levélben kérhetik gyári vagy házilag felvett, de megunt műsoros kazettáik, valamint „üres" kazettáik, prospektusaik, televízióik, monitorjaik, képmagnóik, kameráik hirdetéseit.

● Keresem jó minőségben átmásolásra német vagy magyar nyelven az alábbi filmeket: Indiana Jones I–III., A kis szemtanú, Szárnyas fejvadász, Crocodile Dundee I–II., Sárkány közbelép, Nagy zűr Kis-Kínában, Rendőrakadémia I–II., V., VI., Rendőrsztori, Bloodsport, Hegylakó. Cserébe Stallone-, akció- és karatefilmek felvételét vállalom. Jurásek Dániel, 2521 Csolnok, Radnóti u. 6.

● Mesefilm, normál és szuper 8 mm-es, 17 tekercs eladó vagy originál videókazettára cserélhető. Átvételre keresem az Óz, a csodák csodája c. mesefilmet. Béres Attila, 3580 Leninváros, Lékai u. 8.

● 1989-es német videó- és hifiújságok, illetve prospektusok eladók. Albert Tamás, 1163 Bp., Tekla u. 5. Tel.: 184-6988

● Diszkóműsorok összeállítását vállalom bármilyen stílusban, jó minőségben. Sulyok Andor, 6800 Hódmezővásárhely, Liszt F. u. 4.

● Eladnám vagy elcserélném 1500-as Ladára Panasonic NV H70-es hifi-sztereó videómat és 94 db jó filmmel töltött kazettámat. Tel.: 38/31-381

● Műsoros Betamax szalagok eladók (angol nyelvűek). Darabja 500 Ft. Tel.: 27/45-397

● Eladom a Videó Magazin 10–27. számait, valamint régebbi Mikro Magazinokat, nyugatnémet komputerújságokat és egyéb számítástechnikai lapokat. Sutus Péter, 1135 Bp., Kelli u. 9.

● Keresem jó minőségben az alábbi filmeket: Omen I–II–III., Taxisofőr, Emmanuelle I–VI. Balanek Tamás, 3600 Ózd, Katona J. u. 93.

● 400 Ft-ot adok a következő filmek darabjáért: Jeremy, Red Down, Creepshow, The Stuff, The Kindred, The Hidden, The Farm, Dream Demon, Childs Play, Camerons Closet, Pet Sematary, From Beyond, Hellraiser II., Amazing Stories. Berta Ferenc, 2173 Kartal, Alkotmány u. 4.

Reális áron eladó 1 db NEC-típusú BETA rendszerű videómagnó 6 db műsoros kazettával + tisztítókazettával. Fi Kálmán, 1119 Bp., Szabados u. 17/b.

● Keresem képlemezekkel, mesterkazettákkal és gyári műsoros kazettákkal rendelkező videósok ismeretségét, akik megegyezés szerint átvennének filmeket. Tel.: 114-7772, 1211 Bp., Ady E. u. 13–15. IX. em. 98.

● Áron alul sürgősen eladó komplett videópult: ITT 3918 videórekorder, Videoton infra színes tv, 110 db TDK HS és Agfa E kazetta jó minőségű filmekkel és mahagónipolc a kazettáknak. Irányár: 173 000 Ft. Az érdeklődőknek a filmekről listát küldök, filmeket külön is eladok. Bognár Géza, 8191 Öskü, Hársfa u. 11.

● Grundig 2000-hez keresek javító kapacitást vagy kazettákkal eladom, ill. hasonló, javításra szorulót veszek. Tel.: 158-6749

● Eladom vagy elcserélem megegyezés szerint új Trabant kombira komplett videópultomat: új, nagyképernyős infra tv, új standard videórekorder, 90 db műsoros kazetta, 1 db videókazettának való polcrendszer. Irányár: 170 000 Ft. Trabantkiutalásnál csak 50 000 Ft-ot kérek. Kiss Dénes, 8200 Veszprém, Pf. 283.

● Keresem a Break I–II. részét megvételre vagy átvételre. Szocska László, 2500 Esztergom, Budai Nagy Antal u. 27/4.

● Keresem a következő jó minőségű, szinkronizált vagy alámondásos filmeket: Coctail, Indiana Jones és az utolsó keresztes hadjárat, valamint Tom Cruise és River Phoenix filmjeit. Továbbá cserélek C–64-es játékokat. Katona Tamás, 5000 Szolnok, Kassai u. 40.

● Keresem a Protech V20h (SVR 4000) típusú videómagnó kapcsolási rajzát másolás céljából, vagy azt, hogy melyik japán cég gyártja a videót. Dr. Tikász Attila, 4100 Berettyóújfalu, József A. u. 5.

● Féléves Orion VH 1070 videórekorder, infra távirányítós, hálózati kimaradás ellen biztosítva, 4 hétre 8 program, OTR, HQ és százcsatornás kábeltuner stb. reális áron eladó. Tóth László, 2500 Esztergom, Lázár Vilmos u. 30.

● Keresem a Videó Magazin 11. számát. Eladásra kínálok hifi-sztereó videóhoz filmeket, videóklipeket jó minőségben. Jancsurák István, 3528 Miskolc, Dráva u. 7.

● Keresem olyan partnerek jelentkezését, akik kiváló minőségben, magyar hangalámondással, ill. felirattal filmeket vennének fel az általam küldött kazettákra. Takács Pál, 5082 Tiszatenyő, Ady E. u. 12/b.

● Keresem a Ghostbusters II. és az Indiana Jones III. részét egy kazettán. Cserébe 50 db C +4-es programot adok. Ugyanitt programok eladók (25 Ft/db). Mészáros Viktor, 3214 Nagyréde, Árpád u. 8.

● ● Eladnám Pentax Movie PV-C 11E (Hitachi) VHS rendszerű videókamerámat. Irányár: 160 000 Ft. Telefon este 7 órától: 72/35-117, nappal: 72/16-580

● Keresem Pasolini: Salo... és Fassbinder: Querelle... c. filmjét csak kiváló minőségben, német nyelven is. Eladásra kínálom a Videó Magazin 13., 15–25. számait. Asztalos Sándor, 1161 Bp., Thököly u. 106.

● Eladom Funai VIP 3000 típusú videólejátszómat. Állítható tracking, picture, auto-repeat, infra távirányító. Esetleg kis térítéssel videórekorderre cserélem. Irányár: 25 000 Ft. Seres Miklósné, 2377 Örkény, Münnich u. 38/b.

● SABA CVC 76sl autofókuszos videókamera tápegységgel, esetleg videómagnóval együtt eladó. Schlögl Kálmán, 9400 Sopron, Mikoviny u. 50.

● Eladó egy Panasonic M5 típusú videókamera minden extrával és egy Panasonic H70 típusú hifi-sztereó videómagnó. Gombár István, 3000 Hatvan, Klapka u. 2.

● Elcserélném, vagy eladnám Fisher PH-W803L típusú 5 sávos equalizerrel, 2-szer 3 db hangszórós 2 kazettás normál (gyorsmásoló, két normásított, Sourround Real), CD bemenetes sztereó rádiómagnómat. Irányár: 18 000 Ft, Sharp VC 381 8 csatornás, programozható, távirányítós (képlassítás folyamatosan állóképig), A/V be- és kimenettel, akku 220 V-ról. Irányár: 29 000 Ft. Tel.: 132-3877

● Elcserélném a Videó Magazin 7–27. számait 2 db 195 és 1 120 perces VHS kazettára (TDK, Sony, BASF), továbbá keresem megvételre az Indiana Jones és az utolsó kereszteslovag c. filmet. Péter György, 7570 Barcs, Petőfi u. 6.

● Keresem kiváló minőségben, lehetőleg magyar hanggal/feliratozással Jancsó: Magánbűnök, közerkölcsök, valamint Pasolini bármelyik filmjét átvételre. Cserére ajánlom eredeti angol hanggal a The Name of the Rose, Alien, Aliens, Porkys, II., Dirty Dancing, Star Wars c. filmeket jó minőségben. Orbán Imre, 2800 Tatabánya 3, Pf. 3011.

● Normál kazettás kamkorderre, nyugati gyártmányú lakókocsira vagy automata csigatészta-készítő gépre cserélnénk minden igényt kielégítő Robur lakóautót. Pintér Géza, 6769 Pusztaszer, Petőfi u. 51. Tel.: 62/75-025

● C–64-es programkazetták olcsón eladók. Érdeklődni csak levélben: Pataki Zoltán, 1173 Bp., Pesti út 101.

● Eladó Philips VR 6860 hifi-sztereó videómagnó és Panasonic kamkorder tartozékokkal. Sebestyén Zoltán, 7030 Paks, Ifjúság u. 8/8. Munkahelyi tel.: 75/17-559

● Eladók a Videó Magazin 7–25. számai. Árajánlatokat kérek, a megrendeléseket a beérkezés sorrendjében teljesítem. Takács János, 5350 Tiszafüred, Óbuda u. 3.

● Új Sony SLV 202 VHS videómagnó sürgősen eladó. 3 fej, zavarcsíkmentes állókép, képléptetés, lassítás több fokozatban, 69 programhely, kábeltuner, adókeresés + különleges Sony szolgáltatások. Zsilvölgyi Tamás, 1119 Bp., Allende park 18. VI/36. Tel.: napközben 111-0200/1161

● Eladó új National M–7 Movie akkumulátorokkal. Tel.: 188-3781

● Eladó Toshiba V–93G típusú videómagnó és 10 db kazetta. Ugyanitt Akai HX A3 deck magnó eladó. Árajánlatokat levélben kérek. Sas Sándor, 3377 Szihalom, Hunyadi u. 105.

● Eladó Grundig VS 226 sztereó professzionál is videó, utóhangosítás, playback, inzertálás, 365 napos program, 99 csatorna, 35 programhely, hálózatkimaradás elleni védelem (1 év), digitális hibakijelzés. Ára: 40 000 Ft. Kassai Sándor, 7623 Pécs, Alkony u. 3.

● Videófelvételeket készítő házaspár kocsiért munkát keres Ausztriában. 3 évet aláírunk. H-9135, Pf. 13.

● Átjátszásra keresem Az emberi test c. angol ismeretterjesztő filmsorozat összes részét. Cserébe ajánlom David Attenborough: Az élő bolygó c. ismeretterjesztő filmsorozatát. Weisz Péter, 1085 Bp., Mária u. 5. Tel.: 138-1861

● Eladó Grundig videó 2000 2×4 típusú (kb. 50 órát használt), kifogástalan állapotú videómagnó és 2-szer 4 órás kazetták, valamint Revox A 77 negyedsávos félprofi magnó és Rauna TYR II hangfalpár. Gyenizse János, Szeged, Mérey u. 6/c. Tel.: napközben: 62/12-644, este: 62/18-419

Szerkeszti: **Csörögi István**

Hírözön

George Lucas és híres trükkgyára különleges látványok kellékeit fabrikálja nagy titokban. Az 1991-re tervezett film elkészítéséhez a producernek is jó mélyen a zsebébe kell nyúlnia...

Zsazsa pere videón

Alig fél éve, hogy a világsajtó a magyar származású hajdani szépségkirálynő pofonját visszhangozta. Ismeretes, hogy az ütés egy kötelességtudó rendőr arcán csattant el. Az egyórás bírósági show-műsor (eredeti dokumentumfelvétel!) 10 dollárért már kapható!

Rövidebb lett a feketelista

Dél-Korea, Tajvan és Szaúd-Arábia lekerült arról a feketelistáról, amely a kalózkodás pártolóival gyanúsítható országokat tartalmazza. Öt ország: Kína, Brazília, Mexikó, India és Thaiföld rajta maradt az amerikai külkereskedelmi hatóságok megfigyelő listáján.

*

Szovjet–amerikai mozipaktum

Moszkvában és Leningrádban többtermes modern moziközpontot épít az a közös vállalat, melyet a Warner Bros és a Szovekszportfilm alapít. Az amerikai fél 12–20 millió dollárral száll be az üzletbe. Az új mozik amerikai filmeket fognak játszani.

*

Jönnek az Alphaville-klipek

Az Alphaville együttes hosszas hallgatás után egyedülálló módon megszerkesztett zenés videókazettával jelentkezett. A klipek a *The Breathtaking Blue* című nagylemez dalaihoz kapcsolódnak. Hét ország (a Szovjetunió, az Egyesült Államok, az NSZK, Ausztrália, Dánia, Japán és Jugoszlávia) egy-egy rendezőjét ihlették rövidfilm készítésére az elégikus hangvételű szintetizátoros dallamok.

*

Folytatódik a Csillagok háborúja?

Azt még nem tudni, hogy a világegyetem melyik szektorában bukkannak fel ismét a Jedi lovagok, de az biztos, hogy

*

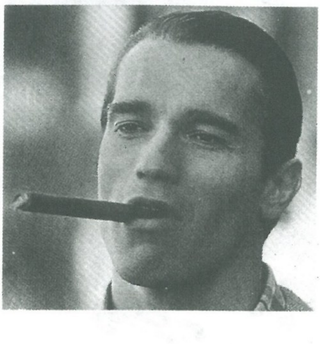
Szex, hazugságok és videószalagok

Meglepő sikert aratott Európa mozijaiban Sadenbergh cannes-i fesztiváldíjas filmje a Szex, hazugságok és videószalagok. A művészi komédia Franciaország, Norvégia, Belgium és Olaszország toplistáin bekerült az első 10 közé, s ami még ennél is több: a múlt év végén az amerikai sikerlajstromon is felkúszott az élmezőnybe. Állítólag az egyik magyar forgalmazó is megvette a filmet, de lehet, hogy stílusosan csak videón fogja megjelentetni.

*

Végleges visszavonás

Arnold Schwarzenegger ismét főszerepben! Készül a '90-es esztendők óriási költségvetésű filmcsemegéje, a *Total Recall* (Végleges visszavonás). A Paul Verbenn rendezésében több mint 60 millió dolláros költségvetéssel készülő sci-fi-akciófilm főszereplője rádöbben, hogy tudatalattijában egy idegen (Földön kívüli) erő által beprogramozott lény rejtőzik. A küldetés célja a tervezett augusztusi világpremier után derül ki.

*

Szellemirtás Coca-Colával

A Sony érdekeltségű RCA/Columbia nem veti meg a reklámbevételeket: a *Szellemirtók* (Ghostbusters) *II.* videókiadásán a filmet a Coca-Cola Classic 45 másodperces reklámja előzi meg. A Szellemirtók már első megjelenésükkor is kólapártikat voltak.

A Coca-Cola cég a *Denevérember*t is meghódította. A videókazetta elejére odacsempészték a Diet Coke hirdetését, amelyet így 11-13 millió példányban láthatnak a videósok.

*

Elégedetlenek a Pokol Angyalai

A közismert és hírhedt motorosklub, a

Hell's Angels tagjai hevesen tiltakoznak és perrel fenyegetőznek, amiért Roger Corman rendező jogdíj fizetése nélkül használta emblémájukat a *Nam Angels* című 1989-es filmjében. A banda tagjai amiatt is háborognak, hogy az akciófilm erkölcstelen, etikátlan csavargóknak titulálja őket. Cormant korábban Hollywood legvadabb angyalaként emlegették, s 1966 óta több mint fél tucat filmjében szerepeltette a cseppet sem szelíd motorosokat, ám eleddig még nem váltott ki ekkora felzúdulást hajdani cimborái körében.

*

Üdítő videó

James Bond, a *Magányos ügynök* minden egyes kazettáján a Schweppes üdítőitalokat ajánlja év eleje óta. A külön e célra készült reklámfilm főszereplője John Cleese. A CBS/Foxszal kötött szerződés szerint a *Helloween 5.* borzalmait és az *Örvény* mélytengeri kalandjait is Schweppes italokkal tanácsos leöblíteni.

*

A Sony újabb hódítása

A hollywoodi bevásárlás után a Sony Európát is készül meghódítani. 1986 óta létezik, s különösen az utóbbi hónapokban egyre erősebben terjeszkedik az SVSE (Sony Video Software Europe), melynek ágazatai már meggyökeresedtek Angliában, Franciaországban, Spanyolországban, az NSZK-ban és a Benelux államokban. A cég növekvő ütemben vásárol fel videó- és tévéjogokat, s minden jel szerint erős műsorforgalmazó kíván lenni.

*

A Carolco az európai videóüzletben

Az amerikai Carolco jelentős érdekeltségre tett szert az egyik legnagyobb nyugatnémet videóforgalmazónál, a VCL/Vestron cégnél. Egyes hírek szerint a Carolco magyar vállalata, az InterCom az Intervideóval közösen új magyar videóforgalmazót alapít, mely napi egy új filmmel kívánja bővíteni a hazai kínálatot. Lehet, hogy ezután a VCL/Vestron és az új magyar cég a Carolco jegyében fog együttműködni?

NSZK: a nagy kísérlet

Panaszkodnak a nyugatnémet videótéka-tulajdonosok: egyre több kazettával egyre kisebb forgalmat érnek el. Bár 1988-ban 6,5 millió műsoros kazettát forgalmaztak – ez 2,1 millióval több az előző évinél –, az 50 százalékos darabszám-emelkedés alig érzékelhető forgalomnövekedést hozott. Tavalyelőtt 530 millió márka volt az összbevétel, 1989-ben azonban – az alacsony árak miatt – még félmilliárd márka bevételt sem érték el a kölcsönzők az NSZK-ban.

A videópiac élénkítését célzó kísérletet kezdett november elején a hamburgi Warner Home Video. A nagy hadjárat a *Rain Man*nel kezdődött. Az NSZK moziiaiban 1989-ben ez volt a legsikeresebb film, több mint 5,6 millió nézővel. A múlt év végén piacra dobták videókazettaként dömpingáron, 40 márkáért. Az Egyesült Államokban 89,95 dollárért árulták. Példátlan reklámkampányt indítottak – 34 hirdetés a tévében, 28 a lapokban, országos plakátakcióval – 262 millió potenciális vevő figyelmének felkeltésére számítva.

A kísérlet sokismeretlenes egyenlet, még akkor is, ha más országokban már nagy sikerrel rendeztek ilyen kettős premiereket. Amerikában például Steven Spielberg *E. T.*-jét kazettán eddig 14 millió példányban értékesítették. 24,95 dolláros áron, a *Batman*-ből, amely csak novemberben került az amerikai videótékákba – 15 millió kazettát rendeltek meg a kereskedők.

Ilyen számok utópisztikusnak tűnnek az NSZK-ban, ugyanakkor tény, hogy a tévével felszerelt háztartások 40 százalékában – 10 millió otthonban – ott áll a képmagnó. A szakértők véleménye szerint ez a szám egymilliós példányszám kibocsátásához elegendő.

Az NSZK-ban a videófilmek piacán eddig elsősorban a kölcsönzésre fordították a figyelmet – állapította meg nemrégiben a *Stern* magazin. Bár évek óta zuhannak az árak, 100 márka alatt csak ritkán lehetett kazettát vásárolni, ez pedig túl drágának bizonyult. Csak későn kínálták eladásra a különösen sikeres kazettákat. Ezeket 30-tól 60 márkáig terjedő áron, körülbelül 20 ezer példányban bocsátották ki.

A fokozatos kínálat, a kölcsönözhető és később vásárolható kazetták még nem terjedtek el az egész piacon. Nyugatnémet piacelemzés szerint a videótulajdonosok 31 százaléka a filmeket kizárólag a tévé műsorából rögzíti. Kedvet kellene csinálni ennek a csoportnak is a vásárláshoz – véli a Warner Home Video, ezért is hirdette meg kazettaakcióját. Igenám, de a konkurencia is véleményt nyilvánít. A Constantin Video irányítói szerint elképzelhető, hogy a későbbiekben a videókat csupán eladható kazettaként forgalmazzák. Viszont a CBS/Foxnak az a véleménye, hogy így csak kevés filmet lehet eladni a piacon, a felhasználó a legtöbb esetben mindössze egy alkalommal akarja megnézni a filmet. Mások szerint a kísérlet veszélyezteti a hagyományos videókölcsönzést. Az áruházak, a szupermarketek az eladási árat egészen a 28 márkás nagykereskedelmi árig leereszthetik, hiszen ők a kazettákat mintegy mellesleg értékesítik, míg a szaküzleteknek ebből kell megélniük.

Ugyanezt a veszélyt érzik a videótékák üzemeltetői is. Vélekedésük szerint a bérbeadás és eladás kombinációjával lehetne eredményt elérni. Javaslatuk szerint egy kazettát 2 héten át tízszer lehetne kölcsönözni 5-5 márkáért, a használt kazettát pedig a 40 márkás új ár helyett végül 20 márkáért kellene eladni.

Szexpiaci kíván

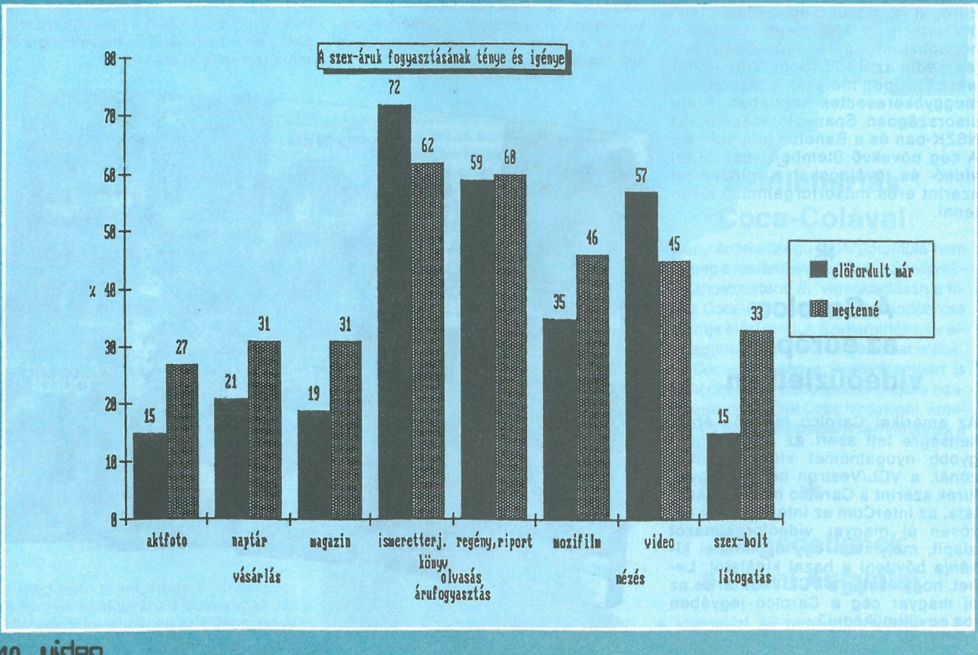
Mind gyakrabban találkozhatunk az utóbbi időben Magyarországon is a szex áruként megjelenő formáival. Több-kevesebb sikerrel megnyíltak (nyílnak) a sex-shopok, aktnaptárakkal vannak tele a kirakatok, sorra jelennek meg az erotikus magazinok a színvonalasabb kiadványoktól (Erato, Playboy) az igénytelenebbekig. A budapesti mozikban az Emmanuelle-t játsszák, a videókiadóknál szexfilmek kölcsönözhetők, és se szeri, se száma a Nyugatról behozott és közkézen forgó pornókazettáknak.

A szexpiac idehaza is él, és kezd terebélyesedni. Arról, hogy miként fogadják ezt az emberek, s milyen igényeket támasztanak e piaccal szemben, egy nemrégiben befejezett kutatás adatai adnak feleletet. A Magyar Közvéleménykutató Intézet munkatársai – Argejó Éva, Dobossy Imre és Virágh Eszter – 310 budapesti polgárt kerestek meg, akiknek összetétele reprezentálta a főváros lakosságát nem, életkor és iskolai végzettség szerint.

A vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy az emberek a szexualitást az intim életszféra legfontosabb értékének tartják, de nem fogadják egyértelmű helyesléssel a meztelenség, az erotika nyilvánosság előtti megjelenését. Ugyanakkor egyes szexárucikkek iránt már eddig is mutatkozott kereslet: főleg az ilyen témájú könyveket vásárolták, és sokan néztek kölcsönkapott vagy beszerzett pornófilmkazettákat. A jövőbeli igények pedig e termékek mellett kiterjednek azokra is, amelyekből mostanáig elenyésző volt a fogyasztás, illetve a kínálat. Ilyenek lehetnek a szexüzletek árui vagy a szexfilmek.

A budapestiek többsége még nem látott moziban szexjátékfilmet – a szűkös kínálat miatt. Videón viszont a megkérdezettek több mint fele már látott pornófilmet. Éppen emiatt állapíthatták meg kutatók: míg az előbbi alkotásoknak több nézője lenne a jövőben, addig a pornóvideóknál gyakori az „egyszer is elég volt" vásárlói magatartás. A budapestiek csaknem fele (48 százalékuk) helyeselné, ha a nyugati nagyvárosokhoz hasonlóan Budapesten is nyílna egy kizárólag szex- és pornófilmeket játszó mozi. Kisebbségben maradtak azok, akik ezt nem javasolják (32 százalékuk), míg elég széles azoknak a tábora, akik közömbösen fogadnák egy ilyen intézmény üzemeltetését (20 százalék).

Más válaszokból azonban az is kiderült, hogy az emberek jövőbeli fogyasztási kedvét nagymértékben befolyásolhatja a vásárlói „előélet": azok, akik már vettek valamilyen árucikkből (elolvastak egy szexkönyvet vagy megnéztek egy szexfilmet), többségükben újra vevők lennének rá. A korábbi tapasztalat tehát kedvezően hat a további vásárlási kedvre. Akik még nem találkoztak e termékekkel, a továbbiakban sem igénylik ezeket. Videón szexet elsősorban a férfiak, a 29 év alattiak és a középiskolát, egyete-

ságok

met végzettek néznének, míg a nők, különösen az ötven év felettiek, erre nem tartanak igényt.

A kutatás eredményei alapján az emberek leginkább könyv formájában, az irodalmi vagy tudományos-ismeretterjesztő jelleggel bemutatott szexárucikkek bővülő kínálatát várják, de erőteljes az igény a mozgóképi, vagyis a filmes, videós megjelenítés iránt is, ellenben kevesebbel is megelégednének a nem élőszerű képi ábrázolásokból, mint amilyenek az aktnaptárok vagy magazinok képei.

A szexboltok megnyitását – amelyekben videókazettákat is árulnak, sőt vetítenek – csaknem ugyanannyian helyeselnék (40 százalék), mint ahányan elutasítanák (39 százalék). A megkérdezettek 15 százaléka támogató álláspontját feltételekhez kötné, például korhatárhoz. Elsősorban a férfiak, a harminc évnél fiatalabbak, a nőtlenek, az iskolázottabbak és a nem vallásosak értenek egyet szexboltok üzemeltetésével, míg az ellenzők táborában a legidősebb korosztályhoz tartozó nők, az iskolázatlanabbak, a házasok, az özvegyemberek és a vallásosak találhatók.

A nyilvánosházak működtetésével, meglepetésre, a válaszadók 75 százaléka értene egyet, csupán 18 százaléka ítélné helytelennek és 5 százalékuk lenne közömbös. A férfiak nagy része mellett a nők többsége is támogatná e házak meglétét. Az ellenzők között több a nő, mint a férfi. A 29 év alatti nők sokkal jobban tiltakoznak bevezetése ellen. Ennek oka lehet, hogy a férjhez menés korában lévő nők „vetélytársuknak" tekintenék a nyilvánosházakat.

A tabuk megszűnésével, a vállalkozások szaporodásával a szexpiacnak új intézményei alakulnak vagy alakulhatnak ki Magyarországon is. Ezek iránt, még ha eltérő mértékben is, de megvan az emberekben az egészséges igény. Talán ez lehet e kutatás legfőbb tanulsága, mely igencsak optimizmussal töltheti el a kialakuló honi szexipar vállalkozóit.

F. T.

INTIM VIDEÓ

„Nemcsak a berlini falnak, a szextabu falának is le kellett omlania!" – állítja Rózsa Tamás, a budapesti Intim Center üzletigazgatója, s ahogy a látogató körbetekint az ízlésesen berendezett Tanács körúti félemeleti üzletben, beigazolódni látja a cégvezető szavait.

A szexshopban a magazinok, folyóiratok, könyvek, naptárak mellett fontos helyet foglalnak el a műsoros videókazetták. A betérők naponta átlagban kétszáz erotikus film közül válogathatnak, hasonló választékból, mint amilyen Bécsben, a Meidlinger Hauptstrassén a Sex-Video-Centerben, Steyrben a Sex Shop Steyrben vagy Bécsújhelyen az Erotic Centerben található, melynek mind az Intim Center Kft. osztrák résztulajdonosának külföldi üzletei. Ha egy-egy nyugatnémet, holland, dán, angol szexkazetta kifogy, azonnal érkezik helyette másik.

A csábító kazettaborítók a legváltozatosabb külsejű lányokkal ingerlik vásárlásra a vendéget. Az árak 1900 forinttól 4400 forintig terjednek. A kedvezőtlen tapasztalatok miatt e műsoros kazettákat nem lehet kölcsönözni. A november 14-i nyitás napjaiban még 230 forint volt e kazetták egynapi bérleti díja, ám jó néhány kazettának lába kelt, annak ellenére, hogy csak személyi igazolvány bemutatása ellenében lehetett kölcsönözni.

E műsorok bármelyikét azonban kívánságra meg is lehet tekinteni a tizenkilenc kabin egyikében: GoldStar, 51 centiméteres átlójú színes televízión, szintén GoldStar lejátszó videómagnóval. (A félreértések elkerülése végett Rózsa Tamás megjegyzi: a fülkében egyszerre csak egyvalaki tartózkodhat, s a papír törlőkendő az izzadt kéz vagy homlok megtörlésére szolgál a hamar fülledtté váló kabinban, s ezt a piszkos törlőt lehet azután a vödörbe helyezni.) A videó egyébként abban a pillanatban kezdő-

dik, amint bezáródik a fülke ajtaja. Egy félórás film 100 forintba kerül, az egyórás házi mozi 150-be, a másfél órás 200 forintba, az ennél is hosszabb filmek ára 300 forint alkalmanként. A nagy forgalom miatt azonban várakozni kell a megüresedő kabinokra...

A nyugati kazetták mellett hazai forgalmazású filmek is kaphatók. Így a Szex ABC és folytatása, a Szex DEF, mindkettő 1900 forintos áron. Kölcsönözni a Novum Kft. százféle videófilmjét lehet, naponta 180 forintért. Ezek a krimik, vígjátékok, akciófilmek valójában a honi videókiadók filmjei, Novum egyencsomagolásban. (Ki tudja, mennyire örülnek ennek a kiadók?)

Az Intim Center Kft. osztrák–magyar vegyes vállalkozás. 49 százalékban Wilhelm Sassmann tulajdona, 51 százalékban pedig az Egyesült Ruházati Szövetkezeté, valamint két magánszemélyé. Hogy naponta hány kazettát vásárolnak az Intim üzletben, az üzleti titok. Az viszont nem, hogy a nyitás óta szinte egymásnak adják a kilincset a különféle hivatalok, hatóságok képviselői. A pletykák ellenére azonban az üzlet nem zárt be, sőt a kft. még idén két újabb bolt nyitását tervezi. Az egyiket a fővárosban, egy forgalmas útvonalon, a másikat pedig Kelet-Magyarország egyik nagyvárosában.

Falus Tamás

MAGYAR FILM CICCIOLINÁRÓL

A nagy sikerű *Szépleányok* című film után a Hartai–Dér alkotópáros második munkája májusban kerül a mozikba. A Staller Ilonáról készített, műfajilag nehezen meghatározható film rendezője, szellemi atyja Hartai László, Dér András ezúttal a kamera mögött segített világra hozni a művet.

A rendező másfél évvel ezelőtt gondolt először arra, hogy nekigyürkőzik ennek a csöppet sem egyszerű feladatnak. Semmi törvényszerű nincs abban, hogy ezúttal egy nő áll a film középpontjában. A Szépleányok sem csak egy szépségversenyről szólt, és ez a mozi sem kizárólag egy kétségtelenül Európa-szerte ismert Cicciolinát mutatja be.

A létszámában mindig a működőképesség alsó határán tevékenykedő stáb és a rendező kényszerű korlátok között dolgozott. Cicciolina összesen nyolc napig állt a magyar kamerák rendelkezésére. Ez arra késztette az alkotókat, hogy pontosan kijelölt úton haladjanak, s ez meghatározta a forgatás módszerét is.

A munkálatok első fázisában Magyarországon dokumentumjellegű felvételek készültek. Azonban néhány nap alatt kiderült, a Cicciolina-jelenség nem írható körül hagyományos dokumentarista eszközökkel, legfeljebb technikai értelemben.

A felvételek egy része Betacam kamerákkal készült – pontosabban kettővel. Amikor Staller Ilona 1988 novemberében négy napig Budapesten járt, rajta kívül egy amerikai luxusautó volt a főszereplő. Hol több kisebb belső fényforrással, hol napágyúkkal dolgoztak. Ez utóbbinak ugyan nincs túlzottan szép fénye, erősen kontrasztos, de a dokumentumfilmeknél elfogadott módszer. Ahol erre lehetőség nyílott – előre tervezhető helyszíneken –, ott inkább a hagyományos világítástechnikát alkalmazták.

„Hasonlóképpen mindig az adott szituáció szabta meg, hogy rögzített vagy kézikamerákkal dolgozzunk – magyarázza Hartai. – A Belvárosi Kávéházban tartott sajtótájékoztatón pedig kombináltuk a két megoldást. A középen helyet foglaló Ilonát és Zalatnay Sarolttát rögzített kamerával vettük, a másik kamerával képeket »kerestünk«, amelyek illenek a párbeszédekhez".

A rendező igyekezett eloszlatni egy, főleg a laikusok, amatőrök körében elterjedt tévhitet. Az elektronikus rögzítés egyáltalán nem olyan olcsó, mint sokan hiszik. Legalábbis profi szinten nem. Rendkívül drágák maguk ▶

a videóberendezések is, és az igazán korszerű HD-kamerák megfizethetetlenek a magyar film- és videóalkotóknak. A technikát kölcsönző cégek egyetlen kamerát egy forgatási napra nagyjából 20 ezer forintért adnak. Ebben még nincs benne a nyersanyag, a rezsi. A videóanyag vágása munkaigényesebb a hagyományos filmeditálásnál. A komplett utómunkálatok megközelítőleg napi 50 ezer forintot emésztenek föl.

„Tartja magát egy másik tévhit is – folytatta Hartai László. – A profi videózás ugyanis fényigényes. A kamerákra ráírták, hogy 3 luxtól már képet ad, csakhogy amennyiben a videófelvételt átírjuk filmre, használhatatlan anyagot kapunk."

A forgatás egy hónapjából négy napot, 1989 augusztusában, Olaszországban töltöttek Hartaiék. Az elképzelhető legkisebb létszámmal vágtak neki az útnak. Minden részleget egy-egy szakember képviselt. Az ottani felvételeket Ariflex SR 16-os filmkamerával készítették. Igaz, már az első napon majdnem dugába dőlt a pontosan megtervezett menetrend. A stáb egy busszal utazott, míg a filmben az ifjú Staller Ilonát megszemélyesítő 19 éves lány repülővel, de a bőröndjét a busz vitte. A római Leonardo da Vinci repülőtér biztonsági embereinek szemet szúrt a kézitáskával és mindössze 200 ezer lírával érkező, feltűnően csinos lány, s kifaggatták, mi célból érkezett. Mikor megtudták, hogy filmezni, méghozzá Cicciolinával, már döntöttek is a magyar lány nem kívánatos Olaszhonban. A stáb mindezt csak többórás kétségbeesett kutatás után tudta meg. Hiába fordultak hazánk olaszországi külképviseletéhez is, kedvesek voltak, de segíteni nem tudtak. Az „ifjú Staller Ilona" visszatért Budapestre. Közben azonban a stáb leleményes akcióba kezdett. Hazaszóltak, a lányt azonnal tegyék föl a legközelebbi milánói gépre. A gyártásvezető másnap hajnalban ment érte, s némileg lerongyolódott idegekkel, de folytathatták a munkát.

„Cicciolina rezidenciáján forgattunk – emlékezik a rendező. – Ilona profi szakember, és ezt minden irónia nélkül kell érteni. Érzéke van a fényképezőgép vagy a kamera előtti szerepléshez. Pontosan tudja, mire valók a felvevők. Ami csupán egyféle ábrázatát mutatja a világnak. Minket még úgy-ahogy elfogadott, mert magyarok vagyunk, de igazán közel mi sem kerülhettünk hozzá. A négy nap alatt, amit – jobb szó híján – a bérleményben töltöttünk, még azt sem sikerült megtudnunk, hol is lakik. Láttuk a stúdióját, számtalan helyiséget, de az igazi otthona zárva maradt előttünk. Ha kérdeztük, csak annyit válaszolt közismert mosolyával: szállodában, vagy azt, hogy az égben. Azt hiszem, nagyon magányos, de hogy boldog-e, azt ma sem tudom biztosan."

Hartai László számít arra, minden oldalról támadni fogják filmjét. Nem tagadja, kényes művet írnak át videóról és 16 milliméteres filmszalagról 35 milliméteres nyersanyagra. A végszót majd a közönség mondja ki.

Ha a MOKÉP is úgy akarja, talán videókazettán is hozzáférhető lesz a Cicciolina-film. Egy biztosan állítható: nem marad a forgalmazó nyakán.

Bihari Tamás

Mostantól a hírlapkézbesítőknél is előfizethető!!!

video magazin

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a Video Magazin havilapot ... példányban és kérem az alábbi címre kézbesíteni:

Egyéni megrendelő neve: ....
címe: ....
....

Közületi megrendelő neve: ....
címe: ....
....

Az előfizetés díja: fél évre 294 forint, egy évre 588 forint.

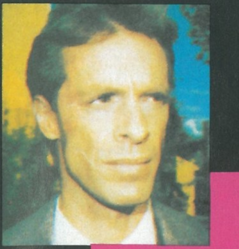
....
....

....
aláírás

Kérjük a megrendelőlapot a következő címre adják fel: Hírlap és Lapellátási Iroda, 1900.

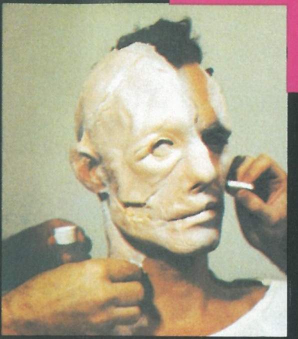

Sylvester Stallone „nyolc napon túl gyógyuló sérülése" a *Rocky*ban

Karen Soroca színésznő elváltozás előtt és után, mint egy baleset áldozata a *Why Me* cimü filmben

Keith Carradine színeváltozása a *Blackout* cimü filmjeleneteihez

Fotó: VIDEO MARKETPLACE

A rémmester és te

A filmkészítők népes táborában mindazokat, akik rémek, szörnyetegek létrehozásával foglalkoznak, rémmesternek nevezik. A rémmestereket arról ismerhetjük fel, hogy vagy rémregényeket írnak, vagy rémalakokat festenek, rajzolnak, vagy horrorfilmeket rendeznek, vagy az ezekben szereplő színészeket rémekké maszkírozzák.

A nézők általában nem szokták megjegyezni a maszkmesterek nevét. Pedig néha érdemes. Például Michael Westmore-ét. Művész. Szörnypofák, groteszk-komikus üremberarcok, képzelt lények fejének, dülledt szemének (maszk)mestere. És emellett az M. G. Westmore Ltd. igazgatója. Aki robottá, zombivá, „varanggyá" vagy vámpírrá kívánna válni, legalábbis külsőleg, hozzá forduljon bizalommal.

A Westmore családban négy generáció óta hagyomány a maszkmesterség. Ha egy hollywoodi fiatal nő arca helyére emberevő őslény vagy lüktető „agyú" robot pofáját akarták varázsolni, Michael Westmore-ra – vagy régebben például a Westmore nagypapára – bízták a dolgot. Arról is Westmore nagyapó győzte meg az amerikai filmipar királyait, hogy érdemes még több pénzt fektetni a profi maszkkészítésbe. Erre okította hat fiát is, köztük Montyt, Michael Westmore apját.

Régebben persze szelídebbek voltak a filmek, mint manapság. Nem csorgott annyi vér, kevesebb űrpók és űrvarangy érkezett hozzánk ártó szándékkal, minimális volt azoknak a száma, akiket nyílt színen (filmvásznon) felfaltak az élő holttestek. Ma már a szakma is más. Michael Westmore is szakosodott a karakterfigurákra. Mesterien imitálja az öregséget, az ideg- és elmebetegségeket, nagy bunyók nyolc napon túl gyógyuló nyomait és hasonlókat. Olyan színészek váltak a keze alatt csúfságokká, mint Glyniss O'Connor vagy Robert de Niro.

Amikor huszonkét évesen befejezte a Santa Barbara-i egyetemet művészettörténet szakon, még nem tudta, hogy a filmiparban fog dolgozni. Egyáltalán: nem nagyon tudta, mihez is kezdjen. A fő impulzus „maszkügyben" John Chamberstől érte, aki később Oscar-díjat is kapott *A majmok bolygója* maszkjaiért. John Chambers lett a tanítómestere. Ő bízta rá a *List of Adrian Messanger* című film gumiarcait, melyek mögött Frank Sinatra, Robert Mitchum és Kirk Douglas rejtőzött – a film utolsó előtti pillanatáig.

Később latexből készült arcok következtek a *Masters of the Universe*-ben, a *Raging Bull*-ban, a *2010*-ben és több más filmben. A torzítások igen sokfélék, de mint azt Michael Westmore maga nyilatkozta, minden esetben azonosak az első munkafázisok. Először a gipszfejet kell elkészíteni, ami, ha egész fejalakról készül, a színész számára kissé fáradságos része a feladatnak. Van úgy, hogy egy órát is mozdulatlanul kell ülnie, szemét letakarják, nem lát. Egyedül az orrlyukait hagyják szabadon, hogy a filmsztár levegőt kapjon. Westmore emlékei szerint színésznő még soha nem rendezett botrányt a kellemetlenségek miatt. Férfiszínészek annál inkább... Voltak olyanok is, mint mondja, akik a maszkírozási időt meditálásra használták. S külön kategóriába tartozott Robert de Niro, aki a hosszadalmas „szépítgetésbe" belefáradt, elaludt, és horkolni kezdett.

Az elkészült negatívot óvatosan leveszik az arcról, majd elkészítik a pozitívot. Mikor a kettőt végre sikerült összeilleszteni, esetenként néhány héttel a munka megkezdése után, a kiégetés

Eric Stoltz maszkja a *Mask*ban, Cher oldalán

„Először a gipszfejet kell elkészíteni...”

remtményei

következik. És csak a száradás után szabad az ismét kettéválasztott két gipszmásolatból kivenni az előzőleg belehelyezett latexet, hogy az arcra próbálhassák. Nem valami egyszerű munka.

A kiváló amerikai maszkmester nemcsak az elcsúfításhoz ért, hanem öreggé tud varázsolni fiatalokat. Ezt tette például a *Three Wishes of Billy Grier* című filmben, melyért Emmy-díjat kapott. Az „áldozat” a mindössze 23 éves Ralph Macchio volt. A történet hősét olyan betegség támadja meg, amely a test gyors felbomlásával jár együtt. Westmore-ék az otthon ülő nézők kedvéért felgyorsították az elhasználódási folyamatot, amiben természetesen központi jelentőségű volt a maszk szerepe.

A *Video Marketplace* című amerikai havilap egyenesen azt állítja, hogy Michael Westmore az eddigi munkái után akár képzett fogorvos is lehetne. A *Clan of the Cave Bear* című film barlanglakóinak ugyanis megszámlálhatatlan fogat gyártott, de az is ő volt, aki a „*Rocky I–II–III.* számára „megdolgozta” Sylvester Stallone arcát és fogsorát.

A maszkmester igen elfoglalt ember. Előfordul, hogy egy egész hónapig szünet nélkül dolgozik, csak egy-két óra pihenőt engedhet meg magának, aztán kezdi elölről. Mégis sikerült időt szakítania rá, hogy szakmájáról kézikönyvet írjon. Állítólag a kezdő maszkmesterek Bibliája. Ahogy a Westmore-teremtményeket elnéztük, biztosan így is van. A néző minden trükkjének habozás nélkül bedől.

M. J. Gy.

Megsemmisülés (Annihilator) annak a filmnek a címe, melyben egy nő arca fokozatosan átalakul robotfejjé – à la Westmore

